

Katolički list

Zvonik

GOD. XXII. BR. 5 (247) Subotica, svibanj (maj) 2015. 150,00 din

Tema:

Tisućljetna kontroverza zvana *Filioque*

Intervju:

o. Stjepan Vidak, OCD i karmelićanski bogoslovi

Reportaža:

Bogoslovi iz Sarajevske bogoslovije u Subotici

Obnova crkvene baštine u Sonti

Novopostavljeni kip Fatimske Gospe

Blagoslov obnovljenog kipa sv. Ivana Nepomuka u Maloj Bosni

Obnovljeni kip sv. Florijana

Bogoslovi Sarajevske bogoslovije u subotičkoj katedrali

Blagoslov kipa sv. Ivana Nepomuka

Slavlje 60. obljetnice zavjeta s. Leopoldine, dominikanke

Nescafé i Trojstvo

Kolega s treće godine zapeo je na ispitu iz Trojstva i zamolio me za pomoć: da mu u par rečenica objasnim to neobjašnjivo otajstvo. Pomislih u sebi – toliki sveci i teolozi kroz stoljeća pokušavaju prodrijeti u misterij koji nadilazi ljudski razum a on od mene traži objašnjenje u par crtica! Ne želeći ostaviti kolegu na cjedilu a opet pomalo isprovociran njegovom željom da neizrecivo strpam u nekoliko nemuštih natuknica, odlučih se pristati na njegovu igru.

Piješ li kad' nes kavu? Pitam ga. – *Naravno, „3 u 1“, odgovori. Odlično, rekoh! Koje supstancije u sebi sadrži nes kava?* Začudeno me pogleda ne sluteći kuda ovo vodi. *No?* Upitah nestrpljivo. *Pa sadrži kavu, mlijeko i šećer,* odgovori gledajući me netremice otvorenih usta. *Bravo!* Nastavih s izlaganjem; *kad skuhaš nes kavu „3 u 1“ i okusiš je, osjetit ćeš sva tri sastojka ali ih nećeš moći fizički razdvojiti na primarne elemente. Imaš, dakle, 1 šalicu kave (= božanska narav) i 3 različita elementa (= božanske osobe). Ta tri elementa (kava, mlijeko, šećer) su potpuno različita ali tek u svojem međuprožimanju (intratrinitarna perihoreza) zajedno sačinjavaju (toticipiraju) jednu supstanciju/narav koja se zove nes kava i koja, kao takva, zrcali iz sebe svoj trojstveno-jedinstveni bitak.*

Muk je trajao par trenutaka, zatim okret i odlazak bez riječi. Više nisam bio pitan za teološke savjete. Mislih se – *kako si pito' tako sam ti i odgovorio!* Bilo mi je ipak poslije drago čuti da je „položio“ Trojstvo. Ne znam je li moj primjer bio od koristi, ali vjerujem da je kolegi od toga dana ispijanje nes kave „3 u 1“ zadobilo sasvim drukčiju dimenziju.

Namjerno sam htio banalizirati stvar jer o nečemu što je uzvišeno i neizrecivo bolje je šutjeti nego inzistirati na instant odgovoru. A odgovori – postoje li? Može li čovjek išta dokučiti o najuzvišenijem otajstvu – Presvetom

Trojstvu – a da ne upadne niti u banaliziranje niti u kukavičku šutnju? Smije li ovo otajstvo postati „disciplina arcani“ – nauk čuvan u velikoj tajnovitosti, daleko od dohvata „običnih“ vjernika, namijenjen tek moždanoj gimnastici profesionalnih teologa? Sumnjam da je Bog htio objaviti se kao netko zbog koga treba razbijati glavu, kao nerješiva križaljka od koje se jedino mogu dići ruke.

Koji je Njegov pristup? On silazi među ljude, utjelovljuje se, saginje se na razinu djeteta, tepla čovjeku. On nije iracionalna matematička algebra gdje je $1+1+1=1$. Sâm Bog govorio je ljudskim jezikom, ljubio ljudskim srcem, doticao nas ljudskim rukama. I što nam je Isus Krist rekao o Bogu? Objavio je da je Bog ljubav, da u njemu samom postoji fenomen dijaloga i predanja. Ovo je nečuvena novost – Bog nije osamljenik, neki paćenik zatvoren sam u sebe, već naprotiv – živa zajednica božanskih osoba Oca, Sina i Duha Svetoga. Da Bog nije trojstven ne bi bio ljubav! Zato što je Bog ljubav, zato je Trojstvo i zato može ljubiti! Stoga ovaj najtemeljiti i najbitniji nauk u redu vjerskih istina nije izmišljotina dokonih teologa, već objava Božje ljubavi. Vjera svih kršćana počiva na Trojstvu.

Zar nije slika Trojstva u nama? Odakle u nama težnja da ostvarujemo zajedništvo s drugima, da zasnivamo obitelj, da budemo otvoreni potomstvu, djeci? Obitelj je najljepša slika trojednoga Boga; dvije se osobe susreću u ljubavi, potpuno se predaju jedna drugoj i iz tog sebedarja rađa se novi život kao dar. Reći Trojstvo znači reći ljubav. A tko ljubi ulazi u razumijevanje Ljubljeno.

Stoga, kad vas umore mozganja kako je moguće 3 a 1, 1 a 3, sjedite, popijte nes kavu i popričajte s Ocem, Sinom i Duhom Svetim. Tada će i kava biti slađa a srce ispunjenije.

Iz sadržaja

Tema broja:

Tisućljetna kontroverza
zvana *Filioque*.....6

Trka za jedinstvo

run4unity10

Poraz solidarne

Europe.....18

Intervju: Razgovor s

o. Stjepanom Vidakom...24

Reportaža:

Bogoslovi VBS-a u posjetu
Subotičkoj biskupiji27

Kutak za katehete:

Seminar stručnog
usavršavanja u Somboru
za vjeroučitelje.....31

Dijamantni jubilej

s. Leopoldine35

Salezijanska mladež

iz Zagreba u Subotici.....41

Kuda? Duhovni poziv?47

Kršćanski stav:

Mjera u djelima48

Tragika ravnice49

Vjera moja vodi me – ali kamo?

Piše: Siniša Tumbas Lokečić

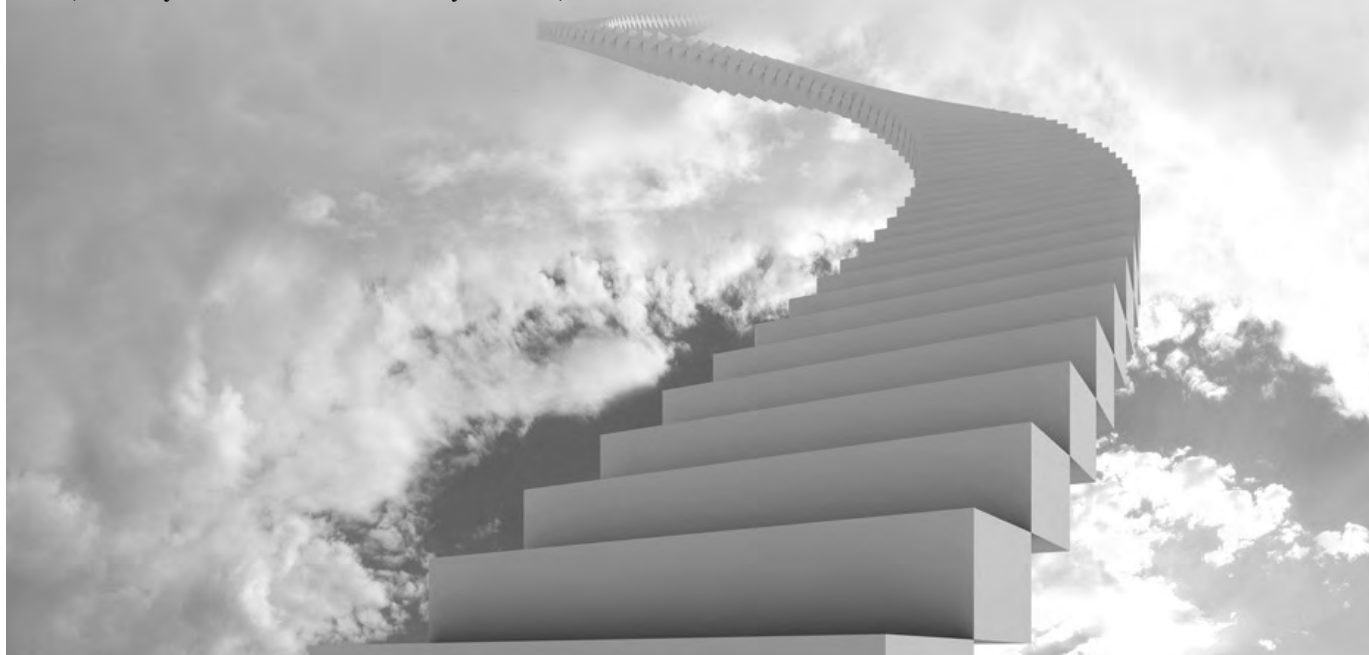
Poštovani čitatelji dragog nam *Zvonika!*

Zadnjih nekoliko dana razmišljam o čemu bih pisao za novi broj našeg dragog lista. Hodam ulicama grada, promatram ljude oko sebe, njihovo ponašanje, geste, razgovore, druženja, i odjednom mi se javlja pitanje u mislima: „Kamo me vodi moja vjera?“

Možda i pitanje zvuči malo neobično ako mi kao vjernici to pitanje postavljamo samima sebi – nekako se podrazumijeva da me moja, naša, vjera vodi ka svemu onome što kaže Crkva, što kaže Gospodin, a čitamo u evanđeljima. Ipak, u ovome mojem razmišljanju zadržao bih se nad činjenicom da nas neki puta naša vjera, odnosno bolje rečeno, da mi našu vjeru prilagođavamo našim potrebama, govoru. Iznio bih nekoliko primjera kako bi bilo jasnije na što mislim. Prije svega kako se nalazim u gradu s velikim brojem ljudi, isto tako susrećem mnoštvo ljudi koji jednostavno nisu vjernici, ne vjeruju, a opet tako normalno žive ovaj život za kojeg mi kršćani vjerujemo da je od Boga dan. U potpunosti služe tome životu, odgoju novoga života, brinu za svoju obitelj, svoje prijatelje, raduju se i plaču, školuju i završavaju svoj život – a nisu vjernici. Što se događa u dubini njihove nutrine znaju samo oni i dragi Bog, ali po onome što su rekli i kako se izjasnili – vjernici nisu. To me dovodi do ove činjenice o kojoj sam i započeo pisanje, kamo nas koji smo vjernici i tako se izjašnjavamo, vjera vodi, nosi, ohrabruje i pokazuje put na stazi života?! Da li si nekad umislimo da to što smo vjernici nam daje za pravo da kažemo neke činjenice, zapažanja, da imamo neke stavove koje bi možda povrijedile druga razmišljanja ili druge konfesije. Htio bih naglasiti da se u ovom svom razmišljanju nikako ne želim osvrtni na moralni život jednih i drugih, nego jednostavno se želim zaustaviti kod ljudskosti. Nikada neću zaboraviti riječi đakovačkog nadbiskupa u miru koje je uputio nama bogoslovima jednom zgodom: „Dragi bogoslovi! Budite najprije dobri ljudi, a onda ćete biti dobri kršćani, dobri svećenici, dobri vjernici!“. Ponekad nama vjernicima, a mi mis-

limo da je tako, vjera daje za pravo da kažemo neke stvari, neke činjenice, koje možda ne stoje u svijetu koji vjeru promatra kao nešto sporedno. Ponovno naglašavam da ovdje ne mislim o zatajenju svoje vjere, to nikada! Ipak, da li nas naša vjera neki puta vodi ili bolje rečeno, mi „mislimo“ da nas naša vjera vodi u određena razmišljanja i zaključivanja koja se kose sa onim osnovnim postavkama naravnoga zakona, odnosno ljudskosti. Da li neki puta mi kao vjernici možemo uporno ponavljati određene stavove koje, ponavljam, povrjeđuju osnovno ljudsko dostojanstvo druge osobe, koja može čak i biti vjernik, ali i ne mora. Htio bih ovim razmišljanjem potaknuti Vas poštovani čitatelji, potaknuti sve nas vjernike da prije nego li krenemo u novi dan, prije nego li progovorimo ili krenemo činiti djela određenog dana, ne zaboravimo da naša vjera čini preobražaj našega života prije svega u našoj nutрини, a to se onda odražava i na vanjski način. Vjera nikako nije privatna stvar, ali pod „okriljem“ vjere, mnogi od nas znaju osuđivati druge, nametati svoje stavove ili pak potajno prigovarati zbog suprotnih stavova ili načina života! Pri tom vrlo često zaboravljamo da je Bog tvorac ljudskog života i svi imaju pravo na život! Ako smo vjernici, naša vjera će nas samo ojačati da idemo za onim koji je za sebe rekao da je jedina Istina! Ne možemo pod plaštem naše vjere govoriti mnoštvo onoga što će drugoga gaziti. Gradom hoda mnoštvo ljudi, svi u brzini života, brigama i radostima ovoga svijeta – moja vjera je tu pored mene! Onda kada mi je teško ona je tu, kada plačem opet je ona tu, kada sam najsretniji na svijetu evo je ponovno tu! Ali – kada razgovaram s ljudima – ona je opet tu – tiho u meni govori da u blagosti moga govora i ponašanja pokažem onu Istinu za kojom sam krenuo! Nije tu da bi se osvrtao na mnoštvo detalja koje čini ovaj naš život, a neki puta su bitni ili manje bitni, a opet neki puta i totalno ne bitni.

Neka Vas sve čuva dobri, milosrdni i svemogućí Bog! Bog, koji je toliko puno prisutan svuda oko nas – pa i tamo gdje se najmanje nadamo i gdje mi mislimo da ga nema!

mir vama

Sarajevo
6. lipnja 2015.

Apostolsko putovanje pape Franje u Sarajevo

Pod geslom „Mir vama“ očekuje se dan apostolskog pohoda pape Franje u glavni grad Bosne i Hercegovine. Njegov posjet bit će ohrabrenje katoličkim vjernicima za učvršćenje bratstva i mira, međuvjerskog dijaloga i prijateljstva. Uz crkveni, formiran je i državni odbor za doček, te je učinjeno sve da se Sveti otac dočeka kako priliči, kao pravi prijatelj. Očekuje se da će u Sarajevo doći između 70.000 i 80.000 ljudi. Dosad ih je najviše prijavljeno iz svih krajeva Hrvatske, a u tome prednjači Splitsko-makarska nadbiskupija. Veliki broj prijava dolazi i iz Hercegovine. Prijave stižu i iz hrvatskih katoličkih misija iz inozemstva (Austrija, Njemačka, Švicarska...), ali i iz Makedonije, Bugarske, Egipta...

Utvrđena je osnovna i rezervna trasa kretanja pape, kao i sigurne kuće. Neke lokacije će imati poseban tretman kao što je stadion Koševo gdje se očekuje veliki broj ljudi. Policijske agencije, Oružane snage i Profesionalna vatrogasna brigada održale su brojne sastanke na kojima smo utvrdili svoje dužnosti. Sve je rađeno u uskoj suradnji s vatikanskim sigurnosnim agencijama. Građanima je za suradnju s policijskim agencijama na raspolaganju i posebna telefonska linija 033/779-118 putem koje mogu podijeliti informacije sa službenicima.

Osim protokolarnih susreta s nadbiskupima, članovima Predsjedništva BiH i predstavnicima drugih vjerskih zajednica, njegov posjet obilježit će i jedan zanimljiv događaj. Naime, papa Franjo pozitivno će odgovoriti na molbu jednog poštara, koji je i uzgajivač golubova. Tog 6. lipnja, papa će sa stubišta zgrade Predsjedništva BiH pustiti tri bijela goluba Marina Cvitkovića, što će predstavljati gestu koja simbolizira njegov blagoslov za tri naroda koji žive u toj državi.

Na svečanom Misnom slavlju, 6. lipnja 2015. na Olimpijskom stadionu Koševo u Sarajevu pjevat će najveći crkveni zbor u povijesti BiH ikada okupljen na jednom Euharistijskom slavlju. Naime, do 7. svibnja 2015. prijavljeno je više od 1650 pjevača iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Srbije. Također, nastupit će i zbor mališana iz Srebrenice koji će otpjevati pjesmu „Love People“, nastalu prošle godine u okviru humanitarne kampanje prikupljanja pomoći školama koje su oštetile ili uništile poplave.

PROGRAM

Subota, 6. lipnja 2015.

07,30

Polazak zrakoplovom iz Rima/Fiumicino za Sarajevo

09,00

Službeni doček na Međunarodnom aerodromu Sarajevo

09,30

Ceremonija dobrodošlice na trgu ispred Predsjedničke palače

Kurtoazni posjet državnom predsjedništvu u Predsjedničkoj palači

10,10

Susret s vlastima (govor Svetog Oca)

11,00

Sveta misa na stadionu Koševo (propovijed Svetog Oca)

13,15

Sastanak i ručak s biskupima Bosne i Hercegovine i s Papinom pratnjom u Apostolskoj nuncijaturi

16,20

Susret sa svećenicima, redovnicima i redovnicama, bogoslovima i sjemeništarcima u Katedrali (Govor Svetog Oca)

17,30

Ekumenski i međureligijski susret u Franjevačkom međunarodnom centru (govor Svetog Oca)

18,30

Susret s mladima u Nadbiskupijskom centru za mlade „Ivan Pavao II“ (Govor Svetog Oca)

19,45

Ceremonija oproštaja na Međunarodnom aerodromu Sarajevo

20,00

Polazak u zrakoplovu prema Rimu

21,20

Dolazak u Rim/Ciampino

Tisućljetna kontroverza zvana *Filioque*

Piše: Dragan Muharem

Ovih dana, kada u Srbiji očekujemo posjet uzoritog kardinala Kurta Kocha, predsjednika Papinskog vijeća za jedinstvo kršćana, kako to inače kod nas biva – na površinu isplivavaju stoljetni „kamenovi spoticanja“ između Istočne i Zapadne Crkve. Između njih često je spominjan famozni *Filioque*. Bauk *Filioque-a* redovito se veže uz 1054. god., koja se navodi kao godina raskola dotad jedinstvene Crkve. O čemu je zapravo riječ? Latinski termin *Filioque* znači „i od Sina“. Kada molimo Nicejsko – Carigradsko vjerovanje ispovijedamo da Duh Sveti izlazi od Oca i od Sina (*Filioque*). Međutim, na saboru u Carigradu 381. god., koji je ustvrdio izlazak Duha Svetoga samo od Oca, nema ovoga dodatka. Tek nakon sabora, kako su se postupno razvijale i različite teološke škole, neke istočnoga, a neke zapadnoga usmjerenja, dogodila se i jedna promjena doslovno s jednim slovom „i“ u članku vjerovanja u Duha Svetoga. Naziv za taj dodatak je *filioque*, a dolazi iz izraza: „qui ex Patre Filioque procedit – koji izlazi od Oca i Sina.“ To je latinska, zapadna verzija, dok je ona istočna, kasnije poznatija kao pravoslavna: „Koji izlazi od Oca po Sinu.“ Zašto su kršćani Istoka umjesto „i“ stavili „po“?

Povijesni razvoj

U Španjolskoj je u 6. st. bješnjela hereza arijanstva koja je nijekala božanstvo Isusa Krista i Duha Svetoga. Reakcija na ovo krivovjerje bio je sabor u Toledo 589. god. kada je zapadnogotski kralj Rekkared ispovjedio da Duh Sveti izlazi od Oca i Sina i s njima je iste naravi. Želja je bila ta da se naglasi istobitnost Sina i Duha Svetoga s Ocem. Nakana je dakle bila apologetske naravi a ne i da bi se oponiralo Istoku. Ovaj umetak se počeo reimenom prihvaćati i u Galiji (Francus-

koj) i Engleskoj. Zanimljivo je da je Rim duže vrijeme odbijao promijeniti predani *Credo* (Vjerovanje). Tek je car Henrik II. postigao da prigodom njegove krunidbe za cara (1014.) i Rim preuzme francusku praksu, gdje se otada za vrijeme sv. mise nakon evanđelja pjevao Nicejsko-carigradski simbol vjere zajedno s *Filioque*.

Teološke reakcije Istoka izražavale su čuđenje zbog te promjene. Grčki patristički pisci tvrdili su da postoji samo jedan izvor bitka u Trojstvu. Sam je Otac jedini i vrhovni uzrok svih stvari, uključujući Sina i Duha u Trojstvu. U potrazi za prikladnim pojmovima za izražavanje ovog odnosa teolozi su se usredotočili na dvije poprilično različite slike: Sin je *rođen* od Oca, dok Duh *izlazi* od Oca. Ova dva pojma žele izrazili ideju da i Sin i Duh proizlaze od Oca, no na različite načine. Zašto je važno ovo razlikovanje? Upravo stoga što bi nerazlikovanje načina na koji Sin i Duh proizlaze od Oca dovelo do poimanja da Bog ima dva sina, što bi uzrokovalo nesavladive probleme. U tom kontekstu, prema Istočnoj tradiciji, nezamislivo je govoriti da Duh Sveti treba proizlaziti od Oca i Sina. Zašto? Jer bi to, po njima, potpuno narušilo načelo o Ocu kao o jedinstvenome izvoru čitavoga božanstva. Time bi se također tvrdilo da postoje *dva* izvora božanstva. Zato je grčka Crkva zapadnu ideju „dvostrukog proizlaženja“ Duha smatrala nečime što se približava opasnom krivovjerju.

Grčka tradicija nije, međutim, potpuno jednoglasna po ovome pitanju. Sv. Ćiril Aleksandrijski nije se ustručavao govoriti da Duh „pripada i Sinu“. Veliki utjecaj na zapadnu teologiju odigrao je nauk sv. Augustina, koji je tvrdio da se Duha treba razumjeti kao onoga koji izlazi iz Sina. Jedan od tekstova na koje se poziva je Iv 20,22 gdje se izvještava kako je

uskrslu Krist dahnuo u svoje učenike i rekao: „Primitite Duha Svetoga“. Augustin to ovako objašnjava: „Ne možemo reći da Duh Sveti ne izlazi i od Sina“ (De Trinitate).

Napetost je porasla kada su Grci nakon II. nicejskog koncila (VII. ekumenskog 787.) prihvatili ispovijed vjere patrijarha Tarazija: Duh Sveti izlazi „od Oca po Sinu“. Karlo Veliki je na to sazvaio pokrajinski koncil u Frankfurtu osudivši taj umetak i proglasio jedini pravovjerni izričaj: „od Oca i Sina“. Rasprave dobivaju tako dogmatsku težinu. Ipak rimski papa ne prihvaća te zaključke. Papa Hadrijan II. proglašuje da je istočni način sasvim pravovjeran. Leon II. slaže se o ispravnosti latinske formulacije, ali prihvaća grčku formulaciju i to, suprotno caru, ostavlja u Vjerovanju stari izraz. Papa Leon III. usprotivio se zahtjevu da jeruzalemski monasi uvedu u Vjerovanje *Filioque*. Istom za Benedikta VIII., 1014. god., *Filioque* ulazi u simbol zapadne Crkve. No, nikad nikoji papa nije tražio da se to umetne u Vjerovanje za cijelu Crkvu.

U međuvremenu su se stvari jače zaoštrile. Focije, carigradski patrijarh (867.), među ostalim brani izlaženje Duha Svetoga samo od Oca i smatra da je Zapad u zabludi kad tvrdi da Duh Sveti izlazi od Oca i Sina i kad to umeće u Vjerovanje. To se produbljuje raskolom 1054, kada je papin legat kard. Humbert de Silva Candida 16. srpnja 1054. položio bulu izopćenja na oltar svete Sofije u Carigradu. Za uzvrat Mihajlo Cerularije izopćuje kardinala predbacujući mu zablude, među njima i nauk o dva počela u Trojstvu.

Bilo je u tome mnogo dvoznačnosti, nerazumijevanja jezika i izričaja, uzajamne pretjeranosti. Na crkvenom saboru jedinstva u Firenci (1452.) najveći protivnik ujedinjenja na tom saboru, biskup Marko iz Efe-

za, ubraja ovo pitanje među „sitnice“. Konačno, carigradski ekumenski patrijarh Atenagora i papa Pavao VI. uzajamno su 7. prosinca. 1965. dokinuli anateme iz 1054. i tako se otvorio put k jedinstvu.

Put k jedinstvu

Bilo je potresno 6. prosinca 1987. u bazilici svetog Petra u Rimu kad je Ivan Pavao II., predsjedajući službi Riječji zajedno s carigradskim ekumenskim patrijarhom Dimitrijem I., molio Nicejsko-carigradsko vjerovanje bez *Filioque*. Dakle: u Duha Svetoga, Gospodina i Životvorca koji izlazi od Oca – ispustivši i *Sina*. Papa je pokazao da taj izraz u vjerovanju ne smatra bitnim za vjerovanje. Poznato nam je iz povijesti da se tijekom dugih stoljeća isticala i produbljivala ta razlika kao jedan od znakova raspoznavanja katoličkog i pravoslavnog vjerovanja. Papa Ivan Pavao II. je bio svjestan da ta razlika govori samo malom broju teoloških stručnjaka, da je mali broj ljudi kadar reći zašto bi ta razlika bila tako važna za spasenje. Iako su teološke rasprave teološki utemeljene, pitanje se ipak ostavlja otvorenim, da se o tome s poštovanjem raspravlja i da zrije među onima koji ga razumiju.

U sadašnjoj raspravi i pravoslavno gledište također dopušta da *Filioque* od 4. stoljeća pripada zapadnoj predaji i da se nikada nije promatralo

kao zapreka zajedništvu. Svakako da se i danas s pravoslavnoga gledišta umetanje ovog dodatka u Vjerovanje čini kao „sablazan“, no s latinskoga stanovišta se također prihvaća da ovo umetanje ne mijenja nauk o jedinstvu trojedinoga Boga, koji su protumačili opći sabori, već ga naprotiv samo još snažnije naglašava. Ova apsolutna izvornost Oca koju zahtijeva grčki trojstveni nauk odgovara latinskoj predaji naslonjenoj na sv. Augustina koji naznačuje razliku da je za Duha Svetoga Otac počelo *bez* počela, a da je Sin počelo *od* počela. Duh izlazi, reći ćemo s Augustinom, prvenstveno (*principaliter*) od Oca. Slične su ideje izložili i kasniji koncili. Tako je sabor u Lyonu (1274.) izjavio da „Duh Sveti izlazi od Oca i Sina, no ne od dva nego od jednog izvora“.

Za daljnji ekumenski razgovor pred nama je dvostruka ekumenska zadaća. Prva jest da spoznamo i prihvatimo da su na osnovi zajedničke vjere na Istoku i Zapadu izrasle različite tradicije. Obje su legitimne pa se stoga mogu međusobno priznavati i upotpunjavati. Druga zadaća jest da svaka tradicija u budućim razgovorima treba pojašnjavati svoje posebne probleme. Dok Istok ostavlja otvorenim odnos Duha prema Sinu, na Zapadu se taj odnos teško može razlikovati od odnosa Duha prema Ocu.

Usporedo s temama ove vrste raspravlja se također o pitanju treba

li Zapad izbaciti *Filioque* iz Nicejsko-carigradskog vjerovanja. To bi se moglo dogoditi pod pretpostavkom da se s pravoslavne strane prizna njegov nekrivovjerni karakter te kristološka nakana uvođenja (Lehmann – Pannenberg). Za ekumenski razgovor između Istoka i Zapada koji je u tijeku puno bi se postiglo kada bi se obje tradicije mogle prepoznati kao gledišta koja se međusobno nadopunjuju, koja su konvergentna i komplementarna. Međutim, unatoč takvim razjašnjenjima, ovaj nauk ostaje izvorom napetosti Istočne i Zapadne crkve, koji se u skorjoj budućnosti vjerojatno neće otkloniti.

Danas je mnogo važnije da obje Crkve, umjesto sukobljavanja oko različitosti, svoje zajedničko vjerovanje u djelotvornost Duha Svetoga potvrđuju i čine razumljivim u današnjem sekulariziranom svijetu, koji se povodi za sasvim drugim duhovima nego što je to Duh Sveti. Za današnji svijet, koji više ne poznaje i ne razumije našu vjeru u Duha Svetoga, postoji nešto što je važnije od svađe oko *Filioque*, a to je da se ljudima današnjice objasni zdrava pneumatologija u cijelosti i da ih se poukom dovede do života iz Duha Svetoga. *Filioque* tada može biti, kao u prvim stoljećima, vrlo interesantna unutar-teološka točka diskusije i može izraziti legitimnu različitost unutar jedinstva.

Blagoslovom žita započela Dužijanca 2015.

Blagoslovom mladog zelenog žita na njivi u Žedniku započelo je obilježavanje manifestacije ovogodišnje Dužijance. Slavlje je započelo svetom misom u župnoj crkvi sv. Marka koju je predslavio mons. dr. Andrija Anišić, predsjednik Udruge bunjevačkih Hrvata „Dužijanca“.

On je u prigodnoj propovijedi istaknuo kako su se bunjevački Hrvati u cjelokupnom svom radu uvijek uzdali u Boga a napose glede svega onoga što je vezano uz obradu zemlje, jer znaju i vjeruju da samo Bog može blagosloviti njihov rad i učiniti da njihovi usjevi donesu obilat rod. Zbog toga i manifestacije Dužijance započinju i završavaju molitvom. *Svake godine na početku slavlja Dužijance zazivamo Božji blagoslov na mlado, zeleno žito na njivi na kojoj se održava Takmičenje risara a završavamo svečanom misom zahvalnicom,*

kojom Bogu zahvaljujemo za završetak žetve i za kruh svagdašnji, istaknuo je mons. Anišić. U koncelebraciji na misi, uz mons. Anišića sudjelovali su i domaći župnik **preč. Željko Šipek**, dekan dekanata Subotica-Donji grad **preč. Julije Bašić**, **preč. Attila Zseller**, koji je propovijedao na mađarskom jeziku i još petorica svećenika.

Na misi je pjevao župni zbor pod ravnanjem mjesnog kantora **Nikole Ostrogonca**. Poslije svete mise uslijedila je procesija svih sudionika toga slavlja od crkve do salaša **Franje Stipića**, pored kojega se nalazi njiva na kojoj je župnik Šipek obavio obred blagoslova mladoga zelenog žita i svih usjeva. Na ovom slavlju sudjelovalo je lijepi broj vjernika iz Žednika koji su toga dana slavili i svoje proštenje sv. Marka evanđelista koji je njihov nebeski zaštitnik, a već po tradiciji na slavlje se okupio i lijepi broj gostiju iz okolnih sela i iz grada Subotice. Slavlju su nazočili i predstavnici pojedinih hrvatskih institucija i organizacija među kojima su bili **Marinko Prčić**, predsjednik HKC „Bunjevačko kolo“, **Petar Kuntić**, predsjednik DSHV-a i **Zlatko Mučalov**, predsjednik „Pučke kasine 1878.“, kao i članovi Organizacijskog odbora „Dužijance“ i članovi UBH „Dužijanca“.

Na kraju svete mise nakon župnikove zahvale, okupljenima se obratio predsjednik udruge UBH „Dužijanca“, mons. Andrija Anišić. On je zahvalio župniku na blagoslovu njive na kojoj će se održati „Takmičenje risara“, koje je jedna od najvećih i najsadržajnijih manifestacija Dužijance. On je njemu i drugim župnicima koji u svojim selima slave Dužijancu zahvalio na suradnji, a svim svećenicima na potpori u radu Udruge. Osobito je zahvalio **Stipanu** i **Blaženki Šarčević** koji će ove godine biti domaćini Takmičenja risara.

A. A.

Prodana nekadašnja kuća i kapela verbita u Novom Sadu

Nekadašnja kuća redovnika Družbe Božje riječi mađarske provincije, koja se nalazi u novosadskom naselju Klisa (sjeverna periferija grada), prodana je koncem 2014. godine privatnoj osobi.

Time je prestala postojati jedna kockica u katoličkom mozaiku Novog Sada, koja je de facto već ranije oslabljena odlaskom u vječnost **p. Lajosa Suhajde** SVD 2013. godine. P. Lajos, koji je vodio malu katoličku dvojezičnu zajednicu u vikarijatu na Klisi do svojeg odlaska u mirovinu 2011. godine, bio je jedini redovnik ove družbe u našoj zemlji, sve do imenovanja sadašnjega zrenjaninskog biskupa **mons. Ladislava Németha** SVD 2008. godine. Objekt nekadašnje verbitske kuće izgrađen je 1963. i bio je stambenog karaktera. Nakon što su u njemu oci verbiti otvorili svoju prvu kuću u tadašnjoj državi 1971., preuređivan je 1975. i 1981. godine. Kapela Duha Svetoga s oko 40 sjedala, koja se nalazila u prizemlju, mogla je primiti i do 120 ljudi, dok se samostan nalazio na katu.

Marko Tucakov

Bajkeri na Bunariću

I ove godine otvorenje moto-sezone i sezone starih vozila, organizirano u okviru Međunarodno-humanitarnog moto-susreta „Open Moto Seasonparty 2015“, nije zaobišlo ekumensko svetište Bunarić. Skoro 300 motociklista i vozača oldtimera posjetili su Bunarić 25. travnja radi blagoslova svojih vozila.

Rektor svetišta mons. Slavko Večerin te pravoslavni svećenici Đorđe Dimić i Gordan Uvalić pozdravili su vozače, upoznali ih s poviješću svetišta i blagoslovili vozila. Susret je završio tipičnim bajkerskim pozdravom – turiranjem motora. Napomenimo da će sva sredstva koja su prikupljena ovom susretu biti upućena dječjem odjelu Subotičke bolnice i „Lurkóház“ dnevnom boravku za siromašne u Hajdukovu. /N. M./

Markovdan u Lemešu

Svečanom svetom misom 25. travnja u crkvi Rođenja blažene Djevice Marije, Lemešani su obilježili spomendan sv. Marka. Misu su svojim prisustvom uzveličali članovi HBKUD-a „Lemeš“ i gostujuće lokalne udruge kulture sa svojim uzvanicima, koji su u košarama donijeli mlado žito pred oltar.

Poslije misnog slavlja formirana je procesija predvođena raspelom i barjacima koja se krenula put križa na ulasku u

Lemeš iz smjera Subotice. Križ kod kojega je upriličen blagoslov žita podigla je na spomen patnika i sirotih a Bogu na slavu Anna Horváth 1940., kćer Istvána i Márie koja je kao djevojka oboljela od groznice i od posljedica bolesti oslijepila. Velečasni Antal Egedi ondje je blagoslovio žitna polja i preporučio ih još jednom u zaštitu sv. Marka. Obitelj Ivana i Veronke Vidaković pobrinula se organizacijski da prostor oko križa bude dostojan svečanosti dok su Mátyus Pál i Mária s obitelji kao domaćini blagoslova počastili okupljene.

HBKUD „Lemeš“ je prigodom Markovdana organiziralo cjelovečernji kulturno-umjetnički program u Domu kulture. Kao domaćini istog izveli su četiri koreografije Tamare Brkić, a program je otvorio najmlađi ansambl izvođači dječje plesove. U nastavku večeri izvođački sastav izveo je koreografije na temu Banata i Šumadije a pečat cijeloj večeri dali su bunjevački plesovi. Tematski program je vodio Željko Zelić prigodnim tekstovima na temu svetoga Marka i recitalima vezanim za proljeće i obradu polja među kojima su se našle i pjesme vlč. Marka Vukova, budući da tekuću godinu karakterizira 20. obljetnica njegove smrti. Tijekom večeri publici se u par navrata obratio i predsjedavajući Društva Marko Vilić. Gostujući KUD „Neven“ iz Alekse Šantića izveo je dvije koreografije, plesove iz Vranja i Šopske igre dok je lokalni KUD „Vidovdansko Kolo“ gostujući u programu izveo plesove iz Vojvodine, plesove iz okolice Gnjilana i plesove iz Bosilegradskog Krajišta. Cijeli program zamišljen je kao uvertira u obilježavanje žetvenih svečanosti Dužijance. Stariji mještani se sjećaju kako je nekada u procesiji nošen i kip sv. Marka kojega su nosile gosponoše, nebo s Presvetim te živo janje. Sjećaju se bogatih procesija s ministrantima i ostalim crkvenim velikodostojnicima, pjevanja litanija Svih svetih putem i velikog broja okupljenih vjernika. /Željko Zelić/

Svibanjska pobožnost u Somboru

U prelijepom perivoju župnoga doma, okupljeni oko kipa Majke Božje, župljani Uzvišenja sv. Križa svaki dan časte Mariju molitvom i pjesmom.

Čuj nas Majko nado naša! Mjesec svibanj posvećen je Blaženoj Djevici Mariji. To je mjesec ljepote. Svijet će biti spašen Božjim milosrđem preko Blažene Djevice Marije, i zato se utječimo našoj zagovornici poput djeteta a ona će nas zaštititi svojom milošću i majčinskim zagrljajem.

M. Mikrut

Trka za jedinstvo (run4unity)

U Subotici je u nedjelju 3. svibnja, u organizaciji Pokreta fokolara, uz potporu Subotičke biskupije i Grada Subotice, održana svjetska manifestacija Trka za jedinstvo (Run4unity). Na manifestaciji je sudjelovalo više od dvjesto sudionika iz raznih gradova i sela Vojvodine te iz Mladenovca i Beograda.

Pod geslom „Povezujemo se otkrivajući bratstvo“, djeca i mladi cijeloga planeta trčali su kako bi očitovali svoje zalaganje u izgradnji mira i jedinstva među narodima. Okupljanje i „zagrijavanje“ uz animaciju bilo je u 13 sati na travnjaku iza Dvorane sportova. Od 14 do 15 utrka se odvijala od Dvorane sportova po najljepšoj subotičkoj aleji, Aleji maršala Tita do Gradske kuće. Na glavnom gradskom trgu održan je time-out za mir i prigodni program u kojem su sudionici i građani grada Subotice mogli saznati o kakvoj se manifestaciji radi. U najavi „time outa“ posvjedočili su: *Ujedinjeni s tisućama djece, mladih i odraslih svih zemalja svijeta, želimo mir svim narodima na Zemlji, posebno u Siriji, Ukrajini, na Bliskom Istoku... i svugdje gdje vlada nasilje i nepravda. Obecavamo svoje zalaganje u življenju Zlatnog pravila: Sve što želite da ljudi vama čine, činiti i vi njima!* Na taj način želimo donijeti mir tamo gdje živimo i graditi ujedinjeni svijet.

Nakon programa na Trgu, noseći velike transparente u raznim bojama i na različitim jezicima s natpisom: PEACE – RUN4UNITY 2015. – MIR, svi sudionici su u „maršu“ pošli do subotičke župe sv. Roka gdje su u sportskoj dvorani Osnovne škole „Ivan Milutinović“ održali prigodni duhovni i kulturno-zabavni program protkan pjesmom, plesom, svjedočenjima te folklorom. U programu su sudjelovali pojedinci i skupine pripadnika Pokreta fokolara iz različitih mjesta te djeca i mladi iz Subotice i HKPD „Matija Gubec“ iz Tavankuta. Program je završio svetom misom u crkvi sv. Roka koju je predslavio župnik, **mons. Andrija Anišić** u zajedništvu s vlč. **Dominikom Ralbovskim**. /A. A./

Korizma i Uskrs u Baču

Korizmeno vrijeme započelo je na Pepelnicu, Čistu srijedu. Toga dana je post i nemrs. U staro vrijeme post je bio puno stroži no danas. Postilo je na kruhu i vodi. Na Čistu srijedu pod svetom misom obavljen je obred pepeljenja s porukom: čovječe sjeti se da si od praha nastao i da ćeš se u prah vratiti. Kroz korizmeno vrijeme obavljali smo i pobožnost križnoga puta. U Baču, ako vrijeme dopušta, ova se pobožnost obavlja nedjeljom popodne u 15 sati na mjesnoj kalvariji, brežuljku koji se nalazi s lijeve strane „šiljka“, kapije kroz koju se ulazi u stari grad Bač.

Nadalje, kroz korizmu smo imali devetnicu sv. Josipu, zaštitniku obitelji, a na sam dan Josipova hodočastili smo u obližnje Deronje u kojima je crkva posvećena ovom svecu. Pjevanu svetu misu u 10 sati slavio je naš župnik vlč. **Josip Štefković** skupa sa svećenicima Bačkog dekanata i uz nazočnost lijepog broja vjernika okupljenih iz okolnih župa. Na Blagovijest je pjevana sveta misa bila navečer u 18,30 sati. Prigode za svetu ispovijed bilo je dosta: prije svetih misa, na velikoj ispovijedi, obilazilo se stare i nemoćne po njihovim domovima. Na Cvjetnicu, sjećanje na ulazak Gospodina našeg Isusa Krista u Jeruzalem, obavljen je blagoslov grančica te se u procesiji ušlo u crkvu. Kako je to u Baču običaj, u procesiji se obišlo oko glavnog oltara. Pod svetom misom je pjevana muka Gospodina našega Isusa Krista. Muku je pjevao naš pje-

vački zbor, a župnik je po običaju pjevao ulogu Isusa. Na Veliki četvrtak, dan Isusove posljednje večere kada je ustanovljena euharistija, svetu misu i obred pranja nogu imali smo u 19 sati. Na Veliki petak po starom običaju u 15 sati popodne pjevana je Muka po Ivanu. Uslijedio je obred klanjanja Svetom križu uz pjesmu „Puče moj“. Na Veliki petak zvona u našim crkvama ne zvone, a pri obredu se koristi klepetalo. Nakon obreda razišli smo se u tišini. Na Veliku subotu crkva je bila otvorena tako da se moglo doći moliti kod Isusova groba. Popodne u 15 sati bilo je „svetenje“ tj. blagoslov uskrsnih jela. Obredi uskrsnuća započeli su na Veliku subotu navečer u 21 sat. Blagoslivljao se oganj, slušala biblijska čitanja, blagoslivljala voda, a na kraju mise iz sveg srca se pjevala pjesma „Kraljice neba, raduj se, aleluja“. Na sam Uskrs imali smo svetu misu u 11 sati. Pjevao je pjevački zbor naše župe sv. Pavla. Na kraju svete mise uslijedila je uskrsna čestitka našeg župnika Josipa, a potom podjela paketića najmlađima. Crkva je bila lijepo ukrašena svježim rezanim cvijećem što je davalo poseban ugođaj topline. Cvijeće je dar naših župljana. Poslije svete mise, po tradiciji, župnik je upriličio u župnom dvoru prijam za članove Pastoralnog vijeća i crkvene pjevače. Na drugi dan Uskrsa slavila se sveta misa u 11 sati. Zahvaljujemo svim darovateljima i dobročiniteljima koji su na bilo koji način pridonijeli i uzveličali slavlje Uskrsa u našoj župi u Baču.

Stjepan Fuks

Novo Pastoralno vijeće u crkvi sv. Nikole Tavelića u Somboru

Crkva sv. Nikole Tavelića u Somboru 15. ožujka dobila je novo Pastoralno vijeće koje će djelovati narednih pet godina.

Iako je ovo mala vjerska zajednica, ipak je potrebno vridno djelovati kako bi naša crkva imala kvalitetan duhovni i materijalni život. Osim župnika vlč. **Marinka Stantića** za to

će se brinuti još desetero vjernika ove župe: **Blago Tokić, Goran Delija, Sandra Tucakov, Zvonko Budimčević, Barbara Petreš**, a prvi put u Pastoralnom vijeću su i **Katica Tokić, Zvonko Čuvarčić, Saša Raič, Šima Džinić i Emina Parčetić**. Svi oni su pred Bogom i cijelom zajednicom obćali da će vrijedno zastupati vjerske i materijalne interese Crkve u svom odjelu za koji su zaduženi. Biti u Pastoralnom vijeću je velika čast ali i odgovornost. Neka im Bog pomogne da strpljivo i odgovorno vrše svoju zadaću.

Sandra Tucakov

Blagoslovljen kip sv. Florijana u Sonti

Na blagdan sv. Florijana, 4. svibnja, u Sonti je blagoslovljen kip ovoga sveca, zaštitnika vatrogasaca, izrađen i postavljen prije ravno osamdeset dvije godine.

Kip sv. Florijana, po napisu na postamentu, podiglo je DVD Sonta od milodara prikupljenih među građanstvom općine Sonta. Postament je podignut i kip postavljen u dvorištu između crkve i župnoga doma 4. svibnja 1933. godine. Ovih dana kip je renoviran i izmješten u drugi dio dvorišta, okrenut licem prema glavnoj ulici. Misu na dan sv. Florijana slavio je sončanski župnik vlč. **Josip Kujundžić**. Poslije mise vjernici su, predvođeni župnikom i ministrantima, uz pjesmu i molitvu u procesiji otišli do kipa, kako bi ga vlč. Josip blagoslovio.

Ivan Andrašić

Krizma i prva pričest u Novom Sadu

Sakrament Svete potvrde svečano je podijeljen u nedjelju 26. travnja u župi Ime Marijino u Novom Sadu. Sakramentu je pristupilo dvanaestero mladih.

Svečano misno slavlje predslavio je subotički biskup **Ivan Péntzes** uz koncelebraciju biskupijskog tajnika vlč. **Mirka Štefkovića**, domaćeg župnika vlč. **Róberta Erharda** i župnog vikara vlč. **Siniše Tumbasa Loketića**. Sakramentu Prve pričesti na svečanoj svetoj misi u nedjelju 10. svibnja pristupilo je osmero mladih.

Jelena Pinter

Obnovljen i blagoslovljen kip sv. Ivana Nepomuka u Bezdanu

Pokraj prvih zaštitnika Bezdana, apostola Šimuna i Jude Tadeja, koji su patroni i župne crkve, katolici u ovom podunavskom mjestu su za suzaštitnika mjesta odabrali sv. Ivana Nepomuka, kome je u ovom selu podignut i kip 1814. godine.

On je gledao prema Velikom bačkom kanalu, te vjerojatno bio suvremenik završnih radova na njegovoj izgradnji. Kip je oštećen nakon Drugoga svjetskog rata, a osamdesetih godina proteklog stoljeća i dodatno je ružiniran. Otpali dijelovi pronađeni su prije petnaestak godina, pa je obnovljen 2001. godine, no nepotpuno. Stoga su ga Bezdanci obnovili nanovo, između ostalog i zahvaljujući pomoći koju je mjesna zajednica dobila od Pokrajinske Vlade. Spomenik je, na istom mjestu, na bezdanskoj Kanalskoj obali, posvećen na svečev dan, 16. svibnja 2015, nakon svečane mise. Blagoslov je predvodio bezdanski župnik vlč. **Mihály Zelity**, podsjetivši na život ovog mučenika ispovjedne tajne. Predsjednica Vijeća Mjesne zajednice **Erzsébet Mátyus** je govorila o povijesti spomenika i njegovom značaju za Bezdance. Nakon svečanosti kod spomenika obnovljen je i stari običaj puštanja vijenca sa svijećom niz vodu koga su vukli svojim plovilima mladi kajakaši bezdanskog Kajak-kluba „Dunav“. /*M. T.*/

Riđičko proštenje

Rimokatolička crkva je 14. svibnja proslavila Spasovdan, a riđička zajednica je istim blagdanom svečanom svetom misom obilježila proštenje župe Uzašašća Gospodina našeg Isukrsta.

Misno slavlje predslavio je **Tibor Szűcs**, župnik iz Vaskuta (R. Mađarska) koji inače službeno posjećuje Đuriće i Garu, župe tik uz granicu s Republikom Mađarskom pa je već ranijih godina uspostavljeno kontakt riđičkih vjernika i vlč. Szűcsa. Uz predslavitelja, za oltarom dvojezičnu misu su suslavili vlč. **Antal Egedi**, lemeški župnik koji obilazi Riđicu i koji je predvodio hrvatski dio mise, zatim vlč. **Árpád Pásztor**, župnik iz Telečke, te vlč. **Oszkár Szeles**, župnik iz Sente. Somborski kapelan vlč. **Gábor Drobina** uljepšao je euharistiju zauzevši poziciju za orguljama rodne župe koje se čuju samo povremeno za veće blagdane od kako je mjesni kantor **Pál Illés** preminuo.

Riđička župa osnovana je davne 1786. a prije toga bila je filijala Gakova. Crkva je sagrađena 1718., jezik bogoslužja je mađarski i hrvatski, a po potrebi i njemački. Župom se posljednjih trinaestak godina upravlja iz Lemeša. Broj vjernika je iz godine u godinu nažalost sve manji, međutim to ne obeshrabruje, malobrojna zajednica pokazuje iznimnu slogu i napredak u okviru svojih mogućnosti. /*Željko Zelić*/

Slavlja Prve pričesti

... u crkvi sv. Roka u Subotici

Svečanu svetu misu, u nedjelju 17. svibnja, nosit će u srcu dvadeset jedan prvopričesnik jer su toga dana prvi puta primili Isusa u bijeloj Hostiji u crkvi sv. Roka.

Oni su se sa svojim roditeljima i članovima obitelji i kućovima tri dana duhovno pripremali za ovaj veliki događaj Prve ispovijedi i Prve pričesti.

Misu je predvodio župnik **mons. dr. Andrija Anišić**, a s njim je suslavio **vlč. Lazar Novaković**. **Mons. Marko Forgić** je kao i uvijek do sada bio na raspolaganju za svetu ispovijed. Prvopričesnici su svojim pjevanjem i recitiranjem slavili Boga, a time obradovali i svoje roditelje i rodbinu koji su ih budnim okom pratili. Djecu i zbor je na orguljama pratio **mr. Ervin Čeliković** pod ravnanjem **s. Silvane Milan**. Prvopričesnički psalam pratila je na flauti **Ana Piuković**.

I ove je godine crkva bila prekrasno uređena i ukrašena što je uradila radna ekipa na čelu sa s. Silvanom, **s. Jasnom** i **Sašom**. Slavlje nakon mise je, po tradiciji, nastavljeno u vjeronaučnoj dvorani gdje su djecu dočekali fini kolačići koje su pripremile teta **Marga** i teta **Gordana**, a slamarka **Marija Dulić** je za prvopričesnike izradila prekrasnu čestitku od slame. /Zv/

... u Svetom Križu u Somboru

U župi Uzvišenja svetoga Križa 3. svibnja bila je Prva pričest za jedanaest mališana.

Toga dana je sedam dječaka i četiri djevojčice prvi puta istinski susrelo Isusa u svetoj hostiji. Uz nazočnost roditelja i rodbine ovo misno slavlje za njih će biti za pamćenje. Isus je došao u njihovo srce, srce koje će od sada živjeti s Njim i za Njega. Na kraju misnog slavlja sa župljanima i roditeljima u Pastoralnom centru su se počastili kolačima. /M. Mikrut/

... u crkvi Marija Majka Crkve

U nedjelju 10. svibnja u župi Marija Majka Crkve podijeljena je Prva sveta pričest. Sakramentu je pristupilo osam djevojčica i četrnaest dječaka. Svetu misu predslavio je **mons. Slavko Večerin**, a prigodnu propovijed održao je **vlč. Dražen Dulić**.

Poruka njegove homilije bila je da svoje malo srce uvijek održavaju čistim za svoga jedinoga Kralja – Isusa Krista. Sveta misa protekla je svečano s lijepim programom u kojem su aktivno sudjelovali djeca i njihovi roditelji. Ovom prigodom čestitamo još jedanput svim prvopričesnicima i želimo im da nastavte rasti u svojoj vjeri. /Danica Mlinko/

... u crkvi sv. Marije

Na svečanoj svetoj misi na hrvatskome jeziku, 10. svibnja u crkvi sv. Marije u Subotici četrnaestero vjeronaučenika primilo je Prvu svetu pričest.

Za susret s Gospodinom Isusom u Euharistiji prvopričesnici su se savjesno i marljivo pripremali. Na samoj misi su obnovili krsna obećanja i poslije pričesti zahvalili svome božanskomu Gostu i obećali mu vjernost i čistoću. Svojim aktivnim sudjelovanjem u službi riječi, čitanjem misnih čitanja i molitve vjernika, kao i recitacijama kao prvopričesnici, pozdravom svoga župnika **preč. Károlya Szungvija** s pjesmicom i buketom obradovali su sve nazočne. Ovogodišnje

prvopričesnike recitacijom su pozdravili prošlogodišnji prvopričesnici. Tijekom mise je pod ravnanjem kantora **Sándora Tamása** pjevao i svirao zbor i orkestar naše crkve „Mária Gyermekel”, koji su pridonijeli da sveta misa bude svečanija. Poslije mise prvopričesnici su prisustvovali agapeu. /s. **M. Hermina Kovács**/

... u Maloj Bosni

U crkvi Presvetog Trojstva u Maloj Bosni, u nedjelju 17. svibnja, stolu Gospodnjem su prvi puta pristupili **Mirela i Milan Vuković**, blizanci.

U zajedništvu s njihovim roditeljima, rodbinom i župljanima, izrekli su ispovijest vjere držeći u rukama svijeće prvi puta upaljene još na njihovu krštenju. Župnik **Dragan Muharem** pozvao je prisutnu zajednicu da ih prati molitvom i svjedočanstvom radosnog kršćanskog života. Prigodne recitacije prvopričesnici su izgovorili na početku i na kraju mise. Njihovu pripremu za sakrament ispovijedi i pričesti pratila je župna katehista **Vesna Huska**. /Zv/

... u subotičkoj katedrali

U subotičkoj katedrali slavlje prve svete Ispovijedi bilo je nedjelju, 3. svibnja, a Prve pričesti sljedeće nedjelje.

U nedjelju, na dan prve Ispovijedi, u pola 9 slavili su vjeronaučnici mađarskoga jezika, a u 10 djeca koja pohađaju vjeronauk na hrvatskom jeziku. To je slavlje bilo iznimno svečano budući da su se slavlju pridružili i bogoslovi vrhbosanske bogoslovije iz Sarajeva. Sa župnikom su slavili i sarajevski sjemenišni poglavari i jedan đakon.

U nedjelju 10. svibnja u 10 sati bilo je u stolnoj bazilici slavlje prve svete Pričesti na hrvatskom jeziku za koju se pripravilo 17-ero djece. Vjeronaučitelji su bili župnik **Stjepan Beretić** i katehista **Nevena Gabrić**. Prvopričesničko slavlje je uljepšao mali župni zbor „Zlatni klasovi“. Ulazak prvopričesnika u katedralu je, kako je u župi običaj, pozdravilo najveće subotičko zvono. U nedjelju, 17. svibnja bilo je prvopričesničko slavlje na

mađarskom jeziku. Vjeronaučnika na mađarskom jeziku je bilo 18, ali se njima pridružila jedna prvopričesnica koja nije mogla doći 10. svibnja. Katedrala se ove godina obradovala i zbog prve Pričesti 35 malih katolika. /Zv/

Proštenje u Đurđinu

Na blagdan Svetog Josipa Radnika, 1. svibnja, u Đurđinu je svečano proslavljeno proštenje. Euharistijsko slavlje predvodio je rektor Vrhbosanske nadbiskupije preč. **Josip Knežević**, uz koncelebraciju brojnih svećenika.

U svojoj propovijedi preč. Knežević rekao je kako je zanimljivo što se o tako važnom liku kao što je sv. Josip zna vrlo malo. Istaknuo je da je sv. Josip bio spreman raditi po svojoj savjesti i da je bio poslušan Božjoj volji. *Uz svoj tatarski rad je bio i veliki vjernik, puno je molio i čitao Sveto pismo. Njegova uloga u Svetoj obitelji je ogromna. Dozvolio je da Bog u njegovom životu čini velika djela. Kao što je rekao sveti Ivan Pavao II., sveti Josip čuva i štiti mistično tijelo, crkvu čija je presveta Djevica slika i uzor.* Na kraju propovijedi preč. Knežević pozvao je vjernike da se ne boje pustiti Isusa u svoja srca i također da se ne srame svojih kršćanskih korijena, te da prihvate Isusovu poruku iz evanđelja i da je žive s velikim ponosom.

Na kraju euharistijskog slavlja, đurđinski župnik vlč. **Miroslav Orčić** zahvalio najprije Bogu na lijepom vremenu, brojnim prisutnim vjernicima koji su svojom molitvom uzveličali ovaj blagdan te svim prisutnim svećenicima. Također, riječi zahvale uputio je i pjevačkom zboru bogoslova Vrhbosanske nadbiskupije, koji su svojim pjevanjem na poseban način pridonijeli ovoj svečanosti. /J. D. B./

Blagoslov kipa svetog Ivana Nepomuka

U okviru pokreta obnove sakralne baštine u okolici Subotice, koji predvodi **Bunjevački Put križa**, u subotu 16. svibnja u 17 sati blagoslovljen je obnovljen kip svetoga Ivana Nepomuka, koji se nalazi na Malom tavankutskom putu, koji teritorijalno pripada župi sv. Trojstva u Maloj Bosni. Pored više od dvadeset obnovljenih križeva, novopostavljenog Križnog puta u crvi sv. Trojstva u Maloj Bosni te nedavno započete obnove bajmačke kalvarije, ovo je prvi obnovljeni kip.

U povodu obnove ovog kipa velečasni Dragan Muharen je izjavio: *Kada sam došao u župu, obišao sam je cijelu po svim putovima, tako da smo prošli i ovim, gdje sam ugledao svetog Ivana kako leži u travi, što me je naravno potaknulo na to da se nešto poduzme. Nedugo zatim rodbina me kontaktirala sa željom da se kip obnovi i vrati na svoje mjesto, oni su sačuvali dijelove, koji su bili otpali od kipa. Kao što sam rekao na svetoj misi, dužni smo našim precima sačuvati ono što su nam oni ostavili, to je velika zadaća, to je naša odgovornost. A mlade generacije uče od nas.*

Vlasnik imanja i najzaslužniji za obnovu kipa je **Antun Gabrić** sa suprugom. Njegov djed **Antun Gabrić** i majka **Vita**, rođena **Romić** podigli su kip sv. Ivana Nepomuka 1923. godine. *Drago mi je da se ovaj kip obnovio. Zub vrimena ga je urušio, sritan sam što je podignut i obnovljen i moja je zadaća da ga sada dalje održavam*, kaže Antun.

Rijetko među Bunjevcima nalazimo i one koji sv. Ivana Nepomuka štiju i kao svojega zaštitnika. Jedan od njih je **Ivan Piuković** iz Subotice, rođen na Hrvatskom majuru: *Početak devedesetih godina kao momak sam sa svojim prijateljima za Uskrs išao u polivanje. Nakon Male Bosne, htjeli smo skratiti put za Mirgeš, pa smo krenuli Malim tavankutskim putem, gdje smo naišli na sv. Ivana Nepomuka. Mene osobno je jako zainteresiralo koji je to svetac usred atara. Sv. Ivana Nepomuka, zaštitnika šutnje tj. ispovjedne tajne, zaštitnika dolova, kanala, mostova i ćuprija tada sam odabrao za svog zaštitnika i evo već dvadeset i jednu godinu ja ovaj dan slavim kao svoj imendan, a svetog Ivana Nepomuka kao svoga zaštitnika. Što se tiče obnova križeva mislim da je jako dobro da se spašava naša sakralna i duhovna baština, jer da nije dobrih i pobožnih ljudi mnogi križevi bi danas otišli u zaborav. /I. D./*

Sončani opet imaju svojega sv. Ivana Nepomuka

Na blagdan sv. Ivana Nepomuka, 16. svibnja, u Sonti je nakon više od dva deetljeća ponovno postavljen i blagoslovljen kip ovoga sveca.

Kip sv. Ivana pribavila je i dala ga restaurirati obitelj **Zorana i Terezije Bukovac**, a restauratorske radove je obavio **Zoltán Szanka** iz Svilojeva. Misu na dan sv. Ivana Nepomuka slavio je sončanski župnik vlč. **Josip Kujundžić**.

Poslije mise vjernici su, predvođeni župnikom i ministrantima, uz pjesmu i molitvu u procesiji otišli do kipa, kako bi ga vlč. Josip blagoslovio.

Sveti Ivan Nepomuk, zaštitnik je Češke, grada Praga, ispovjednika, graditelja mostova, kraljica, siromašnih i protiv

poplava. Pretpostavlja se da je rođen 1345. a umro je u Pragu 1393. godine. Bio je svećenik čije propovijedi su obratile mnoge ljude. Sv. Ivan Nepomuk je odbio kralju odati ispovjednu tajnu kraljice zbog čega je zatvoren i ubijen. Tijelo mu je zapaljeno, vezano za kotač i bačeno s mosta u rijeku Vltavu. Svecem je proglašen 19. 03. 1729., a njegov spomendan se slavi 16. svibnja. /I. Andrašić /

Postavljen i blagoslovljen kip Gospe Fatimske

Na blagdan Gospe Fatimske, 13. svibnja, u Sonti je postavljen i blagoslovljen kip ove svetice, dar župi Sonta u vrijeme župnikovanja vlč. **Dominika Ralbovskog**.

Misu na dan Gospe Fatimske slavio je monoštorski župnik vlč. **Goran Vilov**, a suslavili su arhiepiskop Podunavskog arhiepiskopata preč. **Jakob Pfeifer**, kupusinski župnik vlč. **Tibor Zsuny** i domaćin, vlč. **Josip Kujundžić**. Kroz nadahnutu propovijed vlč. Gorana provijala je ljubav i štovanje prema Gospi, ljubav koja je svakog nazočnog tjerala na duboko razmišljanje, smjernu molitvu i pjesmu iz srca. Poslije mise vjernici su, predvođeni svećenicima i ministrantima, uz pjesmu i molitvu u procesiji otišli do kipa. Kip je blagoslovio vlč. Goran, a poslije blagoslova, pjesmu zahvalnosti autorice **Pavke Domić**, pučke pjesnikinje iz Sonte, pročitala je **Svetlana Zec**. /Ivan Andrašić/

Hodočašće vjernika Hrvata srednje Bosne

Lemeška župa Male Gospe bila je 17. svibnja domaćin za šezdesetak hodočasnika Hrvata iz srednje Bosne koji su zajedno s lokalnim vjernicima posebno slavili Suspasiteljicu u Gospinu mjesecu svibnju na misi u crkvi Rođenja blažene Djevice Marije.

Svečanu euharistiju u 12 sati prikazao je fra Drago Perković iz župe svetog Ilije proroka iz Kiseljaka, organizator i vođa hodočašća u zajedništvu s mjesnim župnikom Antalom Egedijem, dok je László Micsik uz zadaću ministranta bio i u službi čitača. Na početku mise fra Perković je pozdravio domaćine župe i zahvalio na gostoprimstvu a za vrijeme homilije govorio o podjelama koje nikada nisu plod ljubavi, o Crkvi koja nije jednonacionalna nego je otvorena svima, Majka crkva, o zajedništvu koje proizlazi iz Boga koga živimo, iz tri osobe u vezi ljubavi i slobode. Na koncu je naglasio kako Isusa svaka podjela boli, da uvijek budemo jedno u vjeri te pozvao nazočne da se na tu nakanu moli kako pod misom tako i doma što više. Vlč. Egedi predvodio je mađarski dio dvojezične mise i na mađarskom jeziku predstavio goste.

Poslije mise hodočasnici su obišli lemešku kalvariju gdje su poslušali povijesno izlaganje Željka Ze-

lića o kapeli Gospe od milosrđa. Pred polazak uslijedilo je druženje i tjelesna okrjepa gostiju i domaćina na župi, a organizaciju dočeka pored župnika Egedija i crkvenih službenika te brojnih vjernika preuzela je i obitelj Kljajić, Drago i Luca koja je rodbinski vezana s fra Perkovićem i bila poveznica realizacije posjete. Hodočasnici su potom nastavili put Sombora gdje su razgledali zgradu županije i crkvu sv. Stjepana pri Karmelskom samostanu. Prvog dana hodočašća vjernici su obišli crkvu Snježne gospe na Tekijama i Petrovaradin te novosadsku katedralu, a u Subotici su pored gradskih zdanja i znamenitosti obišli i franjevačku crkvu svetog Mihovila. U povratku doma posjetili su Lug u Baranji kao posljednje odredište hodočašća.

Željko Zelić

Svibanjska duhovna obnova za svećenike Srijemske biskupije

U Petrovaradinu je 4. svibnja održana duhovna obnova za svećenike Srijemske biskupije. Duhovnu obnovu vodio je vlč. Dragan Muharem, svećenik Subotičke biskupije, predavač na Teološko-katehetskom institutu i urednik lista Zvonik. Tema ovomjesečne duhovne obnove bila je „Via lucis – Put svjetla“.

Velečasni Muharem je spomenuo da se radi zapravo o pobožnosti koja želi zahvatiti svakodnevicu vazmenoga vremena. Vazmeno vrijeme u kršćanskim zajednicama ne poznaje neko posebno življenje otajstva Uskrsa i nakon svetkovine. Uglavnom se sve svodi na „odmor“ od aktivnosti u korizmi, te na taj način izmiče ljepota i radost susreta s Uskrnulim. Pobožnost „Put svjetla“ želi biti ravnoteža i nastavak Kristova otajstva muke, smrti i uskrsnuća. Jedino se, kako ističe voditelj, preko križa dolazi do svjetla – *per cruce ad lucem*. Zato je ova duhovna obnova osmišljena kao upoznavanje s pobožnošću „Put svjetla“ u hodu kroz četrnaest postaja

Katolička crkva u regiji
susreta s Uskrnulim. Šteta je, što postoje malobrojni i uglavnom vjernicima nedostupni tekstovi i meditacije ove pobožnosti. *Ova pobožnost „Put svjetla“ može biti poticaj kako bismo obogatili duhovni stol vazmenoga vremena u svojim župama i zajednicama, zaključuje vlč. Muharem.* Duhovna obnova je nastavljena prigodom za svetu ispovijed i klanjanjem u crkvi sv. Jurja, mučenika u Petrovaradinu.

Tomislav Mađarević

Proslava svetkovine sv. Jurja u Petrovaradinu

Župa sv. Jurja, mučenika u Petrovaradinu u Srijemskoj biskupiji organizirala je 23. travnja proslavu svoga zaštitnika. Svečano euharistijsko slavlje je predslavio župnik župe u Srijemskoj Kamenici i dekan petrovaradinskog dekanata preč. Tomislav Kovačić uz koncelebraciju mjesnog župnog upravitelja preč. Marka Loša, župnika župe Srijemski Karlovci vlč. Marka Lončara i župnika župe Petrovaradin 2 vlč. Stjepana Barišića. Euharistijsko slavlje je pjesmama sv. Jurju uzveličala skupina pjevača iz triju župa u Petrovaradinu.

U prigodnoj propovijedi preč. Tomislav je naglasio da je sv. Juraj onaj koji se borio protiv lažnih bogova i protiv zloga, i poručio da se trebamo jačati u Gospodinu i u silnoj snazi Gospodinovoj. Da obučemo svu opremu Božju kako bi se mogli oduprijeti lukavstvima đavlovim. Jer nije nam se boriti protiv krvi i mesa, nego protiv Vrhovništava, protiv Vlasti, protiv upravitelja ovoga mračnoga svijeta, protiv zlih duhova po nebesima. *Zbog toga posegnimo za svom opremom Božjom da uzmognemo odoljeti u dan zli i održati se. Opašimo bedra istinom, obucimo oklop pravедnosti, potpašimo noge spremnošću za evanđeljem mira! U svemu imajmo uza se štit vjere: njime ćemo moći ugasiti ognjene strijele Zloga. Uzmimo i kacigu spasenja i mač Duha, to jest Riječ Božju,* rekao je propovjednik. Nakon mise domaćin, župni upravitelj Marko Loš uputio je riječi pozdrava i zahvalnosti prisutnima i pozvao na čašicu razgovora i bratsko druženje.

Tomislav Mađarević

Brutalno pretučen i opljačkan župnik u Novom Slankamenu

Župnik rimokatoličke crkve sv. Mihaela, arkanđela u Novom Slankamenu, u općini Indija, prečsni Berislav Petrović, napadnut je u večernjim satima 5. svibnja u župnom stanu. Na župnika Petrovića su nasrnuli nepoznati napadači s palicama, koji su ga udarali po glavi i držali ga vezanog tražeći da im da novac koji je bio namijenjen za popravak crkve. Nakon napada župnika su ostavili svezanog u župnom stanu.

Incident je prijavljen policiji, a župnik Berislav Petrović je s povredama glave primljen u bolnicu. Toga dana se u Srijemu obilježava 23. godišnjica od protjerivanja građana hrvatske nacionalnosti, koji su se pod prijetnjama morali iseliti iz svojih domova. Srijemski biskup Đuro Gašparović je izrazio duboku zabrinutost i osudio ovaj brutalan bezumni napad na župnika Berislava Petrovića, koji je izazvao zaprepaštenje i uznemirenost. Biskup je apelirao na nadležna tijela da što prije pronađu počinitelje i privedu ih pravdi.

Tomislav Mađarević

Irig: Kroz uskrsno vrijeme do Uzašašća

U crkvi punoj nazočne mladeži, 17. travnja za vrijeme svete mise s porukom: *Isus svoj dar daje iz ljubavi a na čovjeku je da prihvati dar. Kada ga prihvati potrebno je na njemu i zahvaliti*, kršten je **Andrija Birinji** (1) od roditelja **Ivice i Irene Birinji**, pravoslavne vjere. U subotu 18. travnja u Irigu smo se rastali od **Elizabete Hercog** (80) uz riječ župnika: *Danas ju zajedno ispraćate na put s kojega više nema povratka. Na put kojim nam je svima jednom krenuti. Ali nama je još živjeti i raditi kao ona.* U treću vazmenu nedjelju, 19. travnja slavimo svete mise u Irigu i Vrdniku, za pokojne iz obitelji **Kišićek i Ivku Tišler**, s pozivom da u svakidašnjici prepoznamo Krista – *Tko želi istinito, iskreno živjeti, doživjeti će Boga.* U Srpskoj čitaonici 21. travnja župnik **Blaž Zmaić** je nazočio predstavljanju knjige *Beograd – večiti grad* od autora **Aleksandra Diklića**. Na blagdan sv. Marka 25. travnja služili smo svetu misu za pok. **Elizabetu i Franju Hercoga** s porukom: *Evanđelje se naviješta u prilikama i neprilikama života: ne samo riječju nego i svakidašnjim životom.* U četvrtu vazmenu nedjelju, na nedjelju Dobrog pastira, 26. travnja slavimo u naša tri mjesta i razmišljamo o odnosima: *Odnosi nose i obli-*

kuju život – odnos je i ponuda Božja – Crkva je sakrament onosa, ustvrdio je župnik. Također smo obavili blagoslov usjeva (žita). U petu vazmenu nedjelju, 3. svibnja služena je sveta misa u Vrdniku za pokojne **Radojicu i Mariju Mehandžić**. Tijekom svete mise župnik nas je pozvao *da oživimo i produbimo našu povezanost s Kristom*, a na upit: *Zašto je važno ostati s Kristom?*, odgovorio da *bez njega ne možemo učiniti ništa.* Misi su nazočili budući bračni par **Aron (BRD) i Blanka (RH)**, koji su se našli zajedno sa župnikom na rođendanu bake **Mandice Gubaš**. I u Vrdniku je obavljen blagoslov usjeva. U ponedjeljak, 4. svibnja sa ostalim srijemskim svećenicima župnik je sudjelovao u redovitoj duhovnoj obnovi u Petrovaradinu koju je i ovoga puta vodio vlč. **Dragan Muharem** na temu *Vialucis – Put svjetla*. Šestu vazmenu nedjelju 10. svibnja slavili smo u naša tri mjesta s razmišljanjem o dvije najdragocjenije riječi: *ljubav: čovjek treba ljubavi da postane čovjek – prijateljstvo: čovjek bez prijatelja nije potpun čovjek*, povezujući zajedno: *nije jednostavno ostati u ljubavi – očuvati prijateljstvo*, ustvrdio je župnik. Svetkovinu Uzašašća proslavili smo u Irigu uz župnikovu poruku: *Gdje je budućnost tajna, tu je uvijek nada. Tko ide k ljudima, taj je na putu k nebu. Nebo je ondje gdje je Bog!*

f. f.

Mužlja: Slavlje u čast maloga sveca

U **Mužlji na Peskari u crkvi sv. Dominika Savia 6. svibnja** proslavljen je spomendan ovoga sveca. U čast tome najuzornijem don Boskovom pitomcu, salezijanci su na Peskari 1994. godine sagradili crkvicu za ovaj dio velike mužljanske župe. Sliku je naslikao salezijanski subrat **Ciril Jerič**, koji je baš za tu zgodu došao iz Slovenije i za vrijeme rata i mržnje na ovim prostorima slikao sveca mira i ljubavi.

Likovi na slici predstavljaju domaće skaute i skautkinje, a naslikao je i svoj lik. Na slici vidimo malog Dominika kako vodi mladež okupljenu u Družbici Presvetog Oltarskog Sakramenta, pred Isusa. Na listu, koji drži u ruci trebala je biti zapisana njegova odluka: „Radije umrijeti nego sagriješiti!“. U pozadini je predstavljen odgojitelj mladeži don Bosco, a na desnoj strani Marija Bezgrješna, koju je Dominik usrdno štovao.

Na misnom slavlju uz brojne vjernike okupili su se i pjevači koji redovito i oduševljeno pjevaju pod ravnanjem **Teréze Sofranko**. Misno slavlje uz generalnog vikara Zrenjaninske biskupije **Józsefa Mellára** suslavili su salezijanci **Stojan Kalapiš**, **Feliks Golob**, **Stanko Tratnjek**, **Zoltán Varga** i **Janez Jelen**.

U propovjedi preč. Mellár istaknuo je važnost obiteljskog kršćanskoga odgoja, kojeg je bio dionik također prvorođeni Dominik Savio već od svoje najranije mladosti zajedno s brojnom braćom i sestrama. *Iako su roditelji – otac kovač, a majka švalja – bili zaposleni u brizi za svakdanji kruh od jutra do večeri, nisu nikada zaboravili na zajedničku molitvu i nedjeljnu svetu misu. Zato nije čudo da je mali Dominik već od ranog djetinjstva iskazivao veliku pobožnost*, rekao je propovjednik. Dominik Savio zaštitnik je mladih, dječaćkih zborova i nepravedno optuženih. Neka i nama isprosi ustrajnost u dobru, čistoću života i apostolsku gorljivost. /**Janez Jelen**/

Proslava Nedjelje Dobrog pastira u Srijemskim Karlovcima

Nedjelja Dobrog Pastira obilježava se u svim župama Srijemske biskupije, a župa Srijemski Karlovci je

svečano u Kapeli Gospe od Mira 26. travnja proslavila Nedjelju Dobrog pastira. Nedjeljno misno slavlje predslavio je župnik **Marko Lončar** dok dok je liturgijsko pjevanje predvodio mješoviti katedralni zbor iz Đakova, pod ravnanjem maestra **Ive Andrića** i orguljsku pratnju **Marina Vučkovića**. Ujedno je katedralni zbor iz Đakova poslije mise održao i koncert u Kapeli Gospe od Mira.

Nakon svečanog misnog slavlja pjevači katedralnog mješovitog zbora, pod ravnanjem maestra **Ive Andrića** i orguljaškoj pratnji **Marina Vučkovića** priredili su koncert za sve nazočne. Na repertoaru su se našla djela **Misera**, **Mozarta**, **Stahuljaka**, **Bacha**, **Jeggija**, **A. Markovića**, **Duruflea** i dr. Koncert katedralnog mješovitog zbora organiziran je na poziv župnika **Lončara**, kao uzvratni posjet nakon gostovanja u Đakovu župnog zbora Presvetog Trojstva iz Srijemskih Karlovaca. Liturgijsko slavlje i koncert u Kapeli Gospe od Mira u Srijemskim Karlovcima izravno je prenosila Radio Marija.

Tomislav Mađarević

Proslava Uzašašća u Srijemskim Karlovcima

Župljani župe Srijemski Karlovci na večernjoj svetoj misi 14. svibnja u Kapeli Gospe od Mira proslavili su liturgijsku svetkovinu Uzašašća Gospodinova – Spasovo.

Župnik **Marko Lončar** je slavio euharistiju, koji je u propovjedi govorio o Gospodinovu i našem uzašašću. Euharistiju su svojim pjevanjem uzveličali gosti iz Osijeka, glazbenici i profesori Umjetničke akademije u Osijeku, **Berislav Jerković** (bariton) i **Zdravko Drenjančević** (orgulje) zajedno sa župnim zborom Presvetog Trojstva iz Srijemskih Karlovaca. Nakon mise glazbenici iz Osijeka su održali dojmiljivi kratak polusatni koncert crkvene glazbe u akustičnom prostoru Kaple Gospe od Mira.

Tomislav Mađarević

Poraz solidarne Europe

Kardinal Antonio Maria Veglio, predsjednik Papinskog vijeća za dušobrižništvo selilaca i putnika, izjavio je kako je nezadovoljan zaključcima izvanrednog summita koji se održao u Bruxellesu i na kojem su predstavnici zemalja članica EU-a raspravljali o problemu sve većeg broja žrtava među ilegalnim imigrantima iz Afrike koji pokušavaju ući u Europu preko Sredozemnog mora.

Kardinal Veglio je kao prvo kritizirao prijedlog koji se mogao čuti u Bruxellesu i kojim se zagovara gađanje brodova kojima se koriste krijumčari ljudi. „Bombardirati nekoga, pa to je ratni čin. I koga ćete gađati? Samo brodove? Tko jamči da granate neće ubiti i ljude koji budu u blizini? Možete uništiti sve brodove, ali problem ratova, progona i siromaštva zbog kojih ljudi napuštaju svoje domove i dalje postoji“, rekao je kardinal i dodao kako bi bilo bolje da međunarodna zajednica ratuje protiv uzroka koji ljude tjeraju na takav očajnički potez kakvo je krijumčarenje u prenatranim nesigurnim brodovima preko mora.

Čelnik Papinskog vijeća rekao je i kako nije zadovoljan odlukom da EU svoju politiku prema migrantima fokusira isključivo na operacije njihova spašavanja. „Te aktivnosti su potrebne, naravno, ali moraju biti usklađene s dugoročnom politikom. Svi bi dali novce, samo da ne bi morali prihvaćati imigrante u svojoj zemlji“, rekao je Veglio naglašavajući kako su „Italija i Malta prepuštene sebi“ u smještaju imigranata.

Kardinal nije niti prvi niti jedini katolički dužnosnik koji je kritizirao sastanak u Bruxellesu. Kako prenosi Radio Vatikan, msgr. Giancarlo Perego, ravnatelj Zaklade Migrants, koja djeluje pri Talijanskoj biskupskoj konferenciji i pomaže imigrantima i izbjeglicama, izjavio je da je na sastanku na vrhu „porazena socijalna i solidarna Europa“. „Europa se još uvijek gleda kroz svoje države članice; boji se sučeliti s dramom koja se odnosi na sadašnju i buduću sigurnost Europe. Države se ne mogu dogovoriti koliko izbjeglica ugostiti. Govorilo se o pet tisuća osoba, to je vrlo neozbiljno, dok su same talijanske općine spremne prihvatiti više od 40.000. Razvidno je da europske države ne žele zajedno sudjelovati u ovom socijalnom programu, u programu solidarnosti prema onima koji traže azil i prema izbjeglicama“.

Zaključke skupa u Bruxellesu kritizirala je i Isusovačka služba za izbjeglice (JRS) koja djeluje u više od 45 zemalja svijeta, pa i Hrvatskoj. U njihovom priopćenju navodi se kako je „Europa iznova propustila dati prioritet spašavanju života ljudi koji bježe od ratova i progona. Takvi imigranti trebaju sigurnost. Mjere koje za cilj imaju držati ljude u tranzitnim zemljama izvan EU-a neće ih spriječiti da nastave svoju potragu za sigurnošću. Ono što trebamo, ako želimo smanjiti opsege krijumčarenja ljudi, jest povećanje mjera preseljenja, ponovno spajanje obitelji, uvođenje humanitarnih viza i privremeno ukidanje uvjeta za vizu“, naveo je u priopćenju međunarodni direktor JRS-a Peter Balleis SJ i poručio: „Zaštitimo ljude, a ne granice.“ /*Bitno.net*/

Kardinal Tauran: Dijalog s islamom potrebniji nego ikada

Dijalog s islamom potrebniji je nego ikada jer „većina se muslimana ne prepoznaje“ u barbarskim djelima ekstremista, a „dijalog, čak i u kontekstu progona, može postati znak nade“, istaknuo je kardinal Jean Louis Tauran, predsjednik Papinskog vijeća za međureligijski dijalog.

Posljednjih su godina određene pojave pridonijele stvaranju negativne slike islama, poput ilegalne imigracije brojnih muslimana, slike džihadista kao „Alahovih vojnika“ u Europi te korištenja religije kao opravdanje za zločine, što stvara strah od islama, tako da se često riječ „religija“ jednostavno shvaća kao „nasilje“. U tom kontekstu, u kojem mnogi vide samo tamu, kardinal Tauran vidi i svjetlo, a primjer toga je „uvjerenje koje sve više nalazi podršku u Europi, a to je potreba da se na kuranske tekstove primijene kriteriji hermeneutike“. Glavni čimbenici iskorjenjivanja rastuće islamofobije u Europi trebaju, na prvome mjestu, biti same europske muslimanske zajednice. „One se moraju suočiti s ekstremistima i muslimanima koji traže vjersko opravdanje svojih djela. U svakom slučaju, spontano se postavlja pitanje: kako biti musliman i postati Europljanin“, istaknuo je kardinal Tauran. /*RV*/

Nad kršćanima se provodi genocid diljem svijeta

U raspravi na plenarnoj sjednici u Strasbourgu o progonu kršćana diljem svijeta, u vezi s ubojstvima studenata u Keniji koja je počinila teroristička skupina Al-Shabaab, hrvatska zastupnica u Europskom parlamentu Marijana Petir upozorila je da se najveći progoni kršćana u svijetu događaju u Sjevernoj Koreji, Somaliji, Iraku, Siriji i Afganistanu.

Rekla je da su kršćani izloženi progonu, nasilju i psihološkom maltretiranju. U S. Koreji, Somaliji i Iraku ne samo da je zabilježena zabrana prakticiranja vjere, već je opasno razmišljati o vjeri. Ukoliko se otkrije da vjeruju, premda ne prakticiraju vjeru, mogu biti pogubljeni. „Takvo kršenje osnovnih ljudskih prava ne smije se više šutke promatrati. Treba reći istinu. Nad kršćanima se provodi genocid na čak 4 kontinenta“, rekla je Petir. Najveća preseljenja naroda zbog progona kršćana zabilježena su u Iraku, Siriji, Nigeriji i Eritreji. Od 20 zemalja koje su u vrhu liste, u 18 zemalja je razlog islamski ekstremizam.

„Ubojstva mladih u Keniji, samo su nastavak onog što smo već vidjeli u Nigeriji i Pakistanu. Onaj tko puca u mlade samo zato što su kršćani, puca u budućnost jedne vjere. Vjere koja je unatoč svim progonima opstala 2000 godina. Do kada će europske institucije okretati glavu na drugu stranu i ponašati se kao Poncije Pilat? Sada je stvarno dosta“, rekla je hrvatska zastupnica u Europskom parlamentu Marijana Petir.

Kupite djecu po povoljnim cijenama

U želji da homoseksualcima koji žele dijete „pomogne u labirintima surogat majčinstva, nudeći pomoć u pronalazanju najboljih agencija“, neprofitna organizacija Men Having Babies (Muškarci koji imaju djecu) organizirala je veliku konferenciju na kojoj je sudjelovalo 20-ak agencija i klinika specijaliziranih za surogat majčinstvo.

„Surogat majčinstvo složeni je put koji podrazumijeva različite posrednike. Potrebno je kupiti jajnu stanicu, a ideal je studentica od 20-ak godina koja bi trebala imati fizičke osobine slične donoru sperme“, objasnila je na otvaranju konferencije predsjednica spomenute udruge. Sudionici konferencije, većinom homoseksualci iz Belgije, Njemačke i Francuske, najprije su saznali osnovne informacije glede surogat majčinstva (kako, gdje i za koliko novca), a potom su različite agencije predstavile svoje ponude, nudeći čudesnu i savršenu djecu po povoljnim cijenama. Potom je uslijedilo svjedočanstvo o uspješnom ostvarenju želje za djetetom. Na scenu je tako stupio muškarac koji je sa svojim partnerom „stvorio 12 embrija, koji su potom bili zamrznuti“, a od kojih je rođeno dvoje djece. Sudbina ostalih deset embrija ostala je nepoznata.

Na konferenciji je sudjelovao i liječnik koji je u ime svoje agencije ponudio usluge odabira spola, boje kože, genetske testove, te konkretne embrije. Cijena jednog djeteta, ovisno o željama, iznosi od 60 do 150 tisuća eura.

Jedno takvo kupljeno dijete nalazilo se i među sudionicima konferencije. Riječ je o Stéphanie Raeymaekers, osnivačici udruge „Donor Kinderen“, koja neumorno obilazi agencije koje se bave surogat majčinstvom i upozorava ih kako u njihovim postupcima dijete nema nikakvo pravo ni dostojanstvo.

„U svemu ovome zaboravlja se na dijete. Ne čudi stoga što danas na ovoj konferenciji ne svjedoče djeca rođena su-

rogat majčinstvom. To govori mnogo. Ja sam kupljena!“, komentirala je Raeymaekers, dodajući kako njezinu udruhu mnogi ne mogu smisliti, jer ih uznemiruje. U ovoj je zemlji lakše pratiti trag mesa, negoli biološki trag ljudskih bića – zaključila je Raeymaekers.

I dok se u Belgiji održava „sajam djece“, u Francuskoj je pokrenuta inicijativa za zabranu surogat majčinstva. U Manifestu objavljenom na portalu Libération, više od 160 osoba različitih etničkih, vjerskih i kulturnih i društveno-ekonomskih profila izrazilo je „zabrinutost zbog žena i djece iskorištenih za surogat majčinstvo“. Među potpisnicima je i Sylviane Agacinski, filozofkinja, feministica i jedna od vodećih predstavnica francuske ljevice, zatim Michel Onfray, filozof, deklarirani ateist i post-anarhist, te feministice i socijalistkinje Yvette Roudy i Nicole Péry. Najvažnije, Manifest su potpisale i mnoge žene koje su i same bile surogat majke, te zbog toga kasnije požalile.

„Razumijemo želju za roditeljstvom, ali kao i kod drugih želja, moraju se znati granice... Smatramo kako surogat majčinstvo mora biti zabranjeno jer predstavlja nasilje nad ljudskim pravima, pravima žena i djece“, stoji u Manifestu.

Navode se i brojni rizici koje nosi surogat majčinstvo. Na prvom mjestu tu je „sindrom hiperstimulacije jajnika, torzija jajnika, ciste jajnika, kronična zdjelična bol, preuranjena menopauza, gubitak plodnosti, tumor reproduktivnih organa, zatajenje bubrega, zatajenje srca, a ponekad i smrt“. Posljedice su prisutne i kod djece, a među njima je „preuranjeni porod, smrt na porodu, nedostatna tjelesna težina, malformacije i visok tlak“. Ipak, uza sve posljedice, glavni problem surogat majčinstva leži u činjenici da se njime „uništava prirodna povezanost nastala tijekom trudnoće. Biološka povezanost majke i djeteta intimne je naravi, a kada ju se prekine posljedice snose obje strane“. Zbog svega ovoga, potpisnici zahtijevaju hitnu zabranu trgovanja djecom, te izlaganje žena i djece spomenutim rizicima.

„Nitko nema pravo na dijete: ni heteroseksualci, ni homoseksualci, ni samci. Ujedinjeni zahtijevamo od vlada čitavoga svijeta, kao i od predstavnika međunarodne zajednice, zajedničko djelovanje kako bi se što prije zabranilo surogat majčinstvo“, stoji u objavljenom manifestu.

/Bitno.net/

Ptice na njivi – pomoć poljoprivredi

Piše: Marko Tucakov

Pogledajte ptice nebeske! Niti siju, niti žanju, niti sabiru u žitnice jer ih hrani vaš nebeski Otac (Mt 6, 26). Isus je u svom radikalnom govoru na gori posegnuo baš za pticama, tražeći u svijetu ruralnoga Istoka pogodnu parabolu potrebe neiskvarenoga i čvrstog povjerenja u Očevu brigu za ljude. Sasvim je sigurno da je Isus imao prilike promatrati i uživati u slobodi bogatog ptičjeg svijeta Palestine čim se divio naoko naivnoj bezbrižnosti ptica. Da, ptice zaista ne rade ništa da bi preživjele, osim što, slijedeći nagone, ispunjavaju dah života koji im je Stvoritelj udahnuo. Teško ćemo, izgleda, prihvatiti dimenziju brige Očeve za naš život (pa i svakidašnje, sasvim banalne životne potrebe) i dovoljno dobro odgovoriti Ocu povjerenjem u njega.

Većina ptica zaista ne sabire u žitnice, ali vrlo dobro mogu koristiti prednosti koje im pružaju poljoprivredna staništa. Ptice žive na njivama! Puno vrsta dio ili cijeli svoj životni ciklus provodi na našim njivama! Nemaju puno drugog izbora. Stoga, u promišljanju ove teme, potrebno je otkloniti se na trenutak od usko ekonomskog shvaćanja ove pojave. U dugom periodu u kojem je naš čovjek „osvajao“ zemlju za nove i nove hektare njiva, ptice su bile smatrane konkurencijom za proizvedenu hranu, te je dobar dio njih prozvan štetočinama i platio zbog toga cijenu zbog koje se neke vrste nikada neće oporaviti. Moramo reći da je takvo gledanje jednostrano, zato što se odnosi na ocjenjivanje uloge životinja u prirodi u odnosu na ljudske uzuse, znanja, gledanja i (ekonomske) potrebe. Nasuprot tome stoji činjenica da svaka vrsta i svaka jedinka ima svoje mjesto u prirodi neovisno o našim mišljenjima, te da je ono sasvim neutralno, autentično i svojstveno toj vrsti.

Evo nekoliko primjera suživota poljoprivrednika i ptica na našim njivama

Prepelica (*Coturnix coturnix*) je minijaturna poljska kokoš koja još uvijek uspješno odolijeva navalama intenzivne poljoprivrede, te se gnijezdi i u vrlo velikim plohama pšenice i ječma, a tijekom jesenje selidbe rado boravi na strnjikama. Ipak, zbog krivolova sve je

rjeđa. Nezaboravni prepeličji „puć-puč“ u rano jutro i kasnu večer pravi je ponos naših polja.

Mnogi smatraju da je velika dropinja (*Otis tarda*) već izgubila bitku s poljoprivredom. Ova ogromna ptica simbol je Panonske nizine, no u Vojvo-

dini je preostalo još točno 12 (dvanaest!) ptica, i to u specijalnom rezervatu prirode u sjevernom Banatu napravljenom upravo da bi se one zaštitile. Ova ptica također pokušava ići u korak s ratarstvom, te se sve češće gnijezdi u parcelama poljoprivrednih kultura, a rjeđe na stepskim livadama, kao nekada.

Vivak (*Vanellus vanellus*) je negdanja barska ptica, no sada potpuno prilagođena životu na njivama. Kako može preživjeti, čak se i gnijezditi između plugova, sjetvospremača, tanju-rača i kosilica, to samo on zna.

Poljska ševa (*Alauda arvensis*) prvi je vjesnik proljeća na njivama. Vertikalni let mužjaka praćen pjesmom nezaboravni je njihov dekor već kon-

cem veljače. Da bi se sigurno gnijezdila, traži makar malo trave ili međa, što često ne nalazi na vrlo intenzivno obrađenim njivama.

Gačac (*Corvus frugilegus*) je, osim što je „vrana koja sakuplja plodove“, kako mu kaže ime, i vrlo, vrlo dobar čistač njiva od beskralježnjaka. Živi u

kolonijama. Najveća kolonija u Vojvodini smještena je pokraj Ruskog Krsura i broji oko 600 parova.

Osnovna zajednička osobina ovih nasumično izabranih „njivskih ptica“ je što one jedu ono čega se svaki poljoprivrednik grozi: kukce (i glodavce). Da li ih pojedju dovoljno? Svakako ne onoliko koliko bi poljoprivrednici htjeli. Mogu li ih pojesti više? Ukoliko im osiguramo povoljne životne uvjete, ukoliko njihovo stanište ne uništavamo namjerno, svakako će njihova populacija moći rasti i, proporcionalno tome, njihova pomoć poljoprivrednicima biti još veća.

31. 05. 2015.

Presveto Trojstvo

*Pnz 4,32-34.39-40;
Rim 8,14-17;
Mt 28,16-20*

U ime Oca, i Sina i Duha Svetoga – nema kršćanske molitve, liturgije pa ni susreta, koji ne bi započeli ovim riječima. Sve u životu kršćanina

čini se *u ime* Presvetoga Trojstva. To je znak koji nas prati i život nam prožima. Ipak, te riječi toliko puta ostaju bez sadržaja, nisu nam više od formule naučene napamet, koju maksimalno ponavljamo. Potrebno je ponovno otkriti njihovu ljepotu i značenje, osobito svaki put kad ove riječi pratimo znakom križa. Mi kršćani živimo tek nama samima, već živimo zahvaljujući ljubavi Oca i Sina i Duha Svetog, čije preobilje je izliveno na nas po Kristovoj spasonosnoj žrtvi otkupljenja. Pred tom savršenom i beskrajnom ljubavi u nama u bi trebalo biti mjesta za strah, nesigurnost, sebičnost, zatvaranje sebe, indiferentnost... U nama i izvan nas postoji novi zakon koji određuje naše biti kršćanima: uzajamna međusobna ljubav po modelu Presvetoga Trojstva. Imajmo to na umu kad u Očenašu molimo: *Kako na nebu tako i na zemlji.*

7. 06. 2015.

10. nedjelja kroz godinu

Post 3,9-15; 2 Kor 4,13-5,1; Mk 3,20-35

Tko vrši volju Božju, on mi je brat i sestra i majka – ovim riječima Isus odgovara svima koji ga traže. Različiti su razlozi zašto ljudi traže Isusa. O tomu nam piše i evanđelist: jedni da ga obuzdaju, drugi da ga uhvate u zamku, treći da mu se

narugaju, drugi opet da bi ih nahranio, ozdravio, oslobodio od zloduha... S kakvim motivima ja tražim Isusa? Želim li samo da mi On dade ono što mi je potrebno ili sam spreman nešto i ja Njemu dati? Istina, Isus daje jako puno, osobito daje ono što svijet ne može dati. *Zna vaš Otac što vam treba i prije negoli ga zaištete* – veli On. No, ono što Isus traži, jest vršenje volje Božje: *to je volja Oca mojega da tko god vidi Sina i vjeruje u njega, ima život vječni i ja da ga uskrisim u posljednji dan.* Dakle, ne traži On nikakve predmete, žrtve, pokore, trapljenje, nego vršenje volje Očeve, a to onda može uključiti i odricanje i žrtvu. Kad to činimo i tako živimo, onda smo zbilja Isusova rodbina.

14. 06. 2015.

11. nedjelja kroz godinu

*Ez 17,22-24;
2 Kor 5,6-10;
Mk 4,26-34*

Kraljevstvo nebesko je kao... Govoreći o kraljevstvu Isus se služi različitim prisposodobama, slikama. Ovdje ga uspoređuje sa sjemenom i to onim najmanjim među sjemenjem. Zanimljivo je da Isus kraljevstvo ne uspoređuje s tad poznatim velikim imperijama, niti sa silama velikih naroda. Čak što više On ovdje još govori o tomu kako se kraljevstvo širi i raste *spavao čovjek ili bdio, noću i danju.* Zašto se ne poziva na ljudsku mudrost, tehniku, vještine? Bit će da sve te ljudske veličine – iako mu mogu biti u službi – nisu presudne za širenje kraljevstva. Govor o kraljevstvu poručuje nešto drugo. Svakako da je naš udio važan, ali kraljevstvo je Božje a ne naše, nebesko a ne zemaljsko. Možda nas ovaj Isusov govor može potaknuti da s većim pouzdanjem gledamo na Njega i djelovanje Duha Svetoga u današnjem svijetu. Upravo to pouzdanje će učiniti da sjeme kraljevstva koje je zasijano i u našim srcima bolje uzraste i donese više ploda.

7. 06. 2015.

10. nedjelja kroz godinu

Post 3,9-15; 2 Kor 4,13-5,1; Mk 3,20-35

Tko vrši volju Božju, on mi je brat i sestra i majka – ovim riječima Isus odgovara svima koji ga traže. Različiti su razlozi zašto ljudi traže Isusa. O tomu nam piše i evanđelist: jedni da ga obuzdaju, drugi da ga uhvate u zamku, treći da mu se

narugaju, drugi opet da bi ih nahranio, ozdravio, oslobodio od zloduha... S kakvim motivima ja tražim Isusa? Želim li samo da mi On dade ono što mi je potrebno ili sam spreman nešto i ja Njemu dati? Istina, Isus daje jako puno, osobito daje ono što svijet ne može dati. *Zna vaš Otac što vam treba i prije negoli ga zaištete* – veli On. No, ono što Isus traži, jest vršenje volje Božje: *to je volja Oca mojega da tko god vidi Sina i vjeruje u njega, ima život vječni i ja da ga uskrisim u posljednji dan.* Dakle, ne traži On nikakve predmete, žrtve, pokore, trapljenje, nego vršenje volje Očeve, a to onda može uključiti i odricanje i žrtvu. Kad to činimo i tako živimo, onda smo zbilja Isusova rodbina.

21. 06. 2015.

12. nedjelja kroz godinu

*Job 38,1.8-11;
2 Kor 5,14-17; Mk 4,35-41*

Što ste bojažljivi? Kako nemate vjere? – ovim riječima obraća se Isus svojim učenicima nakon što je stišao oluju. Jasno, On je naložio učenicima da krenu lađom na drugu stranu jezera kako bi iskusili da još imaju rasti u vjeri. Ni mi danas ne reagiramo drugačije kad smo u životnim pogibeljima. Mogu li nam one pomoći da rastemo u vjeri? Kako? Svakako da mogu i to upravo onako kako su to pomogle i učenicima. To su prigode kad se nemamo kome drugome obratiti, kad nemamo drugo na umu, nego obratiti se Gospodinu i zavapiti: *Zar ne mariš što ginemo?* Isus mari za nas, osobito za naš vječni život. Možda dopušta da zapadnemo u pogibelj – često smo mi sami uzročnici nevolja u kojima se nađemo – samo zato da bismo rasli u vjeri, da bismo svoj pogled uputili k Njemu. Rastimo u vjeri iz dana u dan, živimo iz vjere, pa kad nas snađu nevolje, neće nas preplaviti tjeskoba, jer ćemo osjetiti da ni tada nismo sami. Gospodin može utišati svaku oluju koja nas zadesi. Kolike ih je već utišao. Ostanimo s Njim i za vrijeme utihe, jer to je ono što Isus od nas traži.

Blažena Golubica
(Colomba) Rijetska – djeвица

Kad nije bilo dnevne Pričesti

Angela ili Angelella Guardagnoli je rođena u mjestu Rieti u talijanskoj Umbriji 2. veljače 1467. Njezina obitelj je bila iznimno siromašna. Za svoj život je morala raditi već s 12 godina. U duhovnom životu ju je resila duboka pobožnost prema Gospi, a u središte svoga života je od malih nogu stavljala Euharistiju.

Njezin spomendan se slavi u dominikanskom redu kao neobvezatan spomendan 20. svibnja. U ranoj dobi, kao djevojčica, željela se svaki dan pričestivati. Ispovjednik joj nije htio dopustiti. Jednom je prilikom u Rieti došao jedan biskup kao prolaznik. Na župnikovu želju biskup je ispitao malu Angelu o vjeronauku i napose o svetoj Pričesti. Gost je bio oduševljen i zadivljen vjerom, znanjem i pobožnošću djevojčice. Zato joj je i župnik dopustio dnevnu Pričest.

Umjesto u brak u samostan

Roditelji su je htjeli udati vrlo mladu. Na to je Angela dala odsjeći svoju kosu u znak da želi poći u samostan. Tako je odbila ženidbenu ponudu, a odlučila se za samostan. Bilo joj je 19 godina kad je stupila u treći red sestara dominikanki u svome rodnom gradu. Angela je dobila redovničko ime Kolomba. Oduševljene njezinim primjerom pridružile su joj se brojne pobožne djevojke. Zajednica sabrana oko Kolombe je živjela strogim životom u duhu svete Katarine. Svojim životom su se te pobožne redovnice posve okrenule od nemoralna i religiozne ravnodušnosti svojih suvremenika. Njihova gorljivost i pokora se dopala knezu od Ferrare. On je podupirao i pomagao Kolumbu.

20. svibnja

Kolomba rijetska

(* 2. veljače 1467. + 20. svibnja 1501.)

- Kći siromašnih roditelja ● djevojčica odana svetoj Pričesti ●
- iskreno pobožna prema Gospi ● bilo joj je 12 godina kad je počela raditi ●
- dijete koje je htjelo svaki dan na Pričest ● župnik joj dopustio dnevnu Pričest ●
- odbila ženidbu ● dominikanska trećoredica ● samostanska poglavarica ●
- žrtvovala se za mir među zaraćenima ● patila od klevete ●
- živjela samo 33 godine ● svetica lijepog imena (Kolomba znači golubica) ●

Za nju i njezine sestre podigao je u Perugi 1490. godine novi samostan posvećen svetoj Katarini. Premda je Kolomba tada bila još vrlo mlada, upravo je ona izabrana za prioru (poglavaricu).

Talac za zaraćeni grad

Godine 1494. započeo je u Perugi rat. Rat gradova država se često događao u tadašnjoj Italiji. Da bi grad oslobodila od pustošenja, Kolomba se ponudila za taoca. Bila je mučena, ali je ipak postignut mir. Novosklopljeni mir se pripisivao pobožnosti građana i njezinoj zagovornoj molitvi. Kolomba je bila neugodno oklevetana da je, naime, javno propovijedala. U njezino je vrijeme bilo nezamislivo da bi žene ili vjernici koji nisu bili svećenici propovijedali. Krivu optužbu je strpljivo podnosila. Nije se branila. Zbog klevete kojom su je napali izgubila je svoju službu priore, ali ne zadugo. Nakon nekoliko mjeseci dokazana je njezina neudžnost, pa je oslobođena optužbi. Toliko je Kolomba bila vjerna i odana Gospodinu da su je vjernici nazivali drugom svetom Katarinom. Njezin je samostan u Perugi djelovao sve do 1870. godine.

Sedam godina nije jela drugog kruha osim euharistijskog

Sveta Kolomba je imala takvu glad za Kruhom Života da bez njega nije mogla živjeti. Po svakodnevnoj Pričesti je stekla toliku milinu i snagu da od 20. do 27. godine života osim Pričesti nije uzimala nikakvu hranu. O tome je papa Inocent VIII. dao pozitivno svjedočanstvo. Kada je svetu Kolumbu pitao njezin ispovjednik kako može živjeti samo od Pričesti, ona mu je dogovorila: „Kad ja primam Kruh Života, osjećam se tako sita, duhovno i tjelesno, da gubim želju za svakom zemaljskom hranom, prema kojoj sam dobila gnušanje.“ Ispovjednik joj baš nije povjervovao. Konačno je i sam osjetio nebesku slast. Bilo je to poslije svete Pričesti na trećoj božićnoj

misu. Tada je dobio milost da cijeli dan nije trebao ništa jesti. Kolomba se obrađovala: „Sretna sam da ste okusili moju hranu. Sada iz vlastitog iskustva znate kako ja mogu biti sita uzimajući samo Anđeoski Kruh.“

Dvije neobične Pričesti

Jednom se Kolomba žalila Isusu pred svetohraništem što je ostala bez mogućnosti da se pričesti. Nije bilo svećenika koji bi joj dao svetu Pričest. Tada je ugledala oblačić koji je izišao iz svetohraništa. U oblačiću je bio Dijete Isus koji se spustio na njezine ruke. Kolomba ga je zagrlila. Dijete je primilo oblik hostije. Tako se Kolomba mogla pričestiti. Jednom drugom zgodom svetičin ispovjednik je služio svetu misu u nekoj udaljenoj crkvi. Opet se nije mogla pričestiti. Zato je zamolila Majku Božju da joj pomogne. Tada joj se ukazao anđeo koji ju je pričestio. Taj je anđeo uzeo komad hostije sa patene Kolumbinog ispovjednika. Svećenik se uplašio kad je vidio da sa patene nedostaje komadić hostije. Kolomba ga je utješila rekavši kako joj je anđeo donio taj djelić hostije s oltara na kojem je on misio.

Bolno viđenje

Drugoga jutra svetičin ispovjednik Sebastijan, u životopisu što je napisao o svetoj Kolombi, navodi da je sveta Kolomba imala viđenje za vrijeme svete mise dok je on kod pretvorbe podizao kalež. Vidjela je Krista razapeta na križ. Bio je mrtav. Srce mu je bilo probodeno kopljem a glava oblivena krvlju od tr nove krune. Kolomba se onesvijestila, a kad je došla k sebi zamolila je ispovjednika, da moli za nju, da je Bog poštedi od tih žalosnih viđenja. Kolomba je živjela 33 godine. Umrla je 20. svibnja 1501. u Perugi. Ime joj je upisano je knjigu svetaca (martirologij) dominikanskoga reda.

Zaštitnica je česte svete Pričesti i onih koji pate od ogovaranja i kleveta. Pomaže kod izmirenja.

Govori vam sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić, karmelićanin

Strpljivost (4)

Piše: o. Mato Miloš, vicepostulator

*Kad se mašim za Propeće, strpljivost me ostaviti neće. Na Propetog ću pomisliti, pa ću moći sve pretrpiti. Sebe i posao na Propeće staviti, ili barem trpiti ću nestrpljivost svoju i svačiju.*¹

Spomenuli smo da se naš sluga Božji borio protiv svoje nagle naravi i burnog reagiranja. Bio je svjestan da to neće ići njegovim vlastitim silama. Svoju odluku, borbu i želju za svladavanjem nestrpljivosti stavio je u križ Kristov računajući da će Krist biti taj koji će mu pomoći u svladavanju ove nesavršenosti. *Kad se mašim za Propeće, strpljivost me ostaviti neće!* To ne znači da će, čim uzme u ruke raspelo, odmah postati blag i krepstan. Raspelom će se poslužiti kada ga obuzme nestrpljivost i naglost, pogledat će u „Propeće“, kao ono Židovi u pustinji koji su se pobunili protiv Boga i Mojsija, pa je Gospodin poslao na njih zmije ljutice. Svi oni koji su pogledali u mjedenu zmiju koju je Mojsije načinio i postavio na stup, ozdravili bi. Tako je i o. Gerard upirao svoj pogled na strpljivog i raspetog Krista koji mu govori da treba nešto pretrpjeti da bi se čovjek oslobodio svojih mana i nesavršenosti. Kada smo bolesni idemo k liječniku, tražimo odgovarajući lijek kojeg redovito uzimamo. Kada nas obuzmu ljutnja, bijes i burno reagiranje, imamo lijek, Raspelo, koje nas podsjeća što je sve Isus, ni kriv ni dužan, pretrpio za nas koji smo krivi i dužni. „Propeće“, koje je naš lijek protiv nervoze i bijesa, trebamo imati kod sebe i služiti se njime u svakoj potrebi. Na žalost, danas se rijetko nađe Raspelo na zidovima naših kuća, kako primjećujemo prigodom blagoslova naših obitelji. Ako ga i ima onda je Raspelo sakriveno negdje u ormaru i izlaže se samo kod blagoslova obitelji, pa opet u ormar. Pogledajmo zidove naših kućnih prostorija. Imamo li Raspelo na zidu? Trebamo ga staviti na istaknuto mjesto u kući da nas podsjeća što sve Krist pretrpi za naše

izlječenje. Sredstvo za pobjedu naših mana i nesavršenosti jest križ i ljubav. Križ je najviši izraz Božje ljubavi prema čovjeku. Ljubav bez križa je laž, križ bez ljubavi je prokletstvo. Križ je sinonim za ljubav. Križ je nezaobilazan u postizanju strpljivosti i blagosti. Isus je naš iscjelitelj, koji je sama strpljivost i utjelovljena poniznost. On nas želi oduševiti za Oca kao što je i On sam bio oduševljen za Oca. Ako čeznemo za Isusom Kristom, lakše ćemo izbjeći ljutnju, srditost i nestrpljivost. Svjesni Božjeg silaska u svijet, nastojmo upotrijebiti sve svoje tjelesne napore kako bismo postigli susret s Bogom koji nas preobražava u blage i strpljive osobe. Križ, svaki-danšnje nošenje svojega križa je bitno nastojanje, traženje, borba koja nije uzaludna u onoj mjeri u kojoj se čovjek pouzdaje da mu Duh Sveti daje snagu i svjetlo da se može boriti protiv svoje razdražljivosti i naglosti i da se ta borba isplati. Radi se o naporu kojeg kršćanin čini svjesno i slobodno, s ljubavlju i jasnim ciljem, suobličiti svoj život slici Isusa Krista. Biti u skladu s voljom Božjom ne ide bez životnog napora i vježbe. Upornom vježbom dolazimo do stupnja sposobnosti potvrde prihvaćamo li volju Božju kao vrhunsku normu vlastitog života. Vježba protiv naglosti, bijesa i nestrpljivosti, nameće se kao dužnost svakom čovjeku da bi se izgradio u čovjeka.

Prekrasna je i ova Gerardova rečenica: *Sebe i posao na Propeće staviti, ili barem trpjet ću nestrpljivost svoju i svačiju!* Naš sluga Božji stavlja samoga sebe, svoj molitveni i materijalni posao na križ Kristov. Kao što je Krist zapečatio svoju ljubav prema Ocu i prema svim ljudima svijeta na križu, tako i o. Gerard svoj duhovni i materijalni posao želi umočiti u ljubav Kristova križa za postignuće strpljivosti i blagosti vlastitog srca. Strpljivost i blagost vlastitog srca ne postiže

se odmah. To je čisti Božji dar kojega Bog daje onda, kada i koliko On hoće. Dok se ne dobije taj dar, o. Gerard nas potiče da barem trpimo „nestrpljivost svoju i svačiju“. Trpjeti, podnositi vlastitu nestrpljivost, kao i nestrpljivost ljudi oko nas u kući i u društvu. Ljudi današnjice ne žele trpjeti, odbacuju trpljenje od kojega ne mogu pobjeći. Oni žele uživati a to ne ide. *O neshvatljiva strpljivosti Božja s korupcijom ljudi i naroda, klikće papa Franjo u svojoj božićnoj poruci „Urbi et orbi“ 2014. godine! Božji znak, njegovo svjetlo u tami svijeta, bio je izljev nježnosti. Kako prihvaćamo Božju nježnost? Dopuštam li mu da me sustigne, dopuštam li mu da me zagri, ili mu ne dam da mi se približi? To je pitanje koje Dijete postavlja svojom prisutnošću... Imamo li hrabrosti s nježnošću prihvaćati teška stanja, koja su možda učinkovita, ali nemaju topline Evanđelja? Koliku potrebu za nježnošću ima današnji svijet za Božjom strpljivošću, Božjom blizinom, Božjom nježnošću? Toplinom Evanđelja prihvaćati sadašnja teška stanja, ili barem trpjet ću nestrpljivost svoju i svačiju, poručuje nam o. Gerard.*

¹ Theologia pastoralis, 002897-002898.

Razgovor s priorom somborskog karmelićanskog samostana
o. Stjepanom Vidakom, karmelićanskim bogoslovima i postulantima*

Ispravno odabran životni poziv pruža slobodu i radost, a traži žrtvu, ljubav i svjedočenje

Privredila: *Željka Zelić*

Karmelićani na Tribini mladih u Subotici

Na redovitoj Tribini mladih katolika u Subotici, u nedjelju 17. svibnja gosti su bili mladi karmelićani predvođeni o. **Stjepanom Vidakom**, priorom somborskog karmelićanskog samostana. Tema tribine bila je „Poziv“. O. Vidak je u uvodu susreta govorio o pozivu na koji Bog poziva većinu ljudi, a to je poziv na bračni i obiteljski život ili na svećenički ili redovnički život. Predavač je ukazao i na sve ono što je bitno za bračni i obiteljski život kao i za život u jednoj redovničkoj zajednici odnosno u duhovnom zvanju. Na Tribini su sudjelovali i karmelićanski bogoslovi **Ante, Tomislav i Ivan** kao i postulanti **Marino, Josip, Juraj i Matija**. /Zv./

Zv.: Jedan od važnih životnih izbora jest odabir životnoga poziva. Neki se odlučuju za brak i obitelj, neki na svećeništvo i redovništvo, a poneki pak ostaju neoženjeni/neudani „laici u svijetu“. Nerijetko se upravo oni koji se iz različitih razloga nisu ostvarili u braku osjećaju stigmatiziranima ili manje vrijednima. Kako se odnositi prema toj činjenici?

□ O. Stjepan Vidak: Naglasak stavljamo na dva poziva: poziv u Bogu posvećeni život koji obuhvaća redovništvo odnosno dijecezansko svećeništvo te bračni i obiteljski poziv. Uz ta dva, praksa pokazuje da ima onih koji se nisu oženili a možda su zagazili u tridesete, četrdesete godine. Što je s njima, jesu li oni promašili život, zar je Bog za njih predodredio nešto drugo? Ni takav život ne treba biti promašen. Ima također i takozvanih svjetovnih instituta u kojima su laici civili u duhovnom staležu ali nisu vezani kao redovnici. I vi u Subotici imate jednu zavjetovanu djevicu koja živi kao žena laik, ali je ona javno zavjetovana. No, ovoga puta ćemo govoriti o onima koji nisu htjeli biti ni redovnici ni posvećene osobe nego su jednostavno ostali neoženjeni. No, ako ih život nije odveo u brak možda zbog osobne krivice ili iz nekog drugog razloga, možemo reći da i takav život za

vjernika može biti vrlo osmišljen život jer oni mogu čini dobro, karitativno djelovati ili doći do ljudi do kojih na primjer mi kao redovnici i svećenici ne možemo doći. Mogu se angažirati upravo zato jer nisu vezani za obitelj ili neku redovničku ustanovu.

Zv.: Mladi se često pitaju na koji način odabrati i prepoznati životni poziv, budući da je on umnogome povezan i s prepoznavanjem Božje volje u našem životu. Stoga se nerijetko preispituju jesu li doista uspjeli prepoznati Božju volju. Kako i na koji način je prepoznati? Je li ona u korelaciji sa slobodnom koju nam je Bog dao?

□ O. Stjepan Vidak: Uz poziv, uvijek se pitamo koja je Božja volja za mene, što Bog želi za mene i kako prepoznati Božju volju? Smatram da Bog nema pred sobom knjigu u kojoj piše da N. N. i N. N. moraju u životu postati to i to, mora biti redovnik, supruga ili suprug i ako to ne pogodiš promašio si cijeli život. To bi doista bilo smiješno, jer tko bi onda od nas živio u sigurnosti da smo pogodili. Bog nam je dao slobodu, vršiti volju Božju. S jedne strane nam je objavljeno što je volja Božja, na mnogo načina: što želiš da drugi tebi čini, čini i ti drugome, ljubi bližnjega svoga kao sebe samoga, deset Božjih zapovijedi, i

Rodom sam iz Zagreba, ali smo živjeli u Velikog Gorici. U odnosu na br. Antu nemam osobno uzbudljiv život. Što se tiče djevojaka, nekako sam kasnije sazrijevao pa sam tek na fakultetu imao kraću vezu jer sam već tada razmišljao da me Bog zove u svećeništvo. Do četvrtoga razreda srednje sve je teklo uobičajeno, volio sam sport, dosta vremena sam provodio pred računalom. Bio sam tradicionalan vjernik, nisam prakticirao molitvu jer nisam imao dobru vjersku „podlogu“. Rekao bih da sam od roditelja stekao građanski odgoj. Nisam previše izlazio van. Uslijed životnih kriza dogodilo mi se obraćenje u smislu da sam počeo prakticirati osobnu molitvu, susretati Isusa na drukčiji način na svetoj misi, čak i preko tjedna. Tako sam se odlučio studirati teologiju, iako nisam razmišljao da bih postao i svećenik. Tri godine sam teologiju studirao kao laik, a onda sam se slučajno na internetu, a potom i preko prijatelja susreo s karmelićanskom zajednicom te sam bio na duhovnoj obnovi u Remetama za mladiće koji razmišljaju o duhovnom pozivu. Tada sam se lomio što napraviti, ali je kroz molitvu sazrelo da želim biti karmelićanin te sam ušao u samostan./br. Tomislav, karmelićanski bogoslov/

*Intervju priređen i prilagođen na temelju zvučnoga zapisa Radio Marije, predavanja i svjedočenju održanog na Tribini mladih 17. svibnja 2015. u Subotici.

toga se trebamo pridržavati. S druge strane, postoji nešto što prihvaćamo kao volju Božju. To je ono što nam se svakodnevno događa u životu, pa čak i teške situacije kada netko nekoga izgubi. No, to možemo krivo shvatiti, da je Bog to htio, ali onda bi to bio Bog koji se igra, koji je pristran, koji s jednim postupom ovako, s drugima onako. Druga stvar je što Bog, jer je sveznajući, ima uvid u naš život: „Riječ mi još na jezik nije došla, a ti, Gospodine, sve već znaš. S leđa i s lica ti me obuhvaćaš, na mene si ruku svoju stavio“ (Ps 139,4-5). Na nama je usklađivati svoj život i svoju volju s onime što nam je objavljeno, a ono što ne razumijemo prihvaćati i nositi se s time.

Zv.: Daje li Bog neke jasne znakove kako bismo prepoznali njegovu volju?

□ **O. Stjepan Vidak:** U odabiru redovničkoga poziva, a to vrijedi sigurno i za bračni poziv, važno je znati da Bog svakome, na onaj način na koji ta osoba može razumjeti, daje neke znakove. Za mene osobno znakovi su bili da sam jedno vrijeme razmišljao o redovništvu pa sam prestao. Imao sam čak trideset i dvije godine kada sam došao u samostan, a prije toga sam imao svoje zanimanje i radio sam. Analizirao sam u kojim to trenucima i životnom stanju sam razmišljao o redovničkom pozivu, jesam li sretan ili tražim izlaz iz životnih poteškoća, kriza. Potom takva razmišljanja podijeliš s nekim, pitaš Boga je li to stvarno to. Nakon svih znakova koji

Prema Konstitucijama karmelićana, redovnička formacija se sastoji od kandidature (promišljanja i boravka u zajednici). Službena i prva faza redovničke formacije jest postulatura (6 mjeseci prije oblačenja habita tj. novicijata). Ukoliko je sve u redu, piše se molba za novicijata, oblači se habit i odlazi u novu zajednicu (trenutačno je to u Grazu). U svakoj od ovih faza postoji i odgojitelj tj. osoba koja je zadužena za duhovnu formaciju. Sve je to intenzivna priprava za redovnički život. U toj fazi približe se upozna s Pravilima reda, njegova povijest, moli, živi, slavi euharistija, što ukupno traje godinu dana. Nakon toga polaze se prvi zavjeti koji se naredne dvije godine obnavljaju (ukupno tri godine), a potom se polaze doživotni zavjeti. Slijedi svećeničko ređenje te redovnik/svećenik biva raspoređen prema potrebama samostana i reda.

postaju jasni, postoji nešto što je presudno, a to je tvoj „Da“ i tvoje prihvaćanje znakova. Bog te nije uvjetovao i prisilio već želi tvoj slobodni „Da“. Kao što je Isus rekao: „Nitko mi život ne oduzima, ja ga slobodno dajem jer ga mogu ponovno uzeti“, tako je potrebna i moja sloboda da želim slijediti Isusa u tom staležu. Tako možete promatrati i razmišljanje o braku. Ako u tom trenutku spoznaš da je to pravo, onda kažeš „Da, to će biti moja žena“, „Da, to će biti moj suprug“. To je naše prijanjanje uz znakove. Bog nam je pokazao da bi to bilo dobro za mene, ali je naš pristanak

presudan, kao što je u braku važna prijava koju bračni drugovi daju jedno drugome po sakramentu ženidbe.

Zv.: Znamo da je molitva iznimno važna u prepoznavanju i osluškivanju životnoga poziva. Nerijetko se mladi dvoume između bračnog života i redovničkoga poziva. Kako mogu biti sigurni da su nakon dvoumljenja odabrali ispravno?

□ **O. Stjepan Vidak:** Da bi jedan dečko bio siguran je li mu Bog namijenio bračni i obiteljski život mora odlaziti na mjesta gdje će imati prilike upoznati djevojku, i obratno, djevojka dečka. Moraju izlaziti ondje gdje ima mladih, jer ga neće upoznati ako sjede u sobi. Potrebno je neprestano osluškivati, iako u tebi paralelno može postojati i želja

Dolazim iz mjesta iz okolice Zagreba, imam 22 godine i student sam treće godine teologije. Poziv sam počeo osjećati od malena, u 7. ili 8. godini. Ta je činjenica rasla sa mnom. Iako sam u školi imao cure, želja da se ostvarim u svećeničkom pozivu postojala je i tada. Završio sam i opću gimnaziju, a u tom razdoblju sam se preispitivao imam li poziv. Prva želja bila mi je postati trapist, pa isusovac, dominikanac, a karmelićanskom redu privukla me je na koncu kontemplacija. Osjećam se ispunjenim i sretnim u karmelu. Bit poziva jest usmjeriti svoju egzistenciju prema ispunjenju dobra. /br. Ivan Pleše, karmelićanski bogoslov/

Intervju

za redovništvom. U komunikaciji s Bogom treba oslušivati svoje srce i svoj um i vidjeti kamo će te to dovesti. Ako te dovede do toga da zaprosiš ruku svoje djevojke, onda je tvoj poziv brak. Kad si prepoznao svoj životni poziv, više se ne treba vraćati unatrag već treba biti siguran da ti je to poziv. Može se čak dogoditi da čovjek koji se dvoumio između braka i redovništva ipak odabere brak, a kada u braku dođu krize i problemi pomisli da je možda ipak pogriješio te je trebao odabrati redovništvo. I obratno. No, upravo suprotno. Trebamo vjerovati da će nas upravo tu Bog najbolje oblikovati i pročistiti i da će se tu obnoviti slika na koju si stvoren, na sliku Božju i da upravo tu možeš dati svoj maksimum uz Božju pomoć. I sv. Terezija Avilska naglašava „odlučnu odlučnost“.

Zv.: Slušajući različita predavanja, osobito ona na zaručničkim tečajevima, često čujemo koliko je za bilo koji vid zajedništva (u braku ili u redovničkoj zajednici) važna međusobna komunikacija. Zbog čega je to tako?

□ O. Stjepan Vidak: Kada je riječ o znakovima za bračni život, osim vanjskih znakova (izgled i površno poznavanje) važno je načiniti i konkretni korak, doći u neku zajednicu i pokušati se bolje upoznati. Iznimno je važna i komunikacija koja se događa u redovničkoj zajednici. Mladići koji su već nekoliko mjeseca u karmelu, iznutra promatraju kako se to živi u zajednici. U ovom trenutku je biti tamo najintenzivniji osjećaj, jer samo na taj način mogu prepoznati je li baš ta družba za njih. Odgojitelj i zajednica razgovaraju s njima. I dečko i cura također moraju razgovarati kako bi se upoznali. Puno problema nakon što se mladi ožene nastaje upravo iz nedovoljnog poznavanja i površne komunikacije za vrijeme pripreve za brak. Za ozbiljno upoznavanje, za pronaći osobu za cijeli život važno je vidjeti kakav je tvoj stav prema životu, prema djeci, ako nastanu problemi, kakve su tvoje moralne vrijednosti, jesi li radin, jesi li spreman na žrtvu. Stoga, dobro treba razmisliti kada ulazite u ozbiljnu vezu. Jednako tako i u životu u redovničkoj zajednici mora se dotaknuti ozbiljnih pitanja.

Zv.: Čini se da su ljudi danas sve manje spremni na žrtvu. Koliko je zapravo žrtva važna za razvitak zajedništva i mogućnost o(p)stanka u redovničkoj zajednici odnosno u kršćanskom braku?

□ O. Stjepan Vidak: I za jedan i za drugi vid života potrebna je žrtva. Nitko od nas nema dvojnika ni po karakteru ni po osobinama. Svako ljudsko biće na ovoj zemlji je unikat jer ga Bog u trenutku začeca stvara jedinstvenim, udahnuvanjem svoga Duha. U bračnom savezu treba spojiti dva različita svijeta, a u redovničkom onoliko svjetova koliko ljudi živi u redovničkoj zajednici. Kao što vjerujemo da onaj koji svjesno pred Bogom stvara sakramentalni savez ima Božju pomoć, tako je i u redovničkoj zajednici važno znati da Bog održava to zajedništvo unatoč krizama koje su zapravo prilike za rast. Zbog toga je potreb-

na žrtva, a danas bi svi htjeli živjeti lagodno i bez problema. No, to je zabluda. Danas ima puno više slobode. Čini se da su ljudi u prošlosti bili puno čvršće povezani. U ruralnim sredinama ljudi su ovisili više o zemlji, više generacija živjelo je pod istim krovom. Mogli bismo reći da ih je to prisiljavalo da žive skupa. No, upravo žrtva im je pomogla opstati unatoč svemu. Moramo poštovati drugoga i gledati kao izazov za vlastiti rast i kao dar za sebe. Muž i žena nisu tu da bi jedno drugo iskorištavali već da bi jedno drugome ugodili, a ukoliko oboje tako postupaju bit će sretni.

Imam 26 godina i dolazim iz Šibenika. U mladosti sam često išao na utakmice i bio sam relativno lokal-patriotski nastrojen. Bilo je tu dosta moje unutarnje potrebe za samopotvrđivanjem jer su mi se roditelji rastavili kada mi je bilo godinu dana. Stoga sam, zbog nepresutnosti oca, tražio neko priznanje sa strane, što sam i dobio kad sam počeo igrati nogomet. Na kraju srednje škole majka mi se drugi put rastavila i htjela je napustiti Šibenik, a ja nisam mogao zamisliti da bih se maknuo iz grada pa sam se obratio prijatelju koji me je zaposlio u kafiću. Jednom prilikom bio sam na sprovodu majčinog ujaka na otoku nasuprot Šibenika, te sam se ondje susreo sa starijim rođakom koji mi je bio uzor i koji je već „zašao“ u crkvu. Ja sam upravo došao s nekog noćnog izlaska u kojem sam upoznao jednu curu s kojom sam se počeo dopisivati.... Smatrao sam da tugu za preminulim rođakom treba „ubiti“ u alkoholu. No, taj dan sam popio samo jednu pivu, što mi nije bilo jasno. Onda sam i opsovao na što je moj

rođak reagirao dosta oštro. Međutim, pred kraj dana predložio mi je da izmolimo krunicu, što sam prihvatio u znak poštovanja prema njemu. Upravo tu je počelo moje promišljanje o Bogu, shvatio sam da trebam mijenjati dosta toga u životu. Mislio sam da trebam naći curu koja me baš ne zanima previše. Uslijedilo je nekoliko veza, ali sam bio intenzivniji u crkvi, išao sam svaki dan na misu. No, želio sam pobjeći od toga bivajući u vezi, darujući se i tijelom toj djevojci jer je to najveći čin iskaza ljubavi između dvoje ljudi. No, bio sam sve nezadovoljniji, a uvidio sam i da cura nije za mene jer je bila prebogata. Potom sam otišao na seminar fra Zvezdana Linića na kojemu sam doživio radikalnu dimenziju slavljenja Boga, temeljnu obnovu, imao duhovnika koji je usmjeravao moja razmišljanja i osjećaje i evo me sada u karmelićanskom habitu i redu u koji sam došao s 21 godinom. Zahvaljujem Bogu što sam sada slobodan čovjek.

/br. Ante Škugor,
karmelićanski bogoslov/

Bogoslovi VBS-a u posjetu Subotičkoj biskupiji

Bogoslovi predvođeni njihovim odgojiteljima boravili su od 30. travnja do 3. svibnja u Subotici

Bogoslovi Vrhbosanskog bogoslovnog sjemeništa (VBS) predvođeni njihovim odgojiteljima: preč. mr. Josipom Kneževićem, rektorom, vlč. Markom Mikićem, vicerektorom i vlč. Jakovom Kajinićem, duhovnikom boravili su od 30. travnja do 3. svibnja 2015. u Subotici u posjetu tom gradu i istoimenoj biskupiji.

Svoj redoviti godišnji izlet svećenički kandidati su započeli obilaskom katoličke župe u Bijeljini na samoj granici sa Srbijom u kojoj trenutno pastoralno djeluje župnik vlč. **Marko Zubak**, donedavni rektor VBS-a. On je bogoslovsku zajednicu upoznao s aktualnim stanjem i poteškoćama s kojima se ova mala zajednica susreće te im ukratko prikazao povijest ove župe.

Na blagdan sv. Josipa Radnika, 1. svibnja, bogoslovi i njihovi odgojitelji bili su na patronu u Đurđinu, nedaleko od Subotice, gdje su animirali liturgijsko pjevanje, a rektor Knežević je uputio prigodnu propovijed u kojoj je između ostalog govorio o sv. Josipu kao uzoru vjernika te zaštitniku obitelji, radnika i zagovarateljem za lijepu smrt. Po povratku u Suboticu zajednica VBS-a posjetila je i župnu crkvu sv. Trojstva u Maloj Bosni, odakle je jedan od tri subotička bogoslova koji trenutno studiraju na KBF-u u Sarajevu, **Dražen Skenderović**. Prvi dan boravka u Subotici završen je molitvom svečane večernje u Gospinom svetištu na Bunariću gdje je prigodni nagovor imao vicerektor Mikić, nakon čega je usli-

jedio obilazak župe sv. Roka u subotičkom naselju Ker, iz koje je bogoslov **Nebojša Stipić**.

Subota je bila rezervirana za upoznavanje s gradom Suboticom, te su taj dan svećenički kandidati između ostaloga boravili u Gradskoj kući i franjevačkom samostanu, te obišli još nekoliko subotičkih župa. Vrhunac dana bilo je slavljenje Svete mise koju je predvodio duhovnik Kajinić na izletištu Palić. Istu večer bogoslovska zajednica imala je druženje sa subotičkim biskupom **mons. Ivanom Péntzesom**, koji im je ukratko progovorio o prošlosti biskupije, aktualnim problemima i izazovima s kojima se ova dijeceza susreće.

Posljednjeg dana boravaka u Srbiji bogoslovi i njihovi odgojitelji sudjelovali su na euharistijskom slavlju u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske, kojega je predvodio **mons. Stjepan Beretić**. Nakon toga zaputili su se prema Sarajevu te još jednom svratili u Bijeljinu a posjetili su i Katolički školski centar „Sv. Franjo“ u Tuzli gdje ih je ugostio **preč. mr. Vlatko Rosić**.

Tijekom četiri dana bogoslovska zajednica je slavljenjem Svetih misa, molitvom brevijara i krunice imala prigodu duhovno se obogatiti te upoznati po broju vjernika najmnogoljudniju biskupiju u Srbiji. Isto tako u susretu s pastoralnim djelatnicima vidjeti specifične uvjete u kojima oni rade, jer u većini župa su miješane zajednice tako da se Mise služe na dva jezika: mađarskom i hrvatskom.

(*cta/d.k.*)

Od ideje do realizacije

Piše: Vlč. Marko Mikić, vicerektor VBS-a

Osvanuo je i taj dugo očekivani četvrtak 30. travnja 2015. godine kada je naša mala izletnička ekspedicija od 38 putnika krenula na put prema Subotici, a u Republici Srbiji dug negdje oko 400 kilometara u jednom pravcu. Naime, naša bogoslovska zajednica u daljnjem tekstu bit će pod skraćenicom VBS (Vrhbosansko bogoslovno sjemenište) svake druge godine ide na svoj redoviti Kongres bogoslova hrvatskog govornog područja. Zadnji koji se dogodio je bio prošle akademske 2013./2014. godine u Rijeci. A sve je započelo u Đakovu. U međuvremenu kad nemamo planiranog kongresa ne-

kako se taj termin iskoristi za redoviti izlet na neku od poželjnih atraktivnih destinacija. Kako u našem VBS-u živi i školu uče kandidati iz biskupija izvan Bosne i Hercegovine, te kako je naša Bogoslovija već dva puta hodočastila na svoje izlete u Crnu Goru u pohod Kotorskoj biskupiji, dugo smo promišljali i donijeli konačnu odluku još početkom ove akademske 2014./2015. godine da pohodimo Subotičku biskupiju sa sjedištem u gradu Subotici. Razlog više za to smo našli u članovima naše bogoslovije, u bogoslovima Subotičke biskupije: **Senad Emra**, student prve godine; **Dražen Skenderović** i **Nebojša Stipić**, obojica studenti druge godine KBF-a u Sarajevu. Spomenutu ideju su rado prihvatili i podržali te stupili u kontakt još za božićno-novogodišnjih blagdana s odgovornim osobama Subotičke biskupije na čelu s biskupom **Ivanom Péntzesom**. Ideja je obostrano prihvaćena a zadatak je bio na našim bogoslovima kao i njihovim župnicima i biskupijskim svećenicima da osmisle naš boravak u Subotici.

Bogoslovi na izletu uz duhovnu okrepju

Na put smo krenuli iz Sarajeva u 14,30 autobusom našeg već dobro poznatog i uhođanog Globtur autoprijevoznika iz Međugorja. Radi tehničkih razloga i dokumenata uputili smo se preko Olova, Kladnja, Živinica, Tuzle do Bijeljine gdje smo napravili kraću stanku posjetivši našeg do prošle godine rektora VBS-a vlč. **Marka Zubaka**, sada upravitelja župe Bijeljina. Točno u 19,00 smo krenuli na obližnji granični prijelaz Rača, a onda preko Sijemske Mitrovice, Rume, Iriga, Fruške

Reportaža

Gore, Novog Sada dođosmo pola sata prije ponoći na naše odredište u Suboticu. Strpljivi domaćini biskupov tajnik **vlač. Mirko Štefković**, ekonom biskupije **Attila Zsellér** i **vlač. Dragan Muharem**, župnik u Maloj Bosni su nas razmjestili po sobama Pastoralnog centra u Subotici a zatim smo sišli na večeru. Negdje malo poslije ponoći nakon što smo se okrijepili mrtvi-umorni od iscrpljujućeg dugog puta pošli smo na počinak jer već sutra je čekao planirani program koji je valjalo slijediti i ispuniti.

Na proštenju u Đurđinu

Prvoga dana našeg boravka u Subotici, a nakon jutarnje molitve, s više putničkih automobila uputili smo se u Đurđin koji je udaljen svega nekih malo više od pola sata od Subotice. U đurđinskoj župi i svetištu posvećenom sv. Josipu rad-

niku sve nas je toplo i srdačno pozdravio župnik **vlač. Miroslav Orčić**. Svečano koncelebrirano sveto misno slavlje je predvodio i prigodnu propovijed uputio naš prečasnii otac **Josip Knežević**, rektor VBS-a. Pod Misom su pjevali naši bogoslovi. Na kraju svete mise u župnoj kući bila je priređena mala okrjepa za sve prisutne svećenike i bogoslove. Uslijedilo je fotografiranje te smo se pozdravili i oprostili s našim domaćinom ove župe i uputili smo se prema župi Svetog Trojstva u Maloj Bosni a koja je usput na povratku prema Subotici gdje nas je čekao ručak.

Od Subotice do marijanskog Svetišta na Bunariću

Uslijedio je kratki posjet sjemeništu Paulinum u biskupijskom dvorištu. Tu nas je primio i proveo te nam najznačajnije o Paulinumu progovorio nekoliko riječi sam rektor sjemeništa **mons. Josip Miocs**.

Pausa poslije ručka bila je od nekih iskorištena za upoznavanje i razgledavanje bliže jezgre grada Subotice dok su neki iskoristili ovaj kraći odmor za takozvanu „pratarsku uru“ kako u nas u Bosni znaju reći koliko toliko „ubiti oko“. Svi smo se popodne okupili kako bismo autobusom otišli do

obližnjeg svetišta Majke Božje na Bunariću gdje smo s upraviteljem svetišta i okupljenim vjernicima u 17,30 imali svečanu pjevanu večernju molitvu s procesijom u čast sv. Josipu radniku, a koju je predvodio i kratki nagovor održao **vlač. Marko Mikić**, vicerektor VBS-a. Po završetku upravitelj Bunaričkog svetišta **mons. Slavko Večerin** sve je nazočne pozvao na malu okrjepu i roštilj u krugu svetišta.

U župi sv. Roka

Pri povratku s Bunarića pohodili smo župu sv. Roka u Keru, inače rodnu župu našeg bogoslova Nebojše Stipića. Tu nas je vrlo srdačno primio župnik domaćin **mons. dr. Andrija Anišić** koji nas je ukratko upoznao s ovom gradskom župom. Nakon razgledavanja župne crkve pošli smo i u župno dvorište te razgledali vjeronaučnu dvoranu i župnu kuću s bogatom zavičajnom knjižnicom. Po povratku u Pastoralni centar, a nakon večere oni koji su htjeli i željeli otišli su na poziv prečasnog rektora Josipa u razgledavanje ljepota grada Subotice i na sladoled.

Subotica iz autobusa foto Vidikovac

Iako je u subotu, 2. svibnja, bilo predviđeno razgledavanje grada, to se ipak nije moglo na taj način provesti jer je padala kiša. Kustos Gradske kuće **Svetislav Milanković** koji nas je trebao malo provesti po gradu Subotici je bio tu i imao lijepu nakanu i želju, ali smo grad vidjeli tek djelićem iz autobusa. No, upornost se isplati pa makar malo i pokisli; došli smo do Gradske kuće u kojoj i o kojoj nam je kustos rekao najznačajnije.

Nakon boravka u Gradskoj vijećnici otišli smo na tzv. Vidikovac odakle se kao na dlanu vidi cijela Subotica i njena uža i šira okolica.

Potom smo posjetili Franjevačku crkvu, predviđen je bio i posjet židovskoj sinagogi što nismo ostvarili radi kiše. Otišli smo u posjet župi našeg trećeg bogoslova Senada Emre, a nakon njegove župe smo pohodili još jednu malu crkvicu u parku a potom smo u restoranu gdje je predvidio Senadov župnik imali ručak po mađarskom meniju i ukusu. Usput smo pohodili još dvije župe u kojima djeluju dva mlada svećenika **vlač. Oszkar Csizmar** i **vlač. Józef Szakaly**.

Misno slavlje na Paliću

Popodne je bilo rezervirano za Palić gdje smo uz Palićko jezero prošetali, a kiša nam nije dopustila posjet Palićkom zooškolom vrtu. Posjet Paliću završili u crkvi sv. Urbana gdje smo slavili svečano misno slavlje pod kojim su pjevali naši bo-

goslovi, a u prepunoj crkvi nas je sav sretan i radostan dočekao i pozdravio župnik ove župe **vlč. Josip Leist** sa svojim stalnim đakonom. Svečano misno slavlje predvodio je i uputio nam prigodnu propovijed naš dobri dujo, **vlč. Jakov Kajinić**. Nakon svete mise u crkvenom dvorištu je bila kratka okrjepa uz krafne i piće.

Susret s biskupom

Požurili smo se na večeru jer nas je u 21,00 još čekao susret sa biskupom domaćinom ovog našeg hodočašća mons. Ivanom Pénzesem. U nevezanom razgovoru s biskupom smo ostali skoro pa duže od jednog sata.

Završno misno slavlje u katedrali

U nedjelju, 3. svibnja svoj smo pohod i izlet zaključili svetom misom u subotičkoj katedrali sv. Terezije Avilske gdje smo u svečanoj procesiji svih bogoslova i svećenika konce-

lebranata u procesiji i ušli i po završetku svete mise a nakon fotografiranja pred oltarom i izašli prema sakristiji. Nakon svečane koncelebrirane sv. Mise koju je predvodio katedralni župnik **mons. Stjepan Beretić**, zadnja točka je bio zajednički ručak u Pastoralnom centru, a onda put prema Sarajevu koji je imao u povratku sličnu trasu i pauze.

Bili smo oko 20,00 sati u Tuzli u Katoličkom školskom centru Sv. Franjo na večeri koju je za sve putnike VBS-a priredio ravnatelj KŠC-a **vlč. Vlatko Rosić**. Sve u svemu jedan lijepi doživljaj proputovanja nepoznatim krajevima u koje mnogi od nas nisu nikada išli, a sve novo čovjeka samo može i treba obogatiti. Stoga smo jako zahvalni svima kako u Subotičkoj biskupiji tako i upravi VBS-a na još jednoj uspješnoj organizaciji lijepoga *majalisa*.

Vrijeme koje smo proveli u Subotici za mene je prije svega bio dar s Neba. Zahvalan sam Gospodinu koji nam je preko Dražena, Nebojše i Josipa providio pravi odmor – i duhovni i tjelesni. Nikada prije nisam bio u Subotici ili nekom drugom kraju te biskupije i slabo sam poznao kako „diše“ Crkva u tom kraju. Jako me se dojmilo s kojom radošću su nas primali svećenici u župama u kojima smo bili gosti. Sretan sam da sam upoznao svećenike koji, unatoč poteškoćama s kojima se susreću, žive svoje zvanje. Posebno sam dirnut s činjenicom da drže do svećeničkog znaka – reverende i kolara. Također sam primijetio da njeguju liturgiju, što me je prijatno iznenadilo. Hvala Bogu na ovome iskustvu. /**Mario Jurišić**, bogoslov III. godine/

Svjetski dan duhovnih zvanja

Svjetski dan duhovnih zvanja paulinci su proslavili u nedjelju 26. travnja u subotičkoj katedrali. Ovaj dan je uvijek na IV. nedjelju nakon Uskrsa, odnosno na dan Dobroga Pastira, koji je ustaljen za vrijeme II. vatikanskog sabora. Od tada, po cijelome svijetu se obilježava Dan duhovnih zvanja.

Taj dan je za gimnaziju i sjemenište „Paulinum“ najvažniji dan, poslije dana „Paulinuma“ i proštenja sjemenišne kapele. U čast Dana duhovnih zvanja učenici i sjemeništari priredili su glazbeno-meditativni program u katedrali, a nakon toga je slijedila sv. misa za zvanja. Na prigodnom programu je nastupio sjemenišni zbor „Schola Cantorum Paulinum“, zatim recitatori **Bogdan Rudinski** i **Tamas Levai**. Duet na violini svirao je **Tamas Török**, a duet na flauti izvodio je **Mihály Oros** uz pratnju orgulja vlč. **Lászla Baranjija**, prefekta sjemeništa. Uvodnu riječ uputio je rektor zavoda, **mons. Josip Miocs**, koji je u zajedništvu s odgojiteljima predvodio večernji program i svetu misu. Umjesto propovijedi, o svom životnom

putu i pozivu posvjedočili su **Zoran Stipančević** i **Szilard Kis**, učenici IV. razreda.

Cilj Svjetskog dana duhovnih zvanja je potaknuti vjernike na žarku molitvu za sva duhovna zvanja (svećenička i redovnička), te ih potaknuti za daljnju podršku sjemeništa i gimnazije „Paulinum“, koja je jedina takva institucija u našoj državi.

Sajam obrazovanja

U organizaciji subotičke samouprave i Srednje tehničke škole „Ivan Sarić“, priređen je Sajam obrazovanja 21. i 22. travnja. Sajam je održan u sportskoj dvorani Tehničke škole, gdje je bilo predstavljeno više od dvadeset srednjih i visokih škola. Među ostalim školama, kao i prijašnjih godina, predstavila se i Biskupijska klasična gimnazija „Paulinum“.

Posjetitelji sajma mogli su dobiti uvid u život i rad Gimnazije i sjemeništa „Paulinum“. Na štandu „Paulinuma“ dežurali su maturanti i davali informacije zainteresiranima. Nadamo se da će predstavljanje škola, kao i „Paulinuma“, pomoći „osmašima“ da odaberu sebi odgovarajuću srednju školu, među kojima je i gimnazija „Paulinum“.

Posjet Malom Idošu

Na poziv preč. dekana i župnika **Ferencza Brasnyóa**, paulinci su na treću uskrсну nedjelju posjetili župnu zajednicu u Malom Idošu. Iz Malog Idoša u prošlosti je bilo više učenika u „Paulinumu“ ali i u zadnjim godinama uvijek ima nekoga iz te župe. Svetu misu je predvodio rektor „Paulinuma“ s mjesnim župnikom i prefektom sjemeništa. Paulinci su uzveličali euharistiju čitanjima, pjevanjem, sviranjem i svojim govorima. Liturgiju je animirao vlč. **Laszló Baranyi** sa zborom „Schola Cantorum Paulinum“ i s malim sastavom svirača. O svom pozivu, svjedočio je **Jozsef Kocsis** iz četvrtog razreda.

Nakon svete mise, u dvorištu župe rektor msgr. Josip Miocs blagoslovio je novi kip svete Ane, a sjemeništari su uzveličali obred pjevanjem i recitacijom. Slijedio je lijep susret s mladima i s vjernicima. Nakon toga, sjemeništari su pogledali katoličku crkvu u Feketiću, a u Lovčencu novu pravoslavnu

crkvu. Župnik je paulince odveo na ručak u etno kuću „Katai“, na uzvisicama Telečke, u veoma lijepom prirodnom ambijentu. Osim dvorišta, vrta i igrališta, tu se nalazi i mini zoološki vrt i centar za razne sastanke s dvjema kapelama. Prije povratka u „Paulinum“, učenicima je pokazana obnovljena Kalvarija, svećenička grobnica i znameniti spomenik na žrtve revolucije 1848./1949.

Seminar stručnog usavršavanja u Somboru za vjeroučitelje

U župi Presvetog Trojstva u Somboru 9. svibnja ove godine održan je seminar za vjeroučitelje Subotičke biskupije na kojem je sudjelovalo i 15 pravoslavnih vjeroučitelja. Ovaj seminar održan je u sklopu programa *Unutarnji svijet obrazovanja*, u organizaciji Komisije za vjersku nastavu i fondacije Konrad Adenauer Stiftung.

Prvo predavanje održao je svećenik Đakovačko-osječke nadbiskupije **mr. Đurica Pardon** na temu „Odnos vjeronauka u školi i liturgija“. Vjeronauk kao školski predmet treba se uklopiti u sustav škole i pratiti pravila pedagoške struke. Analizirajući uvod u plan i program Katoličkog vjeronauka u Republici Hrvatskoj predavač je istaknuo da su ciljevi vjeronauka autentično i sustavno upoznavanje katoličke vjere, čuvanje njene tradicije, kao i razvijanje osobnog identiteta, kako vjerskog tako i kulturnog. Vjeronauk je odgojni predmet koji zahvaća totalitet osobnosti učenika, ali njegova specifičnost u odnosu na druge oblike odgoja u vjeri je što se ograničava na upoznavanje s osnovnim sadržajima u vjeri i ponudu koja treba omogućiti dalje produblivanje. Simpa-

tična paralela povučena je s tjelesnim i likovnim odgojem; kao što na tjelesnom ne postaju sva djeca vrhunski sportaši nego se upućuju na treniranje pojedinih sportova ako za to imaju naklonosti, niti će sva djeca koja crtaju na likovnom postati akademski slikari, tako i na vjeronauku djeca ovladaju osnovnim pojmovima naše vjere, ali za potpuniji život u vjeri trebaju ići na župnu katehezu.

Liturgija je srce Crkve, *vrhunac kojemu teži djelatnost Crkve, a ujedno je i izvor iz kojeg proistječe sva njezina snaga* (SC 10). Na vjeronauku djeca tek u izvanrednim prilikama mogu biti dio liturgijskog slavlja (Mise za početak i kraj školske godine), jer je mjesto događanja vjeronauka škola, a liturgije Crkva. Međutim, ono što vjeronauk može i treba omogućiti djeci je iskus-

tvo slavljenja (jer ono nije samo liturgijsko). Sve što se stvara i događa slavi Boga Stvoritelja. Tu je omogućena korelacija s drugim predmetima: biologija, kemija, geografija. Zatim i mi, kada činimo dobro, slavimo Boga, a slavljenje možemo razvijati kroz osjećaj divljenja, strahopoštovanja, zahvalnosti. Na ovaj način djecu možemo pripremiti i na bolje sudjelovanje u liturgiji Crkve. Iako liturgijski čini imaju vrijednost sami za sebe, u njih treba unijeti i vlastiti život.

Drugo predavanje imao je **prof. dr. Vladan Tatalović** s pravoslavnog Teološkog fakulteta u Beogradu. Predstavio nam je narativni pristup u korištenju biblijskih tekstova u radu s učenicima na vjeronauku. Narativni pristup ima dugu tradiciju u kršćanstvu i jedan je od najuniverzalnijih jer omogućava da netko i sam postane dio kršćanske priče. Na konkretnim tekstovima Isusovog rođenja, susret sa Samarijankom na zdencu, te prisposobama o sijaču, milosrdnom Samarijancu i bogatašu i Lazaru, vidjeli smo kako izgleda narativni pristup tekstu.

Treći dio seminara, pod vodstvom **Snežane Pavlović** bio je praktičan. Nakon kratkog uvoda o kompetencijama, vjeroučitelji su se podijelili u grupe i imali zadatak predstaviti jedan biblijski tekst na djeci zanimljiv i kreativan način, vodeći računa o korelaciji s drugim predmetima.

Seminar je za sve sudionike bio veoma koristan. Zahvaljujemo organizatorima i domaćinima na lijepom danu.

Istinski vjernici ne pate od depresije

Uređuje: dr. sc. Andrija Anišić

Gornji naslov jednog članka potaknuo me je da u ovom broju pišem o depresiji premda je o depresiji već bilo riječi u našem *Zvoniku*. Isto je tako izazovan i anterfile toga članka: *Depresija se liječi samo molitvom, ne treba ti liječnik i ostali mitovi o toj bolesti u koje kršćani ne trebaju vjerovati*.

Slične tvrdnje sam i sâm izrekao više puta i želio sam pročitati ovaj članak objavljen na www.bitno.net kako bih provjerio jesam li sam u pravu kada tvrdim da pravi kršćanin ne može biti nesretan čovjek, pa samim tim ne može ni pasti u depresiju. Nadam se da će i vama kao i meni, dragi čitatelji, koristiti ovaj članak, koji objavljujem u cijelosti.

Vrijeme je da se Crkva ozbiljno pozabavi depresijom

Njegova lažna izjava zvonila mi je u uhu kao vrlo bučan gong, a zatim se zadržala u zraku kao dim koji samo što se ne rasprši. Zapravo nisam sigurna kako smo uopće započeli taj razgovor, ali jedna je stvar vodila drugoj i eto me gdje s tim čovjekom i malom grupom žena i muškaraca raspravljam o postojanju depresije među kršćanima.

Bila bi to teška tema za svakoga, ali meni je bilo još i teže. Taj čovjek nije znao da i sama izlazim iz strašne jame depresije. Nije mogao znati da je taj razgovor za mene osoban, jer sam se osjećala kao da sam bila do pakla i natrag. Nije imao pojma da se moje srce borilo i moje tijelo gubilo snagu pod pritiskom depresije.

Međutim, kao savjetniku mi je bilo drago biti dijelom toga razgovora. Više od deset godina radim s muškarcima, ženama, djecom i tinejdžerima koji se bore s depresijom. Od blage do teške. Iz prve sam ruke vidjela koju bol i paralizu ona može donijeti. Doživjela sam ju i u vlastitom životu. Znam za onaj živi pijesak koji ti može iscijediti tijelo, opteretiti srce i izjesti um.

Srce mi se slama kad čujem u koje sve laži i mitove o depresiji kršćani vjeruju, pa i o sramu koji osjećaju kad se govori o ovoj temi. Ulazeći u interakciju sa sve više i više ljudi na ovu temu, zamijetila sam da postoji nekoliko krivih ideja koje se nastavljaju prenositi među vjernicima.

1. Depresija je pitanje vjere

Kao što je onaj čovjek pogrešno rekao, mnogi kršćani misle da „pravi vjernici ne pate od depresije“.

Mislim da je ovo najgora laž od svih, jer ne samo da je netočna nego je i antiteza cijele Kristove poruke. Nama kao vjernicima nikad nije obećan život bez boli, bolesti i poteškoća. Ali obećan nam je Spasitelj, Tješitelj i Prijatelj.

Dok se prisjećam svojih najtežih trenutaka koje sam imala u borbi s depresijom, vidim Isusa uz mene. Sjećam se kako sam jedne noći plakala. Onaj osjećaj kao da si sasvim sam. U tom me trenutku preplavila Božja prisutnost, tad kad sam ju najviše trebala.

Depresija nema nikakve veze s nedostatkom vjere. Za mene je to zapravo bio katalizator za još dublju vjeru. Jer bilo je dana, u onim najtežim trenucima, kada je vjera bila jedina stvar koju sam imala.

2. Depresija se može ukloniti samo molitvom

U tim danima i mjesecima kada je moja depresija bila najgora, molila sam se više nego ikada u svome životu. Ali moja depresija nije magično nestala.

Vjerujem u molitvu. I vjerujem u Boga koji sve može izliječiti. Zapravo, zaista čvrsto vjerujem da je njegova ruka ta koja je uklonila moju depresiju. No, da bi se depresije oslobodili, potrebna je molitva i liječenje. Bilo u obliku potpore, terapije ili lijekova, mi vjernici moramo imati taj „sljedeći korak“ u pristupu ljudima koji se bore s depresijom.

Bog nam je uz mudrost dao i hrpu stvari za istraživanje da nam pomognu u razumijevanju te bolesti s više lica, depresije. Trebamo se moliti – ali trebamo također biti pripravnici.

3. Depresija nije fizička bolest

Baš kao što nikada ne bismo pacijenta koji boluje od raka ili dijabetesa ismijavali zbog njihova bolesnog tijela, i depresiju trebamo gledati iz perspektive gdje se tijelo bori s bolešću. Tek ćemo tada tu bolest moći tretirati na odgovarajući način.

Depresija je bolest tijela koja utječe na naše emocije, misli, pa čak i na naš duh. Postoje mnogi razlozi za depresiju i bilo da je njen uzrok neka trauma, hormoni ili stres, uvijek utječe na naše tijelo.

Naš stav o depresiji treba mijenjati na način da naučimo prihvatiti i podržati one koji pate od nje, umjesto da ih odgurujemo od sebe.

4. O depresiji se ne bi trebalo razgovarati

Iako još uvijek vidim naznake ovojga mita među kršćanima, zahvalna sam što vidim da taj mit lagano zamire u samoj Crkvi. Nije sramota osjećati se depresivno i o tome bismo trebali naučiti razgovarati. I kada je već sve rečeno i učinjeno – propovijedati o tome, pjevati o tome.

Sveto pismo je puno ulomaka o muškarcima i ženama koji su vodili borbu s depresijom, a s njom su se borili tako što su glasno progovarali o tome! Otvoreno i iskreno progovaranje je uvijek prvi korak prema ozdravljenju jer je depresija bolest koja svoj puni cvat došeže u izolaciji. Ona nas želi povući u zatvor samoće gdje nas u našoj slabosti može slomiti.

Njen čvrsti stisak lagano počinje labaviti kada o njoj razgovaramo, jer na taj način idemo u smjeru liječenja, podrške i ozdravljenja.

Moje najdublje molitve upućene su za to da mi kao vjernici promijenimo svoje stavove i srca dok se bavimo ovako važnim pitanjem. Da stvorimo okruženje u kojem ćemo prigrliti one koji se bore s tom boli, a ne da ih odgurujemo od sebe. Da naučimo biti transparentni, ali još više – da prihvatimo transparentnost ljudi oko nas.

Jer, na kraju dana, naše slabosti će nas uvijek i bez iznimke uputiti na Onoga koji nas može učiniti jačim. I nije li to ono što kršćanstvo zapravo jest?

*/Preuzeto: Debra K. Fileta;
www.relevantmagazine.com;
prijevod: Ivona Jezidžić - Bitno.net/*

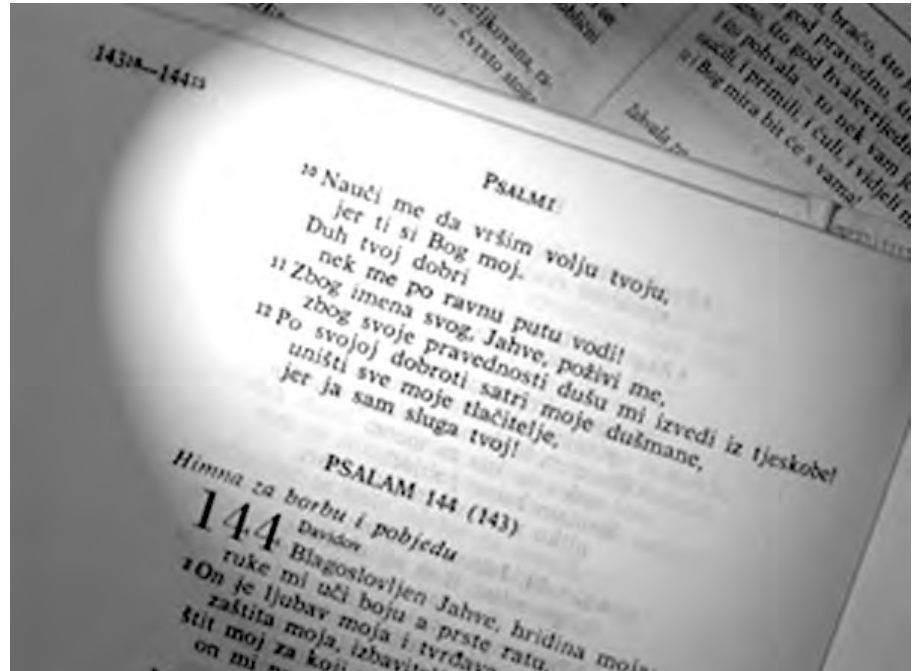
Knjiga Psalama

(II. dio)

Piše: dr. sc. *Tivadar Fehér*

Zbirka ovih pjesama ukorijenjena je u ljudsku egzistenciju. Čovjekovo prvo iskustvo je njegova slaboća. Zato od 150 psalama otprilike 40 su tzv. „prozbeni psalmi“. Čime bi čovjek počeo svoj razgovor s Bogom, ako ne s molbama? Svaki pojedinac i svaka zajednica u svom životu nađu se više puta u situaciji kao Hebreji u Egiptu: suočavaju se s neprijateljem, nepravdnostima, s bolestima i smrću, s grijesima... U takvim okolnosti sasvim je normalna reakcija zazivati Jahve u pomoć. Vjernik onoga vremena je bio još više prisiljen moliti od Boga izbavljenje, jer ako pročitamo ove pjesme, u mnogima otkrivamo tragove nesavršenosti. Napose u psalmima prije Babilonskog sužanjstva, Hebrej još nije imao vjeru da poslije smrti odlazi u Kraljevstvo Božje, nego u Šeol, u podsvijet. Tamo ga čeka zaborav. On je molio Boga da mu na ovome svijetu da radosti života: i duhovne i materijalne. Ove prošnje nisu samo plodovi nesa- vršene vjere. Kršćanin zna ono od sv. Pavla: *Naša je domovina u nebesima* (Fil 3,20), ali on zna i to da kao Božji stvor i na ovoj zemlji ima pravo na duhovne i na materijalne radosti. Ne treba se odricati ovih stvari, nego ih pravedno koristiti, i nitko nema pravo oduzeti ih. Židovstvo i kršćanstvo nisu prvotno neka vjera askeze, nego prihvaćanje Božjih darova i njihovo ispravno korištenje na putu prema vječnosti. Zato, ako nešto nedostaje, čovjek ima pravo moliti to od svoga Stvoritelja i Otkupitelja. No, mora biti mudar u procjenjivanju odgovora: najveći dio onoga što nemamo i što potrebujemo uskratilo je onaj drugi čovjek, ne Bog.

Kada je Hebrej dobio odgovor na svoje molbe, izrekao je zahvalu. Takvi psalmi se zovu „zahvalnice“. Ova logika: „moliti“ i „dobiti“ – izgleda pomalo jednostavno. No, „zahvalnice“ traže od stvorenja nešto veoma duboko, a to je: vidjeti! Što to vidjeti? Ono što je Jahve dao: vidjeti sebe samog, vjernika kao Božji dar svijetu, odgojenu djecu u vjeri i u ispravnim moralnim načelima, izdržljivost pod križevima, kulturu, finoću i ljubav kojom se

drži zajedno obitelj, krug poznanika, i s kojom se ublažuju nesuglasice radnoga mjesta, sukoba, nerazumijevanja... Psalmi-zahvalnice traže oštar duhovni vid, jer ako čovjek misli izreći zahvalu samo zbog dobivenog novaca, društvenog napretka, zdravlja, itd., onda umjetno i nepravedno ograničava Božje darove – i ostvarit će grijeh nezahvalnosti zbog svoje primitivnosti i subjektivnosti. Čovjek ima pravo na svaku pravednu molbu, ali ima dužnost dubokim pogledom prepoznati sve one darove koje je primio i koje prima od Boga svoga. Pjevati ili moliti iskreno psalme-zahvalnice zna jedino zrela osoba: koja svojim pogledom široko promatra svoju egzistenciju, ne samo neki uski segment svoga života.

Zahvalnice su često bile povezane s hramskom liturgijom: pojedinac ili zajednica, koja je uvidjela i shvatila da je primila dar od Jahve, nosila je svoj poklon u jeruzalemski hram. U naše vrijeme ovo se vidi na malim kamenim pločama s natpisima što se ostavljaju na oltarima crkava, ili se ugrađuju u neki zid, ili neki konkretan dar župi. No, Hebrej je znao da za primljene milosti Bog nešto dublje traži: njega samoga. Psalmi i poklon jesu vanjski znaci radosti, ali prava zahvala Bogu je

vjernikov život: *Jer ljubav mi je mila, ne žrtve, poznavanje Boga, ne paljenice* (Hoš 6,6).

Katolik zahvaljuje Bogu što je on poslan kao Očev dar ovome svijetu, što svaki dan može u bilo kakvoj životnoj situaciji činiti dobro, što on u ovome društvu predstavlja Isusa Krista svojim riječima i djelima. Nakon ovoga dolazi ono „svagdašnje“ shvaćanje zahvale za primljene stvari: jer ima radno mjesto, jer se izbavio iz bolesti, jer je riješio ovaj ili onaj problem... Njegova zahvala je egzistencijalna zahvala: reći će svojim riječima, ali još više svojim djelima i ponašanjem. Bog iz ovoga vidi da smo shvatili što je njegov dar, i iz ovoga će primiti adekvatnu zahvalu, tj., naš osobni život.

Moliti nešto od Boga i zahvaliti Mu – kako smo gore vidjeli – nije nekakva „božanska trgovina“ – nego životna povezanost sa Stvoriteljem i Otkupiteljem. Mi smo ograničene osobe i zato tražimo pomoć u teškim situacijama. No, za uzvrat – kao zahvala – Bog će nas same dobiti: naše riječi i djela. Psalmi – kako je već rečeno u prethodnom broju ovoga članka – odražavaju ono što se događa u srcu između Boga i čovjeka.

Redovnice i redovnici, jeste li hrabri?

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Druga smjernica koju posvećenim osobama nudi papa Franjo, jest: *Budite hrabri!* Hrabrost je krepost koja u poteškoćama osigurava čvrstoću i postojanost u traganju za dobrom. Hrabrost jača odluku da se čovjek odupre napastima i svlada zapreke u kreposnom životu. Hrabrost osposobljava čovjeka da pobijedi strah, pa i samu smrt, da se odvažno suoči s iskušenjima i progonstvima. Hrabrost je ljudska i moralna krepost koju svaka osoba treba tražiti.¹ Papa Franjo nam stavlja primjere naših utemeljitelja i utemeljiteljica za uzor u otkrivanju novih putova služenja Kraljevstvu Božjem. Tko se osjeti voljen od Gospodina, znat će mu se i povjeriti. Naši utemeljitelji i utemeljiteljice, velikodušno su očitovali hrabrost u strpljivoj jakosti, osobito onda kada se sve urotilo protiv Božjega plana kojega su oni imali provesti u djelo. Potpuno i mirno su se predali Bogu, znajući da su slabi i krhki. Širinom srca i povjerenja u Boga postizali su unutarnji mir. To nam pokazuju primjeri života mnogih utemeljitelja i utemeljiteljica. Navest ću primjer utemeljiteljice karmelićanki Božanskog Srca Isusova, bl. Marije Terezije od sv. Jospa. Kardinal Kopp joj je zabranio djelovanje i naredio da napusti Njemačku. Kada je gasila vječno svjetlo pred Svetohraništem u kapeli berlinskog samostana, srce joj se kidalo od žalosti što to mora učiniti, ali je smogla hrabrosti i otputovati iz svoje domovine u daleki svijet, držeći se izreke: Ako mi Gospodin zatvori vrata, otvorit će mi prozor. Bez ijedne riječi mržnje i osude kardinalu Koppu i njezinim suradnicima koji su joj okrenuli leđa i urotili se protiv nje. Međutim, Božje djelo, ako je uistinu Božje, ono rađa plodove na drugim stranama svijeta. U Rocca di Papa kraj Rima, otvo-

ri-la je novu kuću, koja je postala odskočna daska KBSI ne samo u Italiji već i u Americi i drugim zemljama svijeta. Bog je dopustio da se ponovno vrati u svoju domovinu Njemačku i nastavi tako gdje je stala s velikim uspjehom i novim zvanjima. Prokušanost traži hrabrost i jakost. Prvi stupanj kršćanske hrabrosti nije u stiskanju zubi i pokazivanju mišića, već u poniznoj svijesti vlastite slabosti i pouzdanja u Boga. Isus nas upozorava: *Ne boj se malo stado, jer je odlučio Otac vaš da vam dade Kraljevstvo* (Lk 12,32). Sveti Pavao govori o našoj krhkosti kada kaže: *Ovo blago nosimo u zemljanim posudama da se ona izvanredna uspješnost pripisuje Bogu, a ne nama* (2 Kor 4,7). Sveti Pavao opisuje oblike naše krhkosti: *U svemu trpimo nevolje, ali nismo u tjeskobi; ne znamo kamo bismo se okrenuli, ali ne očajavamo; mi se uvijek, dok smo živi, predajemo smrti, zbog Isusa, da se i Isusov život očituje u našem smrtnom tijelu* (2 Kor 4,7). Hrabrost je vrlo važna krepost pred izazovima, progonstvima i samom smrću. Ona potiče na pouzdanje da će Bog providjeti i da će nas hrabriti pred poteškoćama života.

Nadalje, papa Franjo nas potiče: *Snagom Duha Svetoga, koja je uz vas, idite među svijet i pokažite moć Evanđelja, koje i danas čini čudesa i može dati odgovor na sva ljudska pitanja.* Posvećene osobe idu u svijet snagom Duha Svetoga koji boravi u nama. Ljubav Božja, kako kaže sv. Pavao: *Goni nas da idemo u svijet i ono što smo snagom Duha iskusili, to predajemo drugima.* Iskusili smo snagu i moć Evanđelja, koje i danas čini čuda. Čuda se događaju tamo gdje ima vjere u Evanđelje. Kod svakog čuda, Isus je tražio vjeru. Vjeruješ li ti da ja

to mogu učiniti? Da, vjerujem, odgovarali su bolesnici, slijepci i kljasti. Tada se dogodilo čudo. Možda nam se čini presmionom rečenica pape Franje: *Pokažite moć Evanđelja, koje i danas čini čudesa i može dati odgovor na sva ljudska pitanja.* Posvećene osobe svojim životom i vjerom, trebaju pokazati *moć Evanđelja* koje može dati odgovor na sva ljudska pitanja. Evanđelje je to koje odgovara na sva ljudska pitanja. Papa nas poziva da budemo živo evanđelje ovome svijetu. Primjeri privlače. Ljudi od posvećenih osoba traže živo Evanđelje. Pitanje je koliko mi, posvećene osobe, vjerujemo Evanđelju i kakve evanđeoske plodove rađamo. Po plodovima ćete ih prepoznati, kaže Isus. Potrebna nam je hrabrost i jakost ostati vjerni vlastitoj karizmi sadržanoj u Evanđelju Isusa Krista. Posvećene osobe ne pripadaju nekoj ljudskoj ili političkoj organizaciji. Ne slijede ideje nekog gurua, nego radosnu vijest, Evanđelje, Isusa Krista Sina Božjega i potpunog Čovjeka. Zato nam naši utemeljitelji i utemeljiteljice u svojim pravilima i konstitucijama propisuju svakog dana razmatrati Božju riječ, zajedničku molitvu i slavlje euharistije. Odatle proizlazi naša hrabrost i jakost radosno svijetu svjedočiti čudesa Božja djela. Naše duševno zdravlje trpi radi nedostatka hrabrosti. Tko je slab neka moli Boga za hrabrost. Oslonimo se na Boga odakle nam dolazi hrabrost i izdržljivost u teškim i nepredvidivim situacijama života.

(nastavlja se)

¹ Usporedi, *Katekizam Katoličke Crkve*, br. 1808.

S. Leopoldina Temunović proslavila dijamantni jubilej redovničkih zavjeta

U subotu, 2. svibnja u crkvi sv. Jurja s. Leopoldina Temunović, dominikanka, proslavila je 60. obljetnicu svojih redovničkih zavjeta. Svečanu svetu misu predvodio je župnik preč. István Palatinus u zajedništvu s još petoricom svećenika.

Slavlju su osim sestara Dominikanki koje žive i rade u Subotici, nazočile i časna **Majka Katarina** kao i druge sestre iz Hrvatske i lijepi broj vjernika i rodbine s. Leopoldine. Slavlju se pridružila i njezina rođena sestra s. **Trpimira Temunović**, koja ove godine obilježava 50. obljetnicu svojih redovničkih zavjeta.

Prigodnu propovijed održala je s. Katarina. Tumačeći Božju riječ o pozivu Samuela, ona je naglasila kako je Gospodin bio uporan i u životu ovih naših slavljenica. Nije odustajao dok mu nisu odgovorile. Rekle su: „Evo me Gospodine, pozvao si me!“ i pošle su, poput Abrahama u nepoznato. Ostavile su svoju plodnu ravnice, svoje najdraže, svoju sigurnost i planove i otišle u Korčulu gdje ih je dočekalo široko more, škrt zemlja,

neke druge zajednice koje do tada nisu poznavale, govor koji im bijaše pomalo nerazumljiv i čudan. Nije ih to obeshrabrilo, jer su u sebi nosile milinu glasa koji ih je pozvao imenom i sigurnost susreta s onim koji im je rekao: Pođi za mnom, volim te, trebam te... Prepoznale su njegov glas i povjerovale Gospodinu, prihvatile poslanje. Ostalo je bilo manje važno – ni kamo idu, ni što ih čeka, ni koliko će žrtve utkati u sve to. Nosila ih je ljubav i milina Kristove blizine... Redovnički zavjeti koje su naše slavljenice položile prije 60 i prije 50 godina u izravnom su protuslovlju s vrednotama našega društva. Svakim svojim zavjetom – poslušnosti, siromaštva i čistoće – napuštaju poneki stup na kojem leži identitet suvremenog čovjeka, ali oni koji se odazivaju upravo u tome pronalaze svoj identitet i u tome nalaze ispunjenje i sreću, zaključila je s. Katarina.

Poslije pričesti prigodnu čestitku sestrama uputila je s. Blaženka Rudić, koja je, među ostalim, rekla: Zahvaljujemo Bogu što vam je život darovao i mnoge mu dane i godine pridometnuo – s. Leopoldini 5. svibnja punih 90 godina. Bog vas je pozvao u redovnički život, u zajednicu sestara dominikanki i Kćeri milosrđa. Zahvaljujemo za vaše dijamantne i zlatne godine redovničkog života – s. Leopoldini 60., s. Trpimiri 50. – za godine ispunjene ljubavlju u darivanju Bogu i ljudima. Hvala vam za vaš uzoran redovnički život i svjedočenje, za radosno predanje u služenju Bogu i čovjeku. /.../ I dok vam s ponosom čestitamo vaše jubileje redovničkog života, ujedno molimo da vaš život bude poticaj i poziv novim zvanjima, žrtva i sjeme nekih budućih redovnica i s ove ravnice,

koja vas je rodila i odnjihala u svojim brazdama, zatim darovala Korčuli, Blatu, Pregradi, Somboru ... i opet ste se vratile u njeno okrilje. Neka vas Božja milost prati i uzdrži u dobru zdravlju i radosnom predanju svemu onome što vam je još dobri Otac pripremio. Još jednom od srca čestitam.

Za slavljeničkim stolom svoju pjesmu pročitala je **Kata Vuković**, sestra slavljenica. /Zv/

Proslava 60. obljetnice zavjeta s. Leopoldine

Nisi znala da li praviš korak pravi
kad u snu baka ti se javi:
Idi, idi, Bogu služi,
za prošlost svoju nikog ne optuži.

Ti ne slušaj onog ko ne shvata
Za tebe su otvorena samostanska vrata.
Otišla si jednom u zoru ranu
ostavila Nanu tužnu, uplakanu.
Gledala sam Baću kako suze krije:
To Bog zove dite moje najstarije.

Kad si pošla ja sam bila dite još nezrelo.
Moj je jecaj rasplakao cilo selo.
Život je prolazio kao drama,
plakala si kad si bila sama.
Molila si: Ostavi me tugo.
A za rodnim krajem patila si dugo.
U Zagorju jedne župe za dušu si našla lik,
želila si Bogu služiti zauvik.

Marta Vuković

Peti koncert marijanskih pjesama na Tekijama

U crkvi Svetište Gospe Snježne na Tekijama u Petrovaradinu 9. svibnja održan je sada već tradicionalni, peti po redu koncert marijanskih pjesama pod geslom „Hajdmo, hajdmo...“, uz financijsku potporu Grada Novog Sada – Gradske uprave za kulturu.

Ovogodišnji koncert marijanskih pjesama je još jedan doprinos u nizu događaja koji obilježavaju Godinu Velikog Jubileja 300. obljetnice Tekijskog svetišta. Prije koncerta slavljena je svečana misa koju je predslavio prelat i začasni kanonik mons. **Eduard Španović**, generalni vikar Srijemske biskupije i dekan Srijemskomitrovačkog dekanata, u zajedništvu s upraviteljem svetišta **preč. Stjepanom Barišićem**, župnikom župe sv. Roka u Petrovaradinu **preč. Markom Lošom** i župnikom iz Hrtkovaca **vlč. Ivicom Živkovićem**. Misno slavlje je bilo popraćeno pjevanjem mješovitog zbora KUU „Kristal Sladorana“ iz Županje.

Tijekom svečane mise nakon zahvale i pozdrava nazočnima s homilijom se obratio mons. Eduard Španović koji je istaknuo – *da bismo se doista mogli susresti s drugima moramo prijeći ljudske razlike, predrasude, kategorije, granice koje sužavaju naše horizonte i naša srca*. Koncert je or-

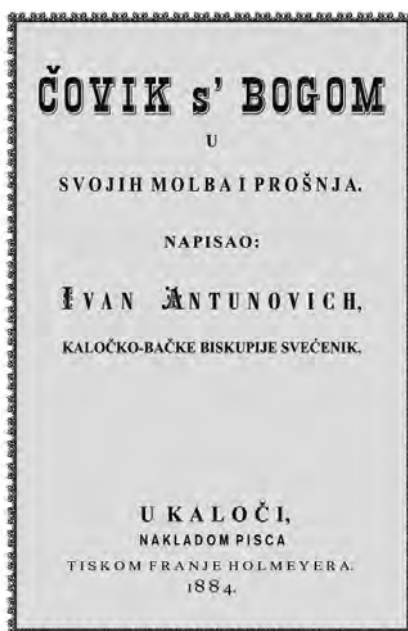
ganiziralo Svetište Gospe Snježne na Tekijama uz sudjelovanje pjevača, svirača, orguljaša, zborova, koji su se predstavili marijanskim pjesmama. Nazočnima je prikazan i predstavljen bogati program marijanskih pjesama uz sudjelovanje zbora crkve Uzvišenja svetog Križa iz Rume, koji vodi orguljašica **Katarina Atanacković**, katolika Mađara iz Temerina i mješovitog zbora „Juventus“ koji predvodi **Žuzana Černjak**, Kulturno-umjetničkog društva „Sveti Mihovil“ – Poljana sa otoka Ugljana (Republika Hrvatska); Kulturno-umjetničke udruge „Kristal sladorana“ – Županja, pod vodstvom dirigentice **Suzane Juzbašić** i orguljaša **Branimira Oršolića** i Dječjeg orkestra Flori Art – Novi Sad. Program su vodili **Dejana Jelečanin** i **Petar Pifat**. /**Tomislav Mađarević**/

Čovik s Bogom

Pretplata

Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ i Bunjevačka Matica, o jubileju 200. obljetnice rođenja biskupa Ivana Antunovića, zajednički objavljuju reprint izdanje njegovog molitvenika **ČOVIK S BOGOM u svojih molba i prošnja**.

Radi se o jednom od najznačajnijih Antunovićevih djela o kojem je on sam napisao: *Od kako sam u posvećeni stališ stupio, od onda me je neprestano pratila goruća želja, virnim u ruke dati Molitvenik, u kom su molbe i prošnje ljudske, u svih odnošajih društvenih, po nutarnjih i vanjskih potreboća izražene, na temelju naših u Katekizmu, sakupljenih virskih istina, u duhu kršćanske poniznosti i ditinjega zaufanja, Svemogućemu predstavljaju*. A njegov suradnik Blaž Modrožić predstavljajući molitvenik u časopisu *Neven* napisao je: *Naš Stari Rodoljub, prisvitli i čezuvišeni g. Ivan Antunović... ovih zadnjih dana izdao je jedan molitvenik – Čovik s Bogom*. On u svom članku opisuje kad i kako je molitvenik nastao i naglašava da se radi o „ogromnoj knjizi“. Na-

pisati takvu knjigu bio je veliki posao. A o vrijednosti te „ogromne knjige“ u nastavku kaže: *Ovake knjige mi Bunjevci još nismo imali, a ne znamo hoćemo li kadgod nalične joj i imat. Dosađajni molitvenici bili su istina ogromni, al nit jim valjao pravopis, a ni sadržaj ne mož ni s bliza stupit u stope molitvenika Antunovićevoga zato ga vrućedušno priporučujemo svakomu čitat znajućemu Bunjevku i Bunjevki. (Neven 1(1884), br. 9.,s tr. 139).*

To je jedina knjiga biskupa Ivana Antunovića koju je napisao na bunjevačkoj ikavici.

Molitvenik će izići iz tiska za 200. rođendan biskupa Ivana Antunovića (19. 06.) na 912 strana formata 11,6 cm x 16,1 cm. Predgovor ovom izdanju napisao je **Andrija Anišić**.

Cijena molitvenika u pretplati je 1500 dinara. Kasnije u redovitoj prodaji bit će 2000 dinara.

Na molitvenik se možete pretplatiti kod hrvatskih svećenika u župnim uredima Subotičke biskupije i u Bunjevačkoj Matici u Subotici. Pretplatu možete uplatiti i poštom.

DANI IVANA ANTUNOVIĆA

Petak, 19. VI. – Subotica

18 sati – otvorenje izložbe o Ivanu Antunoviću u Gradskom muzeju

19 sati – svečana akademija u Velikoj vijećnici Gradske kuće – početak Međunarodnog znanstveno-stručnog skupa i predstavljanje knjige iz rukopisne ostavštine Ivana Antunovića *Posljednji Gizdarev*. Visoki gost – msgr. Đuro Hranić, đakovačko-osječki nadbiskup i metropolit.

Subota, 20. VI. – Subotica

9,30 sati – nastavak rada Međunarodnog znanstveno-stručnog skupa u Augustinianumu

Novi dokumentarac Rajka Ljubića prikazan u Zagrebu

U Velikoj dvorani Matice hrvatske u Zagrebu polovicom svibnja održana je projekcija dokumentarnog filma Rajka Ljubića *Svatovski narodni običaji Hrvata Bunjevaca u subotičkom kraju*. Večer su organizirali Društvo vojvođanskih i podunavskih Hrvata iz Zagreba i Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost *Ivan Antunović* iz Subotice. Nakon filma je uslijedila diskusija u kojoj su sudjelovali **prof. Tihana Rubić**, **prof. Milana Černelić**, te **Antun Vujević** i **Bojana Poljaković** u ime organizatora, kao i neki od gledatelja. /D. P./

Međunarodni okrugli stol *Urbani Šokci 10*

Međunarodni okrugli stol *Urbani Šokci 10* održan je od 15. do 17. svibnja u Somboru, Osijeku i Drenovcima. Organizatori su udruge *Šokačka grana iz Osijeka* i *Urbani Šokci iz Sombora*, a ove je godine tema bila voda.

Somborska sesija okruglog stola održana je u petak 15. svibnja na dječjem odjelu Gradske knjižnice *Karlo Bjelicki*. U skupu su sudjelovali i predavači iz Vojvodine: **Tomislav Žigmanov** (*Hidronimi u Leksikonu podunavskih Hrvata*), **Katarina Čeliković** (*Tematiziranje vode u bunjevačkim narodnim pjesmama*), **Zvonimir Pelajić** (*Šokačko pamćenje vode u kutu lijeve obale Dunava*), **Marija Šeremešić** (*Voda u običajima Bunjevaca – somborskih salaša – polivači*) i **Zvonko Tadijan** (*Sonta i poplave Dunava*). U sklopu okruglog stola, priređena je i izložba fotografija **Martina Šeremešića** te poetsko-glazbeni program u organizaciji UG *Urbani Šokci*. /Zv/

Nova knjiga Ladislava Heke

U sunakladi Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj početkom mjeseca svibnja objavljena je povijesno-pravna znanstvena monografija segedinskoga Hrvata i sveučilišnoga docenta dr. sc. **Ladislava Heke** pod naslovom *Dalmatini (Bunjevci) u slobodnim kraljevskim gradovima Segedinu i Subotici*.

Nedjelja, 21. VI. – program u Kalači

12 sati – posjet knjižnici i riznici Kalačke nadbiskupije
14,30 sati – svečana akademija u organizaciji Znanstvenog zavoda Hrvata u Mađarskoj
16 sati – sveta misa u crkvi sv. Josipa
17 sati – polaganje vijenaca i prigodni program

Odlazak u Kalaču je iz Subotice organiziran – autobus kreće u 8,30 sati

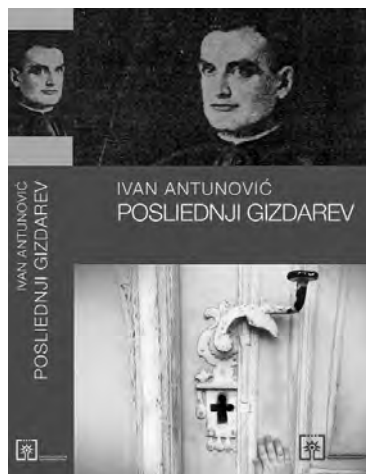
Dani Ivana Antunovića se održavaju uz pokroviteljstvo:

Državnog ureda za Hrvate izvan Republike Hrvatske
Hrvatskoga nacionalnog vijeća u Republici Srbiji i
Hrvatske državne samouprave u Republici Mađarskoj

Knjiga je obima 263 stranice. Uvodni dio naslovljen je *Hrvati u Ugarskoj* (str. 11-39), prvo poglavlje posvećeno je povijesti Dalmatina-Bunjevaca u slobodnom kraljevskom gradu Segedinu (str. 43-132), u drugom poglavlju prikazuje se povijest Dalmatina-Bunjevaca u slobodnom kraljevskom gradu Subotici (str. 135-258), te slijedi zaključak na kraju (str. 259). Glavna poglavlja podijeljena su na manja potpoglavlja čija je veličina određena temom koju obrađuju, a knjiga se završava odabranom bibliografijom važnijih radova (str. 260-263). Urednik ove studije je pravni povjesničar iz Subotice **dr. sc. Slaven Bačić**.

U tisku roman

Posljednji Gizdarev Ivana Antunovića

U povodu proslave velikog jubileja – 200. obljetnice rođenja Ivana Antunovića, narodnog preporoditelja, Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Znanstveni zavod Hrvata u Mađarskoj objavljuju iz rukopisne ostavštine roman *Posljednji Gizdarev*, Pripoviest, osnovana po Ivanu Antunovich, bivšem uredniku *Bunjevačkih i šokačkih novinâ*. Knjiga izlazi u Biblioteci Prinosi za is-

traživanje književne baštine, a tekst je priredio **dr. sc. Petar Vuković**. Uz roman u knjizi se nalaze *Rječnik*, *Pogovor* i *Životopis Ivana Antunovića*. Urednik u pogovoru kaže kako „ovo izdanje romana *Posljednji Gizdarev* u svemu poštuje izvorni rukopisni zapis: osim što u njega nisu unesene nikakve glasovne, morfološke, sintaktičke ni leksičke preinake, u potpunosti je sačuvan i njegov pravopis, uključujući i interpunkciju te grafijske akcente. /.../ Čitatelj ovoga izdanja romana *Posljednji Gizdarev* tako može dobiti uvid ne samo u jezične nego i u pravopisno-grafijske specifičnosti njegova rukopisa, a one su iznimno važne za razumijevanje kulturnoga konteksta u kojem je nastao“.

Knjiga će biti predstavljena u okviru Dana biskupa Ivana Antunovića a moći će se nabaviti u Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata. /Zv/

Za pametne glavice!

Duhovi – blagdan je koji obilježava silazak Duha Svetoga na apostole u Jeruzalemu, 50 dana nakon Kristova Uskrsnuća. Naziva se još blagdan Pedesetnice. I označava kraj uskrsnog vremena.

Za Duhove u našim se krajevima u prozore, na vrata kuća ali i pomoćnih zgrada u dvorištu stavlja zova (bazga) čiji miris, po prastarom vjerovanju, „tjera“ zle duhove. No, neki vjeruju da zova može označiti kuću na koju je sišao ili treba sići Duh Sveti!

Za sve pametne glavice evo vjeronaučne teme – ponešto o Duhu Svetom, koji je prava živa OSOBA – a poslao ga je Isus kako bi nam bio BRANITELJ! Upoznajmo ga, molimo darove od njega – koje će primiti svi naši ovogodišnji krizmanici, a neki su ih već i primili.

Tko je Duh Sveti?

Mi znamo i vjerujemo da je Duh Sveti pravi Bog, treća osoba Presvetog Trojstva.

On je ljubav između Oca i Sina, ljubav koja jeca, ljubav koja želi ujediniti Boga i čovjeka.

Duh Sveti je najveći Isusov dar nama ljudima.

Gdje je bio Duh Sveti dok je Isus hodao ovom zemljom?

U Svetom pismu se kaže da je Isus začet po Duhu Svetom. Duh Sveti se spustio na Isusa u liku goluba kad je bio kršten na rijeci Jordanu.

Duh Sveti je vodio Isusa u pustinju.

Duh Sveti bi izišao iz Isusa kad bi liječio bolesne.

Duh Sveti je Isusa uskrisio od mrtvih.

Duh Sveti je u biti Duh Isusa Krista!

Isus je rekao apostolima: *Kažem vam istinu: bolje je za vas da ja odem: jer ako ne odem, Branitelj neće doći k vama; ako pak odem poslat ću ga k vama* (Iv 16,7).

Isti Duh Sveti koji je bio u Gospodinu Isusu, djeluje i u nama. Istog Duha smo mi primili u sakramentu krštenja. Na krizmi je ponovo dat.

Molitva za 7 darova Duha svetoga

Duše Sveti Tješitelju, dođi u moje srce sa svojom milošću i svetom ljubavlju i **daj mi dar mudrosti**; da sa slašću razmatram Božje istine i da mi Bog bude jedino mjerilo u prosuđivanju svih božanskih i ljudskih stvari.

Daj mi **dar razuma**; da što dublje zaronim duhom svojim u otajstvo svete vjere koliko je to u ovozemaljskom vremenu moguće.

Daj mi **dar savjeta**; da se uklanjam zasjedama đavla i svijeta, a u dvojbi da uvijek prigrlim što je više na slavu Božju i naše spasenje.

Daj mi **dar jakosti**; da osobitom odlučnošću svladam sve napasti i ostale zapreke u duhovnom životu.

Daj mi **dar znanja**; da pravo spoznam što i kako treba vjerovati i da ne bih zastranio u duhovnom životu.

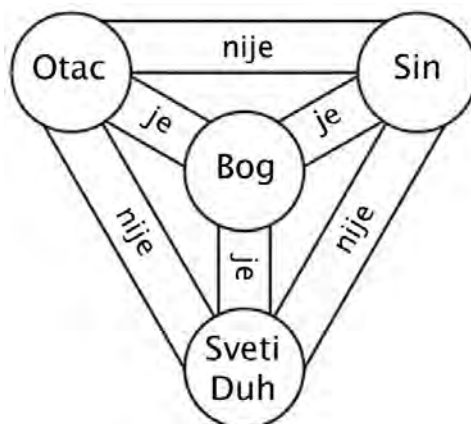
Daj mi **dar pobožnosti**; da Bogu, svetima i službenicima Crkve dužno štovanje i čast iskazujem, a nevoljnima za ljubav Božju u pomoć pritečem.

Daj mi **dar straha Božjega**; da se čuvam grijeha, bojeći se uvrijediti Boga iz sinovskog poštovanja prema Božjem Veličanstvu.

Božanske osobe PRESVETO TROJSTVO

Bog je jedan, a Otac, Sin i Duh Sveti su prirode i uloge Boga. Otac je stvoritelj, Sin je otkupitelj, Duh Sveti je prosvjetitelj. Sve je to jedno. Boga od Boga, Svjetlo od Svjetla. Kao što voda može biti u plinovitom, tekućem i krutom stanju a sve je to jedna supstanca – voda. Tako je i s Trojstvom.

Evo jedan simbol Trojstva za lakše shvaćanje:

Izgubljeno srce se našlo u Lemešu

Knjiga *Izgubljeno srce – putokaz za odrastanje* Katarine Čeliković okupila je u nedjelju 17. svibnja u Lemešu (Svetozar Miletić) djecu, mlade i roditelje u toploj, opuštenoj i prijateljskoj atmosferi u domu Mjesne zajednice.

Prvo predstavljanje knjige izvan Subotice priredilo je HBKUD „Lemeš“, a voditeljica i organizatorica **Lucia Knezi** predstavila je publici autoricu knjige Katarinu Čeliković u novom svjetlu – kao spisateljicu. Nakon što je pročitala priču „Kutija za strahove“, autorica je s publikom prošla kroz strahove koji muče djecu i mlade, ili su mučili one koji su prošli kroz djetinjstvo. Otkrila je potom i druge teme, završivši s pričom o Mukama u pubertetu, u kojima su se prepoznali i neki od prisutnih. U programu su sudjelovale mlade glazbenice na sintisajzeru **Isidora Gospić** i **Elizabeta Ileš**, na tamburici je svirala **Kristina Kemenj**,

kao i zbor *Musica viva* pod ravnanjem **Ite Topić**. Predsjednik Društva **Marko Vilić** je na kraju ove večeri zahvalio svima na dolasku jer je među publikom osim domaćina bilo gostiju iz Stanišića i Sombora.

Knjiga je izašla u novopokrenutoj ediciji „Vjeverica“ NIU „Hrvatska riječ“, 2014. godine, a nakladnik je za ovu prigodu knjigu ponudio po vrlo povoljnoj cijeni. /Ž. Z./

Sve i svašta da poleti dječja mašta u Vajskoj i Plavni

Pjesnikinja **Nedeljka Šarčević** u četvrtak, 7. svibnja, posjetila je osnovne škole u Vajskoj i Plavni

i tom prigodom predstavila učenicima koji uče **Hrvatski jezik s elementima nacionalne kulture**, svoju najnoviju knjigu *Sve i svašta da poleti dječja mašta*.

Autorica je djeci pročitala niz zanimljivih stihova u čemu su aktivno sudjelovala i djeca koja su odgonetala pitalice i zagonetke, a pojedinci su postavljali pitanja na koja je pjesnikinja rado odgovarala. Na susretu je bilo vedro ozračje koje je kulminiralo spontanim plesom i zajedničkim pjevanjem te recitiranjem pojedinih učenika.

Danas sam imala prigodu biti s pomiješanom skupinom djece, starije i mlađe dobi. Jako sam zadovoljna, a najdraže mi je to što su i djeca zadovoljna. Trudila sam se približiti im moje stihove. Razgovarali smo i o pitalicama i čitala sam ih a oni su sve znali odgovoriti ili dopuniti te je radost obostrana, rekla je Nedeljka.

Knjiga *Sve i svašta da poleti dječja mašta* tiskana je u izdanju Hrvatske čitaonice, a u ime ove ustanove i Hrvatskog nacionalnog vijeća, predstavljanje je organizirao **Željko Pakledinac**, član IO HNV-a zadužen za službenu uporabu jezika i pisma.

Z. Pelajić

Pomognite pčelici Jelici da nađe put do svoje košnice!

Povjerenje

Mnogo je primjera povjerenja – Josip i Marija su povjerovali anđelu koji je navijestio Isusovo rođenje; Abraham je povjerovao Bogu i dobio brojno potomstvo; Mojsije je izveo Izraelce iz Egipta uz Božju pomoć; Isus je ozdravljao i uskrsavao one koji su se u njega uzdali. A mi, kakvi smo mi? Imamo li mi povjerenja? Ili smo kao nevjerni Toma? Usudimo se imati povjerenja. Trebamo vjerovati i kada ne vidimo odmah plodove, rezultate svojega rada.

Ovaj tekst o povjerenju podijelila bih na dva dijela – na povjerenje u Boga i povjerenje u čovjeka. Konkretni primjer povjerenja u Boga je molitva. Da ne vjerujemo da nam Bog može pomoći – ne bismo ni molili. Treba sve prepustiti Gospodinu, On zna što radi. *Ne budite dakle zabrinuti za sutra* (Mt 6,34). Bog zna što nam treba, u kolikoj mjeri. *Iđite i dat će vam se! Tražite i naći ćete! Kucajte i otvorit će vam se!* (Mt 7,7). Otvorimo svoje srce Gospodinu, zatražimo ono što nam je potrebno i vjerujemo da ćemo u pravi čas to i dobiti.

Povjerenje u čovjeka. Svakome od nas je potreban netko komu se možemo povjeriti – komu možemo reći svoje tajne, želje, nade, razmišljanja. Prijateljstva se grade na međusobnom povjerenju, podržavanju, savjetovanju. Nemojmo svaku prijateljevu sugestiju ili prijedlog vidjeti kao kritiku. Onaj tko nam je prijatelj želi nam dobro. Svaki njegov savjet je dobro namjeran. Koliko u nekoga možemo imati povjerenja lako mo-

žemo primijetiti – povjerenje se stječe polako, vremenom, kroz konkretna djela – mala, naizgled beznačajna i ona velika koja često pamtimo cijeli život. Da bismo opstali trebamo se držati zajedno, vjerovati jedni drugima. Isto tako trebamo imati povjerenja i prema osobi s kojom smo u vezi ili braku. Dati joj slobodu i vjerovati. Ne ograničavati svaki njen korak.

Dakle, imajmo povjerenja, i u Boga i u ljude. Nemojmo se kao Petar uplašiti čim naiđu „oluje“, poteškoće. Hrabro hodimo svojim putem, uvijek zagledani u Gospodina, a kada naiđu problemi ne klonimo nego prihvatimo Božju, prijateljevu ruku pomoći.

Jelena Pinter

Susret mladih u Baču

„Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!“ (Mt 5,8)

Susret mladih Subotičke biskupije pod geslom „Blago čistima srcem: oni će Boga gledati!“ (Mt 5,8) održan je 9. svibnja u Baču. Ovogodišnji predavač bio je o. Arkadiusz Krasicki, CSSP iz Osijeka koji je imao uvodno predavanje predstavivši ukratko temu ovoga susreta.

Papa Franjo u svojoj poruci navodi jedno od Isusovih blaženstava (Mt 5, 8). Govori nam što znači biti „čist srcem“. Najprije moramo „prezirati zemaljsko“. To, dakako, nije nešto što nam danas pokušavaju reći. Govore nam da izgrađujemo zemlju, da idemo van u svijet i da ga poboljšamo. Da, Bog će možda biti negdje u pozadini da nam pomogne i podrži nas, ali mi smo ti zaduženi i odgovorni za svijet. Papa Franjo obrće ovaj suvremeni scenarij i veli da trebamo tražiti nebeske i „prezirati“ zemaljske stvari. To je u skladu s Isusovim riječima koje glase: *Tražite stoga najprije Kraljevstvo i pravdu, a sve će vam se ostalo nadodati* (Mt 6,33).

Na predavanju smo također imali priliku čuti svjedočanstvo Marka iz Osijeka. Nakon toga krizmanici su išli u raz-

gledanje Bača, a srednjoškolci su imali rad u skupinama na kojemu su nastavili razgovarati o Papinoj poruci.

Poslije ručka smo krenuli prema svima poznatoj Bačkoj tvrđavi gdje smo imali slobodno vrijeme za razne zanimljive igrice, upoznavanje... Nakon par sati odmora uslijedio je centralni dio našeg susreta, sveta misa na kojoj smo slavili Boga zajedno s našim svećenicima. Već umorni i tjelesno iscrpljeni ali duhovno obnovljeni, zaputili smo se k domovima. Ovim putem još jednom zahvaljujemo našim domaćinima koji nas svake godine primaju. Hvala Vam! Vidimo se i sljedeće godine. ☺

„Sestro i brate, molimo za čistoću srca, čistoću koja nas poziva da budemo originalni, jedinstveni, baš onakvi kakvima nas je dobar Bog stvorio. Jer samo kada postanem svjestan da sam Njegovo dijete mogu Boga čista srca gledati.“

Elizabeta Ivanković

Salezijanska mladež iz Zagreba u Subotici

Od 1. do 3. svibnja u Subotici su boravili mladi iz Zagreba. Njihov dolazak organizirali su Subotičani koji studiraju u Zagrebu. Mladi koji su došli drže instrukcije, tj. besplatne sate osnovcima i srednjoškolicima pri salezijanskoj župi Duh Sveti.

Naši gosti su svoj put započeli 1. svibnja ujutro. Najprije su obišli Novi Sad, a zatim i Suboticu da bi nam se pridružili na Misi mladih u župi sv. Roka. Nakon mise, mladi su otišli kod svojih domaćina. U subotu prije podne imali su slobodno vrijeme koje su mnogi mladi popunili razgledanjem i kupovinom na Buvljaku. Nakon toga uslijedio je odlazak na Bunarić. U programu na Bunariću sudjelovali su mladi koji su bili domaćini, animatori naše Biskupije, kao i nekoliko mladih iz Selenče. Cijeli program animirali su i organizirali mladi iz Zagreba. Nakon kratkog predavanja njihovog duhovnika don Tihomira, u kojem nas je upoznao s don Boscom, podijelili smo se u skupine. U skupinama smo se imali prilike upoznati sa salezijanskim pokretom, razmjenjivati iskustva i naučiti po koji trik od njihovih animatora. Poslije toga uslijedio je ručak koji je spremio naš povjerenik za mlade, vlč. Dražen Dulić. Nakon male stanke opet smo se podijelili u skupine, ovaj put da bismo igrali razne igrice. Igrice su bile natjecateljskog karaktera, a predvodili su ih animatori iz Zagreba. Tijekom ovoga druženja imali smo priliku upoznati se s našim gostima. Prije mise koja je započela u 19 sati izmolili smo kronicu. Misu je predslavio don Tihomir u zajedništvu s vlč. Dominikom Rablovskim i vlč. Draženom Dulićem, a animirali su je VIS „Ritam Vjere“ uz pomoć gostiju iz Zagreba.

Poslije Bunarića svi smo zajedno otišli u župnu dvoranu župe sv. Roka u Keru na večeru. Kasnije su nam se pridružili i tamburaši pa se druženje nastavilo do kasno u noć. U nedjelju su naši gosti išli na misu s obiteljima koje su ih ugostile, a nakon ručka su otišli u obilazak Palića, a zatim i Sombora.

Hvala Zagrepčanima što su došli i donijeli salezijanski duh u naš grad. Hvala svima iz Subotice koji su na bilo koji način pomogli u organizaciji. Bila je ovo divna prilika za druženje, upoznavanje novih prijatelja i rast u vjeri. Bogu hvala na tome!

Tatjana Lendvai

Obavijesti

Vjeronauk za mlade
nedjeljom u 18,30 sati u župi sv. Roka u Keru.
Emisija za mlade:
srijedom u 21,30 sati na Radio Mariji.

Čovjek, kao glina u Božjim rukama

Piše: Danijela Nuspl

Sto je to što te muči? Boriš li se s nečim, svaki dan, cijeli dan? Je li to nešto iz prošlosti, je li to nešto što su drugi prouzročili, je li to nešto što je tvoj križ i moraš ga nositi do smrtne postelje?

U životu čovjeka mogu se pojaviti mnoge prepreke i prateće poteškoće. Kako se nositi s njima, prava je patnja pronaći odgovor na to pitanje. Imamo li dobre ljude do sebe, potporu obitelji, društvo prijatelja koji će nas slušati u trenucima očaja i suosjećati s bolom koji nekad nije lako podnositi?

Dok koračamo i pronalazimo svoj put kroz kaotična razdoblja u životu, trebamo biti svjesni da borba koju vodimo nije uzaludna. Prepreke su namijenjene s razlogom i s svrhom preobražaja ličnosti. Onaj koji vidi samo patnju a nije u stanju sagledati i promjenu, još uvijek se nalazi u vrtlogu procesa.

Za svakoga od nas, Bog je naumio određenu ulogu. Koja je vaša, možete otkriti ako budete uporni potražiti odgovor.

Gospodin traži lojalne.

Gospodin traži zrele u vjeri.

Sazrijevamo s Njegovom pomoći. Vaša ustrajnost i odlučnost će biti iskušana u navratima, nekad dulje nego što mislite da možete podnijeti. Težina koju ćete nekada morati ponijeti, dovest će vas do granice kada se želite predati; ne želite dalje ni korak; želite ostaviti sve iza sebe; odričete se sebe jer ste slabi; odriču vas se drugi jer niste uspješni. Sve to boli i uznemirava, čini nesigurnim u kojem smjeru krenuti.

Sjećate se uzburkanog mora? Učenika koji je po moru trebao doći do Uči-

telja a počeo je tonuti? Vjerojatno i se i vi osjećate kao da tonete?

Imajte na umu da Učitelj traži iskušane u vjeri. Ne predajte se, jer vam se ciljevi u životu čine dalekim ili prepreke preteške za podnijeti. Ni jedan borac ne prolazi bez ožiljaka. Ustrajte i izađite kao pobjednik iz svojih životnih poduhvata, ma kako oni bili mučni i učinili se svirepim.

Čovjek kroz određenu bol najčešće treba proći da bi se mijenjao. Kroz svoju bol čovjek spoznaje mnoge stvari koje ga okružuju i, naravno, samoga sebe. Tražite od Boga da vas vodi kroz taj proces i izvede na sigurno pri samom završetku.

Razgovarajte u molitvi s Bogom. Povjerite mu se. Budite otvoreni, ne lažno skromni niti suzdržani. Ne pitajte se – zašto ja, već molite za snagu. Molite za mudrost. Dopustite da Božje ruke oblikuju glinu, a pri tome da je ta glina vaša duša i vaše misli. Svako djelo zahtijeva ljubav, strpljivost i povjerenje.

U razgovoru s drugim

Evo i dio priča s drugim ljudima koji su bili voljni otvoriti se i posvjedočiti na ovu temu, čija su imena naveđena s inicijalima.

* * * * *

Svakog dana muči me bezbroj pitanja. Ne samo mene – svakoga čovjeka, to je normalno u životu... Jesam li dovoljno dobra kći, sestra, prijatelj, zaručnica? Obavljam li savjesno svoj posao? Imam li dovoljno suosjećanja za patnju i bol drugih? Znam li misliti na drugoga ili su mi vlastite potrebe na prvome mjestu? Mali milijun pitanja čovjek bi mogao postavljati sebi svakoga

dana... svojevrsan ispit savjesti... I svakodnevnne su borbe s kojima se čovjek suočava, to je naime – život.

Svatko ima svoj križ, a Bog uvijek daje da bude onoliko težak koliko ti možeš nositi, ni gram teži, ni gram lakši. Jer, zna On da ti to možeš ponijeti. Božji plan u početku je bio da ako ti budeš osjetio da ti je križ pretežak, zvat ćeš ga u pomoć i shvatit ćeš da ti samo on hoće i može pomoći jer je on ponio najteži križ na svijetu i iznio ga do kraja. On te razumije, zna kako se osjećaš, zna da ti je teško... Ali mi smo ti koji toliko puta zaboravimo na to, zaboravimo ga tražiti, pitati ga za pomoć. Lakše je žaliti se kako je tvoj križ težak, teži od drugih, i to baš tvoj.

Prva moja veća borba bila je s mojim tijelom. Cijelo svoje djetinjstvo patila sam u tišini zbog svojega tijela, bila sam dobrim krupnija spram svoje generacije... Teško mi je padalo što nisam mršava kao ostale djevojčice, što se ne mogu uvući u najljepše haljine, trape rice koje sam željela... Još su mi na tu moju muku stajali i drugi svojim komentarima i dobacivanjima. Premda sam imala potporu i razumijevanje svoje obitelji, ipak mi to nije bilo dovoljno. Uvijek sam tražila potvrdu od drugih, posebice od svojih prijatelja, bilo mi je jako bitno njihovo mišljenje o meni. A nisam shvaćala, ako su mi pravi prijatelji prihvatit će me takvu kakva jesam. Zato sam pokušavala na sve načine smršavjeti, svjedočiti se ostaloj djeci... I danas koji puta znam upasti u tu krizu, želim se svjedočiti drugima. Zaboravljam da jedini komu se trebam svjedočiti jest Bog. Sama sebi još dodatno otežavam križ umjesto da ga prinesem Bogu i zajedno s njime ga ponesem do kraja puta.

Druga borba je bila sa svojim „ja“. Mislim da su te borbe daleko teže nego borbe s drugima. Dugo nisam imala vezu. Svaki dečko koji bi mi se svidio, kada bih ga počela upoznavati na kraju bi ispalo da nije za mene, nije bio onakav kakvim sam ja očekivala. Možda sam previše očekivala, možda premalo. Na kraju sam već i odustala jer sam smatrala da mi je Bog namijenio da ostanem sama... A toliko sam željela udati se, usrećiti drugoga, stvoriti obitelj, biti majka... I u tom nekom periodu sam se potpuno predala Bogu, rekla sam mu da on vodi moj život, da on odluči kako će biti i onda se dogodilo ono što je ustvari njegov posao. Zamolila sam ga pomoć i prepustila mu se... Jedina stvar koju je on cijelo ovo vrijeme čekao da učinim. I onda je stupio u akciju... Poslao mi najbolju osobu za mene, da me upotpuni i evo za par mjeseci se i udajem. Tada sam shvatila da sama ne mogu ništa učiniti, sve je u njegovim moćnim rukama, ali samo ako mu ja to dopustim. Puno puta mi sami želimo voditi svoj život, želimo upravljati svojim životom. I to trebamo činiti, zato i imamo slobodu... Ali u suradnji s Bogom, jer on zna naš život, poznaje naše dubine, našu prošlost, sadašnjost i budućnost. I ako sve to zna, pa tko mi onda bolje može pomoći od njega? Puno puta sam mislila da mi nije suđeno biti sretna, a zaboravila sam da je Bog svakog čovjeka stvorio da bude sretan, samo što čovjek uvijek bira biti nesretan. Da, naravno da postoje problemi i prepreke na tom putu sreće, ali oni nas jačaju, ako ih prihvatimo radosno, oni nas uzdižu. To je prilika da uspijemo i nastavimo još jači nego prije. Kao npr. kad imaš jednu čašu i ona se puni dobrim i lošim događajima, osjećajima, krizama... I u jednom trenutku stigneš do vrha te čaše. Ako staneš tu, to je tvoj kraj, pao si i sve što si stavljao u tu čašu nestat će i biti uzaludno. Ali ako to sve preliješ u veću čašu, onda je možeš nastaviti dalje puniti dobrim i lošim stvarima. I tako sve prelijevaš iz čaše u čašu koja uvijek može biti veća. Ako tako gledaš na probleme i krize, pozitivno i da ih uvijek možeš iskoristiti za nova iskustva i ustajanje, onda si sigurno ispunio svoj život i pronašao put do sreće.

Bog te uvijek stavi u određenom trenutku na određeno mjesto. I onda kada je to loše uglavnom se pitaš zašto baš tamo i u to vrijeme. A kada bi shvatio da te Bog onamo želi jer si ti potreban tamo i jer ti možeš tamo nešto učiniti, bilo bi ti lakše prihvatiti situaciju u kojoj se nalaziš i mogao bi učiniti nešto korisno. /M. G./

Gdje pronaći unutarnju snagu kada nam je teško, kada smo očajni? Odgovora na ovo pitanje ima nekoliko. Prije svega svima bih poručila da se ugledaju na našega Gospodina, Isusa Krista. On je ustrajao u svim kušnjama, mukama, vrijeđanju, boli. Za nas je dao život! Budimo ustrajni u milosrđu, molitvi, dobru, vjeri, a ponajviše ljubavi!

Otkrijmo ono što je bitno i ustrajmo u tome. Imajmo razborite izbore, i vjernošću onome što smo odabrali, hrabrošću u savladavanju prepreka uspjeh ćemo ostvariti kvalitetan život. Budimo strpljivi kada se radi o stvarima koje su nam bitne.

Budimo milosrdni! Pomognimo drugome u nevolji, vratimo zalutale na pravi put. Bog uvijek vrati dobro za dobro.

Molitva je, također, sastavni dio kršćanskoga života. Bog želi biti uključen u sve što se događa u našem životu. Stavimo se pred Boga. Kada smo žalosni, radosni. Svaki trenutak svojega života podijelimo s njim. Zahvaljimo kroz molitvu na darovima i uslišanjima, tražimo oprost, molimo za svoje potrebe. Ustrajno molimo, čekajmo i uslihanje će doći. Vjerujemo u to da Bog sve obavi na vrijeme, u pravi čas. Molitva će nam dati snage za daljnji život, a susret s Bogom će nam uvijek pružati utočište.

Još neke od stvari u kojima trebamo biti ustrajni su dobra djela i vjera. Budimo savršeni kao što je Otac naš nebeski! Imajmo vjere da će Bog brinuti o svim našim potrebama, problemima, iskušenjima. Za-

molimo ga da nam pomogne i vjerujemo mu. Budimo dobri prema drugima, pokušajmo se slagati. Bog nas je stvorio različitim. Sigurno bi nam bilo dosadno kada bismo svi bili identični. Zato – ne osuđujmo, praštajmo, budimo pravedni i povjerljivi prema drugima.

I na kraju – ljubav. „Ljubimo jedni druge jer ljubav je od Boga; i svaki koji ljubi od Boga je rođen i poznaje Boga. Tko ne ljubi, ne upozna Boga, jer Bog je ljubav“ (1 Iv 4, 7-8). Ako ljubimo jedni druge, Bog ostaje u nama, i ljubav je njegova u nama savršena“ (1 Iv 4, 11-12). Ljubav nikad ne prestaje“ (1 Kor 13).

J. P.

Put ka uspjehu je težak. To znaju oni koji su se borili za svoje snove. Svijet je surov, nikada nije onakav kakvim ga želimo. Ali upravo to čini život. Mogućnost za svakodnevne kušnje i pomicanja granica naših mogućnosti, načina na kojima reagiramo na to. U današnjem svijetu koji se jako brzo mijenja, sposobnost brzog učenja i prilagodbe je od presudnoga značaja.

Ponekad smo toliko vezani za ustaljeni način života, da propuštamo predivne prilike samo zato što ih ne znamo prepoznati. Zato, držite se po-dalje od ljudi koji žele omalovažavati vaše ambicije, oni to rade sve vrijeme, a samo doista veliki ljudi ulijevaju vam osjećaj da i vi možete postati veliki.

I. V.

Svib u svibnju

Dragi čitatelji! U proljeće počinju planovi za ljeto, bilo za poslove, bilo za odmore, bilo za slavlja, a sve se nekako na sve strane razgranava – kao i žbunasta biljka svib, po kojoj je svibanj dobio ime, a koja može narasti i do 5 metara. Mjesec je to u nas katolika bogat slavljinama prvih sv. pričesti i primanjem sakramenta sv. Potvrde. Vrijeme je lijepo, pa koristimo prilike i za neka obiteljska okupljanja.

Sve se može nekako i previše „razgranati“ – to je onda kada smo svaki vikend prezauzeti nečim, kada se za svaki posao, aktivnost, pa i osobu, nađe vrijeme, ali sve je – kao u jednom dahu,

kao kad lakomo kušaš prvo, mirisno voće (trešnje ili jagode, što već više voliš!!!) i gutaš tako halapljivo, da niti ne osjetiš okus, taj slatki okus... Kada smo uvijek „u brzini“, ne možemo se pravo zagledati u oči, pa dakako ni u dušu naših najmilijih. Koliko god se puta vidjeli i koliko god rečenica razmjenili, nešto manjka bez susreta „oči u oči“ – dušu u dušu... Nekad, sasvim suprotno, tek kratak pogled govori tisuće riječi i otkriva zbirku osjećaja koje imamo i koje želimo drugima otkriti. Nemojmo se bojati pogleda, riječi, osmjeha koje treba dati drugome. Ako i pogriješimo, značit će to samo da smo – pokušali...

Što će nam se razgranati u našem svibnju, ipak i o nama malo ovisi: zalijevajmo međusobne odnose ljubavlju, prijateljstvom i – pravim pogledima! (vh)

Obiteljske teme na Radio Mariji Srbije

„Dragi slušatelji Radio Marije, dobro nam došli u ...“

„PSIHOLOGIJA I PEDAGOGIJA OBITELJI“

Obilje zanimljivih i korisnih sadržaja na teme iz psihologije i pedagogije obitelji valovima Radio Marije donosi nam p. Jakov Jurendić, isusovac iz Beograda. Ova emisija je na programu četvrtе srijede u mjesecu u 13 sati.

RAZGOVORI O BRAKU: Muško i žensko stvori ih, i vidje da je dobro!

Ova emisija na valove Radio Marije Srbije dovodi bračne parove koji su, bilo da su dulje ili kraće u braku, sa ili bez djece, bogati lijepim iskustvima bračne i obiteljske ljubavi. U emisiji razgovaramo s parovima koji su voljni podijeliti svoja iskustva i porazgovarati o svojim najvećim radostima i tugama, kao i „izazovima“, kako se u posljednje vrijeme mudro nazivaju – bračne i obiteljske krize. Svjedočenja supružnika, koji svoju prisutnost daruju i Crkvi različitim aktivnostima, u razgovoru prate urednici Vesna i Ladislav Huska. Emisija se emitira druge srijede u mjesecu od 13 sati.

„BITI BLIZAK BOGU I ČOVJEKU“

U ovoj emisiji obilje duhovno-poetskih sadržaja u kontaktu uživo nadahnuto daruje urednica Josipa Dević. Emisija je na programu svakog utorka od 20 sati.

ŽENSKI RAZGOVORI: Kako biti žena vrsna?

Emisija, po svom imenu i sadržaju, namijenjena že-

nama, osobito onima koje sebe i svoju ženstvenost žele tražiti u svetopisamskim riječima *Knjige mudrih izreka* (Izr 31,10-31), ali i u primjerima žena vrsnih, koje urednica emisije Vesna Huska ima čast ugostiti i s njima razgovarati. Preko suvremenih tema („Karijera žene vrsne“, „Rastavljena, a Isusova“, „Hobi žene vrsne“, „Ljepota žene vrsne“, „Žena vrsna i župni pastoral“ i dr.) istražujemo gdje više, a gdje manje „ženski genij“ (kako kaže papa Franjo) može služiti Bogu i braći ljudima.

U kontakt emisiji, u koju se nerijetko uključe i muškarci, skupa s Bl. Djevicom Marijom, najizvrsnijom od svih žena vrsnih, želimo otkrivati kako biti žena vrsna – kršćanka sve bliža Božjoj ideji o tome kakvom je ženu Stvoritelj zamislio, stvorio i kako je oblikuje u svojoj Ljubavi. Emisija se emitira drugog petka u mjesecu od 21.15 sati.

DJEČJI PROGRAM RADIO MARIJE „BOG NAM GOVORI“

Ekipica djece-volontera Radio Marije od 4 do 12 godina sada sve samostalnije snima ovu emisiju u kojoj čitaju Božju Riječ, o njoj razgovaraju, pitaju vjeroučiteljicu, crtaju, pišu, pjevaju ili izrađuju nešto na temu o kojoj govore. Počevši od stvaranja, preko Noe i Abrahama, djeca otkrivaju što nama svima Bog govori, ne izostavljajući važne teme nedjeljnih i blagdanskim Evanđelja. Njihova emisija je na programu svake nedjelje u 13.30. Slušajte ih!

Male mudrosti – uz Majčin dan

Pravi sin

Došle na bunar tri žene. U razgovoru su hvalile svoje sinove. Slušao to starac. Prva žena pohvali svog sina: „Moj sin je tako spretan da su svi drugi iza njega.“ Druga reče: „Moj sin pjeva kao slavuj! Nitko nema tako lijep glas kao on.“ Treća je majka šutjela. Upitaše je: „A zašto ti ne pohvališ svoga sina?“ Ona odvrati: „Moj sin običan je dječak i nema ništa posebno da bih ga hvalila.“ Žene se uputiše kući. Starac je išao za njima. Posude s vodom bile su teške pa su žene zastale da se odmire. Ususret im dođu tri mladića. Prvi se postavi na ruke i počne se prebacivati. Drugi počne zanosno pjevati. Treći mladić dotrča svojoj majci, uzme joj posude s vodom i odnese ih kući. Upitaju tada žene starca: „Što ti misliš o našim sinovima?“ Starac začuđeno upita: „Gdje su vaši sinovi? Ja vidim samo jednog jedinog sina!“

(Nepoznati autor)

Kamen mudre žene

Mudra je žena na putu po brdima u potoku pronašla vrijedan kamen. Sljedećeg je dana susrela nekog putnika koji je bio gladan pa je mudra žena otvorila svoju torbu kako bi s njim podijelila hranu. Gladni je putnik ugledao skupocjeni kamen u torbi mudre žene, svidio mu se pa je zamolio mudru ženu da mu ga da.

Ona je to učinila bez oklijevanja. Putnik je otišao, radostan što ga prati sreća. Znao je da je dragi kamen dovoljno vrijedan da mu pruži sigurnost za cijeli život.

Ali nakon nekoliko dana vratio se tražeći mudru ženu. Kad ju je našao, vratio joj je skupocjeni kamen rekavši:

– Razmislio sam, znam koliko je vrijedan ovaj dragi kamen, ali vraćam vam ga s nadom da ćete mi moći dati nešto još vrijednije. Ako možete, dajte mi ono što vas je ponukalo da mi date ovaj vrijedan kamen.

(Priča s interneta)

Usudimo se – igrajmo se „staromodnih“ igara

Vremena za igru uvijek manjka. Djeca su nam ponekad zauzeta gotovo kao odrasli. Nije rijetko čuti danas da „četvrtaš“ na poziv (telefonski! Nije li nekad bilo logično da kreneš van i potražiš si društvo za igru, bez prethodnih dogovora???) na igru vani ili vožnju biciklima, odgovori: „Ne mogu danas, zauzet sam.“ Nekad su nas djecu zaista samo jake vremenske nepogode mogle zadržati doma: kišica i vjetar su bili tek osvježanje od ljetne žege! Pođimo skupa s djecom van i naučimo ih „staromodnim igrama“! Usudimo se! ;)

Špekule (klikeri) – nekad neprikosnovena zabava za sve dječake, a danas je teško naći društvo za igru ili nekog tko bi vas naučio. Neizgodno je što ne postoje univerzalna pravila, već se ona razlikuju od naselja do naselja, pa je teško pronaći neke opće upute za igru sa špekulama. Dječaci su čak govorili posebnim „jezikom špekula“, nerazumljivim onima koji špekule nisu igrali. Naftalinac, troperac, staklenac, gvozdenac... svaki ima svoju vrijednost i osobine prilikom igre. Najčešće se igra radi osvajanja špekula protivničkog igrača. Prvo se obilježi prostor na zemlji, u kojem će se igrati. Potom svi igrači redom pokušavaju ubaciti svoju špekulu u rupu iskopanu u ovom pros-

toru, ili bar što bliže njoj. Onaj tko uspije, ima pravo ciljati svojom špekulom špekulu najbližeg protivnika, i tako ju osvoji. Ako dva igrača ubace špekulu u rupu, onaj koji je ubacio prvi mora bježati iz rupe, jer će biti pogođen. Ako igrač pogodi špekulu protivničkog igrača prije nego što je ubacio svoju špekulu, taj pogodak se pamti. Ako nakon toga ubaci špekulu u rupu, pobijedio je. Međutim, ako protivnički igrač u međuvremenu pogodi njegovu špekulu, pogodak se poništava.

Elastika (lastiš) – ranije nije postojala djevojčica koja nije igrala elastike, i koja nije znala barem nekoliko igara s njom. Danas postoje i kupovne elastike za preskakanje, svih dezena i boja, ali je teško naći društvo za igru ☹. Igra elastikom traži dosta skokova i preciznosti da se pogodi ograničeni prostor, a odlično razgibava i jača zglobove i okretnost. Potrebno je najmanje 3 igrača, mada se (dok ne dođe treći) u nekim igrama može poslužiti nekim „parkovskim rekvizitom“ poput klupe, žardinjere ili drveta.

(nastavit će se)

ZANIMLJIVO I KORISNO:

Bilo da imate ravnu dasku ili naiđete na oboreni trupac, dozvolite djeci da se igraju održavanje ravnoteže: odlično za razvoj krupne motorike, ali i sinapsi u mozgu.

Piše: *Stjepan Beretić*

Tormásy o sakramentima

O nekim sakramentima i oprostima Gábor Tormásy piše 1883. godine u svojoj knjizi *Povijest subotičke glavne župe*.

b) Sakrament svete Potvrde (krizme)

Sakrament svete potvrde može podjeljivati samo biskup. Kad bi kalački nadbiskupi došli u ovaj grad, obično su podjeljivali sakrament svete Potvrde.

Poslije ponovnog ustrojenja nadbiskupije, 30. studenog 1730. godine, susrećemo ovdje ime biskupa Istvána Luzsinskog koji je ovdje dijelio svetu Potvrdu. On je bio pomoćni biskup i biskupski vikar u Velikom Varadinu (Nagyvárad / Oradea). Neki ga pak drže velikovradinskim biskupom. Njihovo se mišljenje ne može prihvatiti zato što je grof Imre Csáky 1710. godine imenovan kalačkim nadbiskupom, ali je i dalje zadržao Velikovradinsku biskupiju, budući da se u to vrijeme još nije mogao nastaniti u Kalači, pa je i dalje stanovao u Velikom Varadinu. Luzsinski je vjerojatno bio nadbiskupu Csákyju pomoćni biskup, te je kao takav dijelio Potvrdu u ovome gradu. Broj potvrđenih je tom prilikom bio 2108. (Luzsinszki je najprije bio Csákyjev pomoćni biskup, a poslije njegove smrti 1733. godine imenovan je velikovradinskim biskupom ordinarijem. Umro je 1734. godine – prije nego što ga je Papa potvrdio za biskupa ordinarija.)

Kad se nadbiskup grof Gabrijel Patačić za stalno nastanio u svome sjedištu, Kalači, odmah je počeo obilaziti nadbiskupiju. Tako je 1734. godine pohodio i ovaj grad, te je tom prilikom 517 katoličkih vjernika po njegovim rukama dobilo sakrament Potvrde.

Nadbiskup grof Miklós Csáky je 19. i 20. travnja 1749. godine u Szent Máriji imao 1540 potvrđenika. Nadbiskup grof Ferenc Klobusiczky je 11. i 12. svibnja 1756 potvrdio 1260 vjernika. Nadbiskup grof József Battyány je 12., 13. i 14. lipnja 1763. godine po svetoj Potvrdi 2522 vjernika promaknuo za borcu za sveti križ.

Kako bi taj sakrament mogli dostojno primiti, prije svete Potvrde bila je obično priprava krizmanika. Zato su župnici pozivali krizmanike da sudjeluju na pripravnim poukama. Tko je na tim poukama usvojio potrebno znanje, pa se

ispovjedio i pričestio, toga bi puštali na svetu Potvrdu.

c) Oltarsko otajstvo (Sveta pričest)

Ovaj zalag Kristove ljubavi prema ljudima se čuvao u po mogućnosti ukrašenom ormaru na velikom oltaru u pozlaćenju srebrnoj pokaznici i u pozlaćenom srebrnom čestičnjaku. Pred njim je gorjelo propisano vječno svjetlo. Vjernici su rado dolazili na klanjanje Bogočovjeku nazočnom pod prilikom kruha. Nedjeljom i blagdanom popodne je bila pobožnost kad je župnik izložio presveto Otajstvo na javno klanjanje, a na kraju pobožnosti je njime blagoslovio nazočne.

Samo jedan čovjek bez uskrsne Pričesti

Kroz godinu su vjernici često hranili svoju dušu nebeskom manom. Ipak ih je k nebeskom stolu najviše privlačilo uskrsno vrijeme. Bez uskrsne ispovijedi i pričesti nije ostajao ni jedan katolik u Szent Máriji. Spominje se samo 1767. godina kao nešto izvanredno, kad pastir (csordás = čuvar goveda – govedar), izvjesni Marko Skenderović unatoč čestim opomenama već tri godine nije obavio uskrsnu ispovijed niti je primio svetu pričest. Taj je čovjek inače bio toliko nepoznat da nitko nije znao njegovo ime, pa čak ni njegov gazda. Premda su redovnici nastojali doznati njegovo ime, ni oni ga nisu otkrili. Bez obzira na to što je bio nepoznat, nije ostao nekažnjen zbog zanemarivanja kršćanske dužnosti. Njega su doveli pred Gábora Glasera koji je obavio kanonski pohod. Glaser je naredio da ga dušobrižnici zovu na odgovornost, pa ako ustanove njegovu krivicu neka se kazni s 25 batina. Onda neka mu odrede rok od četrnaest dana da za to vrijeme obavi ispovijed i pričest. Ako se ni u tome roku ne ispovijedi i pričesti, neka se snagom ove odluke udari crkvenom kaznom, a ako ni to ne bude koristilo, neka ga se prijavi nadbiskupskom stolu, koji će odlučiti o daljem odgovarajućem postupku.

Kako je svećenik išao bolesniku

Kad je svećenik bolesniku nosio oltarski sakrament, bio je odučen u roketu i štolu, a Gospodinovo tijelo je no-

sio u srebrnoj, iznutra pozlaćenju posudici, koju bi omotao platnenim rupčićem, a onda bi sve stavio u za tu svrhu skrojenu torbicu, koju je nosio obješenu o vrat. Na glavi je imao kapicu, kakvu obično nose redovnici, te je tako išao patniku da ga utješi. Ispred njega odnosno ispred oltarskog otajstva bi išao sakristan koji je nosio upaljenu svjetiljku i zvončić u svojoj ruci. Zvončićem je prolaznicima davao znak. Prolaznici bi na to kleknuli moleći se Isusu nazočnom u oltarskom otajstvu za bolesnika kojemu se svećenik uputio. Svećenik bi im na to dao blagoslov s oltarskim otajstvom. Na sličan je način bolesniku nosio oltarsko otajstvo i onda ako je zbog velike udaljenosti morao sjesti na kola, kad je na primjer krenuo bolesniku na salaš.

U to je vrijeme već bio običaj u Szent Máriji, da se oltarsko otajstvo nosi i u ophodu. O tome će običaju biti govora niže, kad se bude govorilo o ophodima.

d) Sakrament pokore (Ispovijedi) i dani oprosta

Za podjeljivanje ovoga sakramenta su bile ispovjedaonice koje su bile postavljene u samostanskom hodniku dijelom zbog premale crkve, a dijelom i zbog toga što je za to navodno postojalo papinsko dopuštenje. Ispovjedaonicu su vjernici u Szent Máriji često pohađali, te se o Uskrsu nije našao nitko među njima koji bi ostao bez ispovijedi.

Sa sakramentom pokore je povezan i oprost. Na mjestu je, da se sjetimo koje je oprosne povlastice imala Crkva u Szent Máriji.

Prvo spominjemo potpuni oprost na proštenje o blagdanu zaštitnika crkve, svetog Mihovila arkanđela. Potpuni oprost je u to vrijeme bio dopušten samo na 7 godina. Potpuni i za sva vremena određeni oprost bio je na blagdan Bratovštine kršćanskog nauka: na blagdan Velike Gospe. Na blagdan obljetnice posvete crkve se mogao dobiti djelomični oprost (od četrdeset dana). Taj se blagdan slavio na drugu vazmenu nedjelju. Osim tih oprosnih dana bilo je i oprosnih dana koji su bili vezani uz povlastice franjevačkog reda a davali bi se pobožnim bratovštinama koje su djelovale u okviru župe. O njima će biti govor u nastavku.

Kuda? Duhovni poziv?

Bogdan Rudinski upravo završava svoje srednjoškolsko obrazovanje u Biskupijskoj klasičnoj gimnaziji „Paulinum“. Od osnovne škole dolazi u katedralnu crkvu svete Terezije Avilske u Subotici. Rođen je 28. ožujka 1996. godine. Pohađao je Osnovnu školu „Miloš Crnjanski“ u Subotici. Bogdan je spremno odgovorio na par pitanja.

Zvonik: Otkuda odluka o dolasku u sjemenište i gimnaziju „Paulinum“?

□ Dolazim iz male ali složne obitelji. Imam jednu mlađu sestru, koja sada pohađa sedmi razred osnovne škole. Tijekom osnovnog obrazovanja osjetio sam duhovni poziv. Zbog toga sam se raspitivao gdje bi najbolje bilo nastaviti školovanje. S „Paulinumom“ me upoznala moja krsna kuma, čiji je brat također pohađao ovu školu. Uz podršku obitelji i župnika msgr. Stjepana Beretića upisao sam se u sjemenište i gimnaziju „Paulinum“.

Zvonik: Kako je živjeti u sjemeništu?

□ Mnogo puta mi je postavljano ovo pitanje. Kao ni u bilo kojem drugom zavodu život ne može biti idealan, ali je na nama da se trudimo da bude što bolji. Na početku je naravno bilo teško, ali sam se lako priviknuo na dnevni red. Najvažnije je truditi se i moliti! Bez molitve i truda nema napretka. Uz podršku mojih prijatelja i obitelji i odgojitelja uspio sam nadvladati sve teškoće i probleme. Najviše sam zahvalan ovoj instituciji zato što me je osamostalila i postavila na moje noge, da idem svojim putem u život. Od srca zahvaljujem svima koji me podržavaju i mole za mene.

Zvonik: Planovi...

□ Svoje daljnje školovanje želio bih nastaviti kao bogoslov Subotičke biskupije na Teološkom fakultetu u Đakovu. Polako se već spremam za prijemni ispit i za upis na bogosloviju.

Zvonik: Tvoja poruka mladima...

□ Bog sve poziva na različite službe. Dragi mladi, ako vas Gospodin poziva na svećeništvo ili redovništvo, nemojte odbiti taj predivan i jedinstven poziv! Potičem vas da pružite ruku Dobrom Pastiru i pođete Njegovim putem, jer On zna što je za vas najbolje! A najbolja priprema za teološki studij je sjemenište i gimnazija „Paulinum“.

Informacije o upisu u prvi razred gimnazije „Paulinum“

Upis u Biskupijsku klasičnu gimnaziju „Paulinum“ podrazumijeva i život u sjemeništu (odgojnom zavodu), jer je ova gimnazija osnovana u prvom redu zbog pripreme kandidata za svećeništvo. Prema tome, u ovu se gimnaziju, mogu upisati samo dječaci. U skladu s planovima daljnjih studija, one koji se natječu za upis dijelimo u dvije grupe:

u prvu grupu spadaju oni koji imaju namjeru nakon završene gimnazije nastaviti svoj studij na nekom od teoloških fakulteta s ciljem da postanu svećenici. Za upis je potrebno obratiti se svom biskupu Ivanu sa svojim mjesnim župnikom i uz njegovu preporuku, vlastoručno pisanom molbom, uz priloženu dokumentaciju:

- svjedodžba završene osnovne škole
- izvadak iz matice rođenih
- izvadak iz matice krštenih
- uvjerenje o zdravstvenom stanju
- župnikova preporuka
- roditeljska suglasnost.

O rezultatima prijema kandidat će pravodobno primiti pismenu obavijest.

U drugu grupu spadaju oni učenici koji se upisuju u gimnaziju „Paulinum“ kako bi kao laici vršili crkvene službe (npr.: vjeroučitelji, đakoni, administrativni, odn. karitativni službenici itd.). Učenici koji se opredjeljuju za ovu drugu mogućnost, neka se jave u tajništvo „Paulinuma“ uz već gore naznačene dokumente.

Prvi rok za upis je u obliku motivacijskog razgovora kroz mjesec lipanj (juni), a drugi rok traje od 15. do 31. kolovoza (augusta). U ovom periodu kandidate i zainteresirane očekujemo svakog radnog dana prema dogovoru u vremenu od 8 do 12, odnosno od 15 do 18 sati, kada mogu predati svoju dokumentaciju za upis.

Uprava gimnazije i sjemeništa „Paulinum“

Mjera u djelima

Piše: Željka Zelić

Više puta i na više načina u različitim se tekstovima pisalo i na brojnim mjestima govorilo o tome da su u životu važnija djela nego riječi. Na to nas nedvojbeno pozivaju i Isusove riječi iz Matejeva evanđelja: *Na Mojsijevu stolicu sjedjedoše pismoznanci i farizeji. Činite dakle i obdržavajte sve što vam kažu, ali se nemojte ravnati po njihovim djelima jer govore, a ne čine. Vežu i ljudima na pleća tovare teška bremena, a sami ni da bi ih prstom makli. Sva svoja djela čine zato da ih ljudi vide* (Mt 23,2-7) ili pak one iz Jakovljeve poslanice: *Što koristi, braćo moja, ako tko rekne da ima vjeru, a djela nema? Može li ga vjera spasiti? Ako su koji brat ili sestra goli i bez hrane svagdanjeja im tkogod od vas rekne: „Hajdete u miru, grijte se i sitite“, a ne dadnete im što je potrebno za tijelo, koja korist? Tako i vjera: ako nema djela, mrtva je u sebi. Inače, mogao bi tko reći: „Ti imaš vjeru, a ja imam djela. Pokaži mi svoju vjeru bez djela, a ja ću tebi djelima pokazati svoju vjeru“ (Jak 2,14-18).*

Jedno je, dakle, jasno: Vjera bez djela jest vrijedna, ali nije autentična i zasigurno ne potiče na nasljedovanje. U tom smislu, nerijetko smo i mi kršćani i praktični vjernici skloni etiketirati jedni druge na one „prave“ i „neprave“ kršćane, na one koji su svake nedjelje na svetoj misi i one koji su jednom godišnje u crkvi, na one čudoredne ili nečudoredne, podobne i nepodobne, „starosjedioce“ i novopridošlice i dr.

Dakako, u duhovnom i kršćanskom životu osobito je važna i neizostavna nedjeljna sveta misa kao i molitvena praksa i čitanje Svetoga pisma, ali što bi sva žrtva koju netko prinosi, sve molitve koje uznosi Bogu ili pak samo kršćanstvo vrijedilo ako ono ne bi bilo konkretizirano djelima? Istina, ponekad su i same riječi dovoljne da bismo nekoga ohrabрили i digli na noge, ali djela su ona koja će nas opravdati ili pak ne. Samo brbljanje i pametovanje često ostaju bez ploda ako nisu potkrijepljeni djelovanjem. S druge pak strane, djelovanje od nas samih traži neprestani angažman, nesebičnost i zau-

zetost u svakodnevi, često stavljanje sebe i svojih potreba po strani da bi se moglo udovoljiti ili pomoći drugome. U teoriji to zvuči lagano, čak i ostvarivo, ali ako smo dovoljno iskreni prema sebi, i sami shvaćamo kako je ponekad teško prisiliti se pomoći (ne mislim samo materijalno, jer je ono samo jedan aspekt pomaganja) nekome tko nam je blizu i blizak, a kamoli nekome koga gotovo i ne poznajemo. U tom slučaju ne tako rijetko prestižu nas ateisti, agnosticici i svi drugi koji ne čitaju Sveto pismo i ne slušaju nedjeljne propovijedi, ali se ravnaju po svojoj savjesti. Jednom riječju, rekli bismo da žive po osjećaju čovječnosti. Kršćanstvo, dakle, ili kršćanski odgoj nisu u isto vrijeme i jamstvo da će netko postati i dobar čovjek i kršćanin.

Biti autentičan kršćanin stoga zah-tijeva biti istodobno nesebičan, zainteresiran za svijet oko sebe, biti Čovjek. Kada kažem zainteresiran mislim na to da nas upravo zainteresiranost za nešto ili nekoga čini spremnijim na djelatnost. Jer svakom je konkretnom djelu potreban poticaj. Ljudi koji na sve što se oko njih događa samo odmahuju rukom rijet-

rati na širu društvenu zajednicu. Stoga „klima“ u jednoj župnoj/vjerskoj zajednici pruža uvid u to koliko smo kao kršćani i djelatni. Ne samo nedjeljom već preko cijeloga tjedna do sljedeće svete mise. Rekli bismo to, ako od jedne do druge nedjelje ostanemo isti, uzaludan je sav naš trud i Kristove riječi.

Čovjeka nikada ne treba suditi po tome kada je krenuo u crkvu (jer nisu svi imali tu sreću biti odgojeni u kršćanskom duhu), koliko je minuta ili sati molio na dan, već uvijek gledati je li uz odlazak na svetu misu pomogao gladnom, utješio neutješnog, posjetio bolesnog, izmamio nekome osmijeh na lice i sl., ili učinio neko drugo dobro djelo. Ne sramim se priznati da i sama ne tako rijetko ostanem posramljena pred onima koji nisu baš svake nedjelje na svetoj misi, ne mogu se pohvaliti baš nekim osobitim duhovnim životom, ali djeluju i ostavljaju vidljive tragove dobrote za sobom. Na njih se čovjek može osloniti. A biti oslonac nekome znači biti i suputnik i suputnik, primjer i poticaj za nasljedovanje. Vjerujem da ih Isus jako voli jer su njegove riječi potvrdili djelima.

Kao i u svemu drugom, i u kršćanskom življenju važna je mjera. Pretjerana pobožnost vodi kako znamo u fanatizam ili fundamentalizam, pretjerana liberalnost nerijetko u ateizam ili pak kršćanski indiferentizam i relativizam, a ni jedan „izam“ dosad nikomu nije donio ništa dobra.

ko su spremni otkinuti dio svojega vremena da bi se posvetili nečemu društveno korisnom. Ne čudi stoga da se ljudi danas rijetko ili sve teže odlučuju na volontiranje ili bilo kakav oblik aktivizma koji istodobno ne osigurava i vlastiti probitak.

Ipak, smatram da svaki oblik djelatne ljubavi kreće upravo iz „mikroklimе ljubavi“ koja se može ostvariti najprije u župnim zajednicama, a potom i reflekti-

Kao i u svemu drugom, i u kršćanskom življenju važna je mjera. Pretjerana pobožnost vodi kako znamo u fanatizam ili fundamentalizam, pretjerana liberalnost nerijetko u ateizam ili pak kršćanski indiferentizam i relativizam, a ni jedan „izam“ dosad nikomu nije donio ništa dobra. Po djelatnoj ljubavi i molitvi jedino je moguće biti autentičan kršćanin po Isusovoj mjeri.

Tragika ravnice

Piše: *Ljubica Ćurinović*

Posljednjih godinu dana u javnosti se veliki značaj poklanja obilježavanju 100. obljetnice od početka izbijanja Prvoga svjetskog rata. Ako malo više obratimo pažnju, primijetit ćemo da gotovo sva sredstva javnog informiranja prilaze toj temi nekako neobjektivno, rekla bih jednostrano.

Nikako se ne može i ne smije zaboraviti niti zaobići taj tako značajan povijesni period kao ni događaji vezani za isti. Ne smiju se zaboraviti žrtve kojih je bilo svugdje. Izginuli su mnogi širom svijeta pa i s ovih prostora. Bio je to Veliki rat.

Pokušat ću, u kratkim crtama, toj aktualnoj temi prići na jedan drugi način, rekla bih, svoj način, onako kako sam, zahvaljujući mojim precima, koji su mi tako živopisno i vjerdostojno govorili o tim zbivanjima, stekla pojmove vezane za ta teška vremena.

Moj pradida (pradjed) po majci, Antun Šokčić je u braku s mojom pramajkom (prabakom) Matijom Šokčić, rođ. Kopunović, imao devetero djece: Solu, Mariju, Paju, Rozu, Loziju, Katu, Luku, Antuna i Anu. Pramajka, ili kako su je njena djeca zvala, Nana, rano je ostala bez muža koji je umro kao relativno mlad čovjek. No, kako je bila vrijedna i puna vjere u Boga, tako

je i svoju djecu odgajala te su od njih, osobito ovi stariji, postali marljivi i poštenu mladi ljudi, njena, kako bi se reklo „desna ruka“. Nazirali su se bolji dani za cijelu obitelj. Ali, stigla je i ta kobna 1914. godina. Počeo je rat. Veliki rat.

Mobilizirana su, poput mnogih, i četiri mlada, stasita momka: Solo, Pajo, Lozija i Luka. Carska se naredba morala poslušati. Nisu željeli ratovati, nisu željeli ubijati... Ipak, napustili su i salaš i zemlju i konje i volove. Najteže od svega im je bilo ostaviti Nanu i mlađu braću i sestre.

Vijesti su rijetko stizale sa bojišta. Iznenada im se vratio Luka teško ranjen. Nedugo iza toga je preminuo. Pokopan je u obiteljsku grobnicu na Senčanskom groblju u Subotici.

Solo, najstariji, nije se vratio. O njemu svjedoči samo jedna fotografija na kojoj ga vidim kao mladog vojnika obučenog u austro-ugarsku uniformu.

Lozija se vratio nakon nekoliko godina, izmučen, s vidnim tragovima života provedenog u teškim uvjetima. Osim gorčine i bola donio je i jednu iskrzanu fotografiju, na kojoj je on amaterski snimljen između dva okršaja tamo negdje u Galiciji na fronti. Fotografija prikazuje križ s brojem 11979 i svježu humku u koju je koji čas ranije pokopano svoga brata Paju dok on, Lozija kleči, zagrlivši križ. Pajo je od tada postao samo broj, broj poput mnogih koji su ostali ležati po ratištima na svim stranama svijeta.

Lozija je pobolijevao, nije zasnovao svoju obitelj već je živio u zajedničkom domaćinstvu sa svojim najmlađim bratom a mojim didom (djedom) Antunom i njegovom obitelji. Istinski je volio njegovu djecu, moju mamu Mariju i njenu sestru Olivu. Umro je kao relativno mlad čovjek.

Ove redove posvećujem svim anonimnim vojnicima s ovih prostora koji su iskrvarili u Velikome ratu a osobito mojim prastričevima. To je jedino što mogu za njih učiniti.

Netko je jednom rekao da voljeni žive sve dok ih se sjećamo.

Photo

U fotografskoj radnji pred odlazak brkati naočit vojnik oslonjen o stol u austrougarskoj odori s kapom na ćelavoj glavi i bajunetom za spomen se slika

Poslat će sliku poslije s nekakve muzgave, kaljave krvlju zamazane gladne žedne fronte galicijske ženi i djeci psujući dan kad je nalickan ponosan pred fotografa stao

Mirko Kopunović

Kolo na Dove u Tavankutu

Nedjelja, 24. svibnja - na blagdan
Duhova

HKPD *Matija Gubec* organizira
ophod Kraljica.

Kraljice će sudjelovati na sv. misi u
tavankutskoj župnoj crkvi u 10,30,
a u popodnevnom satima posjetit će
pojedine obitelji.

Od 19, 00 sati na Etnosalašu
Balažević bit će održano Kolo.

x x x

Misa zahvalnica u Subotici

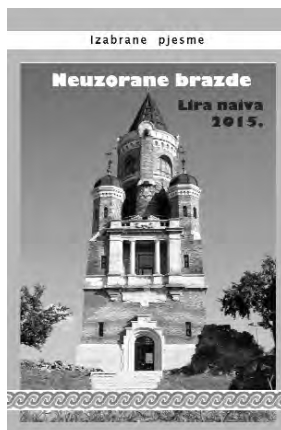
subota, 30. svibnja
s početkom u 10,30 sati
katedrala bazilika
sv. Terezije Avilske

POKRAJINSKI SUSRET PJESNIKA

„Lira naiva 205.“ – Zemun

Pjesnička večer u 17 sati
u Čitaonici ZHZ „Ilija Okrugić“

Organizatori:
Hrvatska čitaonica i
KDKPD „Ivan Antunović“ Subotica

In memoriam

Fabijan (Bašo) Skenderović (1917.-2006.)

Prije devet godina napustio nas je dragi i voljeni
otac, dida, pradida, tast i rođak Fabijan Skenderović.

U molitvi ga se rado sjećaju njegovi najmiliji:
kćerka **Marica**, sin svećenik **Ivan** iz USA, sin **Veco**,
kćerka **Klara Laloli** iz CH, snaha **Matilda**, zet **Achille
Laloli** iz CH; unučad: **Ivica** sa suprugom **Snežanom**, **Klara**, **Marko** sa sup-
rugom **Katijom** iz CH, **Marco Laloli** iz CH, **Susanne** sa suprugom **Lucom
Borsottijem** iz CH te praunučad: **Ivana**, **Dario** i **David** kao i sva ostala rod-
bina i prijatelji. Sveta misa za njega bit će slavljena u nedjelju 21. lipnja 2015.
u 17 sati u crkvi sv. Roka u Subotici.

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“
24000 SUBOTICA, Trg svete Terezije 3 SRB 24000 Subotica
e-mail: drustvoia@gmail.com mob.: +381643226613; tel: +38124600240
Dinarski broj računa: 310-210508-62 NLB Banka A.D. Beograd
Telefon: +381 63 844 9368; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381 63 844 9368

Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika

dr. sc. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Društva „Ivan Antunović“

mr. sc. Ervin Čeliković, tehnički urednik

Katarina Čeliković, lektorica

mr. sc. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje **Zvonika** podupiru: Ministarstvo vera R. Srbije, Grad Subotica,
Državni ured za Hrvate izvan Republike Hrvatske
i Hrvatska biskupska konferencija

Hrvatska Čitaonica

osnovana 2002. u Subotici
sa sjedištem u spomen-kući
prof. Bele Gabrića, radi prikupljanja,
objavljivanja i promicanja kulturne
baštine Hrvata u Vojvodini

Subotica, ulica Bele Gabrića 21

Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hirvivo@tothfalu.co.rs

Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

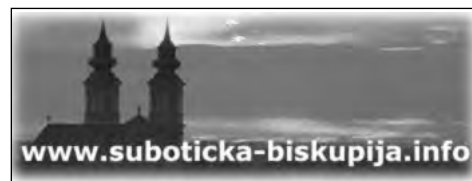
RADIO MARIJA

Tel.: 021/4790-529; 024/602-259; 011/3349746

www.radiomarija.rs

radiomarija.srbija@gmail.com

NOVI SAD: 90,0 MHz; SUBOTICA: 90,7 MHz; PLANDIŠTE: 89,7 MHz;
SOMBOR: 95,7 MHz; LESKOVAC: 107,4 MHz; VRDNIK: 85,4 MHz; NIŠ: 102,7 MHz

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ,
Snežana Vujković Lamić

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din

- poštom:

1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa

60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati
poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem,
Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom
podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime
Svetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12,
10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozems-
tva mogu poslati na biskupijski račun s nazna-
kom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd

SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200533294

Katoličko društvo za kulturu, povijest i duhov-
nost „Ivan Antunović“, Trg sv. Terezije 3, 24000
Subotica, Serbia.

Blagoslov motora na Bunariću

Blagoslov žita na Markovo u Žedniku

Duhovna obnova bračnih parova

Run4unity u Subotici

Salezijanska mladež u radosnom druženju s domaćinima u Subotici

Susret mladih u Baču

SEDAM DAROVA DUNA SVETOGA

O Duše mudrosti,
daj nam svjetla
da u radosti izabiremo
putove Gospodnje.

O Duše razuma,
učini nas sposobnima
da na putovima života
prepoznamo volju
Božju.

O Duše savjeta,
vodi nas u poučljivosti
za našeg zemaljskog
putovanja.

O Duše jakosti,
podaj nam hrabrosti
da vjeru svjedočimo
u svakoj prilici života.

O Duše znanja,
pokaži nam put
što ga je Bog odabrao
za nas.

O Duše pobožnosti,
daj da vazda rastemo
u prijateljstvu i
zajedništvu
s Bogom.

O Duše svetoga straha
Bozjega,
otvori nam srce
vjernosti i štovanju Boga.

